

PERANAN MUZIUM NELAYAN DALAM PELESTARIAN
IDENTITI KOMUNITI DI TANJUNG BALAU, KOTA
TINGGI, JOHOR

MUHAMMAD IRFAN BIN DEPANAIK

UNIVERSITI
—
MALAYSIA

IJAZAH SARJANA MUDA PENGAJIAN WARISAN DENGAN KEPUJIAN
2022
KELANTAN

**PERANAN MUZIUM NELAYAN DALAM
PELESTARIAN IDENTITI KOMUNITI DI TANJUNG
BALAU, KOTA TINGGI, JOHOR**

Oleh:

**MUHAMMAD IRFAN BIN DEPANAIK
C18A0173**

Laporan ini disediakan bagi memenuhi keperluan Ijazah Sarjana Muda Pengajian
Warisan dengan Kepujian

**Fakulti Teknologi Kreatif dan Warisan
UNIVERSITI MALAYSIA KELANTAN**

2022

PERAKUAN TESIS

Saya dengan ini mengesahkan bahawa kerja-kerja yang terkandung dalam laporan ini adalah hasil penyelidikan asal dan tidak pernah dikemukakan untuk ijazah yang lebih tinggi kepada mana-mana Universiti atau institusi lain.

☒ AKSES TERBUKA
☐ SULIT
☐ TERHAD | Saya bersetuju laporan saya akan dibuat segera sedia sebagai Salinan keras atau dalam talian akses terbuka (Teks Penuh)
Mengandungi maklumat sulit di bawah Akta Rahsia Rasmi 1972
Mengandungi maklumat terhad yang telah ditentukan oleh organisasi di mana penyelidikan dijalankan |
|--|--|

Saya mengakui bahawa Universiti Malaysia Kelantan berhak seperti berikut:

1. Laporan ini adalah hak milik Universiti Malaysia Kelantan.
2. Perpustakaan Universiti Malaysia Kelantan mempunyai hak untuk membuat Salinan untuk tujuan pengajian sahaja.
3. Perspustakaan ini mempunyai hak membuat salinan laporan untuk pertukaran akademik.

Disahkan oleh:

IRFAN

Tandatangan

Nama: MUHAMMAD IRFAN BIN DEPANAIK

No. Matrik: C18A0173

Tarikh: 28 FEBRUARI 2022

[Signature]
DR. SURAYA BINTI SUKRI
Tandatangan Penyelia
 Faculty of Creative Technology and Heritage
 University Malaysia Kelantan

Nama: DR. SURAYA BINTI SUKRI

Penyelia Projek Penyelidikan

Tarikh: 28 FEBRUARI 2022

PENGHARGAAN

Syukur ke hadrat ilahi dengan izinnya, atas nikmat kurniaannya dapat menyelesaikan tesis ini dengan sempurna meskipun menempuh pelbagai cabaran dan rintangan. Saya ingin mengucapkan jutaan terima kasih serta setinggi penghargaan kepada penyelia saya iaitu Dr. Suraya binti Sukri kerana telah membimbing serta memberi sokongan yang berterusan di samping memberi tunjuk ajar dan nasihat untuk menghasilkan tesis kajian ini. Selain itu, ucapan terima kasih juga kepada pihak Universiti Malaysia Kelantan (UMK) dan pihak Fakulti Teknologi Kreatif dan Warisan (FTKW) kerana telah memberi peluang kepada saya serta rakan-rakan untuk melaksanakan kajian meskipun negara dalam menghadapi masalah wabak penyakit iaitu pandemik Covid-19 dengan kerjasama yang diberikan kepada semua pelajar.

Seterusnya, saya turut mengucapkan jutaan terima kasih kepada pihak-pihak Muzium Nelayan iaitu Encik Muhammad Iqbal sebagai kurator Muzium Nelayan, Encik Ubaidillah bin Abdul Rahaman serta Encik Rossyah bin Ahmad sebagai pembantu Muzium Nelayan yang turut terlibat dalam membantu memberi maklumat-maklumat berkaitan kajian yang dijalankan oleh pengkaji. Tidak dilupakan juga kedua ibu bapa saya serta adik beradik yang sentiasa membantu dan menyokong saya dalam menyiapkan tesis ini dengan jayanya. Di samping itu, ucapan terima kasih kepada rakan-rakan yang turut terlibat untuk menyiapkan kajian ini. Segala pertolongan dan pengorbanan semua amat saya hargai dan saya mendoakan agar kita semua berjaya dunia dan akhirat.

Secara keseluruhannya, saya Muhammad Irfan bin Depanaik sekali lagi mengucapkan jutaan terima kasih dan setinggi penghargaan kepada semua pihak yang terlibat secara langsung atau secara tidak langsung selama tempoh untuk menyelesaikan kajian ini. Segala bantuan yang diberikan oleh kalian semua akan saya ingat dan saya turut sertakan doa agar dipermudahkan segala urusan dunia dan akhirat oleh-Nya. Saya berharap agar kajian ini memberi manfaat serta kesejahteraan kepada kita semua sebagai rakyat Malaysia pada masa hadapan.

Sekian, Terima Kasih.

Muhammad Irfan bin Depanaik (C18A0173)

Universiti Malaysia Kelantan

ISI KANDUNGAN

	HALAMAN
PERAKUAN	i
PENGHARGAAN	ii
ISI KANDUNGAN	iii
SENARAI JADUAL	vi
SENARAI RAJAH	vi
ABSTRAK	vii
ABSTRACT	viii
 BAB 1 PENGENALAN	
1.0 Pengenalan	1
1.2 Latar Belakang Kajian	2
1.3 Permasalahan Kajian	3
1.4 Objektif kajian	4
1.5 Persoalan Kajian	4
1.6 Skop Kajian	5
1.7 Kepentingan Kajian	6
1.8 Penutup	7
 BAB 2 SOROTAN KAJIAN	
2.0 Pengenalan	8
2.1 Konsep Muzium	8

2.2 Fungsi Muzium	9
2.3 Sumbangan Muzium Kepada Masyarakat	10
2.4 Perkembangan Muzium di Malaysia	11
2.5 Sejarah Penubuhan Muzium Nelayan	12
2.6 Pengurusan Koleksi Muzium Nelayan	13
2.7 Kerangka Teori	14
2.7.1 Teori Identiti Sosial	15
2.8 Penutup	15

BAB 3 METODOLOGI KAJIAN

3.0 Pengenalan	16
3.1 Pendekatan Kajian	17
3.2 Reka Bentuk Kajian	17
3.3 Unit Analisis	18
3.4 Kaedah Kajian	18
3.4.1 Kaedah Kualitatif	18
3.5 Teknik Pengumpulan Data	19
3.5.1 Sumber Primer	19
3.5.2 Sumber Sekunder	21
3.6 Pensampelan	23
3.7 Analisis Data	23
3.8 Penutup	25

BAB 4 DAPATAN KAJIAN

4.0 Pengenalan	26
4.1 Latar Belakang Demografi	26
4.2 Sejarah Penubuhan Muzium Nelayan, Tanjung Balau	28
4.2.1 Lembaga Kemajuan Johor Tenggara (KEJORA)	28
4.2.2 Sejarah Muzium Nelayan	29
4.3 Jenis Koleksi di Muzium Nelayan, Tanjung Balau	34
4.3.1 Galeri Utama	35
4.3.2 Galeri Geologi	36
4.3.3 Galeri Keselamatan dan Komunikasi Laut	37
4.3.4 Galeri Kapal Karam Desaru	38
4.3.5 Galeri Bermusim	39
4.3.6 Koleksi	40
4.4 Usaha-Usaha pihak Muzium Nelayan, Tanjung Balau	44
4.4.1 Jemputan Khas	44
4.4.2 Karnival	44
4.4.3 Program Luar	45
4.4.4 Eksplorasi	46
4.4.5 Media sosial	47

BAB 5 PERBINCANGAN DAN RUMUSAN

5.0 Pengenalan	49
5.1 Rumusan	49
5.2 Cadangan	51
5.2.1 Lembaga Kemajuan Johor Tenggara (KEJORA)	51
5.3 Kesimpulan	52
RUJUKAN	55
LAMPIRAN	58

SENARAI RAJAH**HALAMAN**

1.5 Peta Lokasi Muzium Nelayan, Tanjung Balau	5
3.7 Teknik Menganalisis Maklumat	24

SENARAI JADUAL**HALAMAN**

4.3.1 Pembahagian seksyen dan koleksi pameran Galeri Utama	35
4.3.2 Pembahagian seksyen dan koleksi pameran Galeri Geologi	36
4.3.3 Pembahagian seksyen dan koleksi pameran Galeri Keselamatan dan Komunikasi Laut	37
4.3.5 Tajuk Paparan Galeri Bermusim	39

PERANAN MUZIUM NELAYAN DALAM PELESTARIAN IDENTITI KOMUNITI DI TANJUNG BALAU, KOTA TINGGI, JOHOR

ABSTRAK

Muzium merupakan institusi yang mendidik masyarakat tentang keagungan bangsa melalui koleksi yang dipamerkan. Pembinaan Muzium Nelayan Tanjung Balau memainkan peranan yang sangat penting untuk generasi muda kerana peranan muzium ini dalam memelihara tamadun nelayan. Isu utama yang ingin diketengahkan dalam kajian ini adalah untuk mengkaji peranan Muzium Nelayan, Tanjung Balau di Kota Tinggi, Johor, dalam mendokumentasikan tamadun nelayan Malaysia khususnya di Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor. Matlamatnya adalah untuk mengkaji sejarah penubuhan Muzium Nelayan Tanjung Balau, menganalisis paparan di setiap galeri Muzium Nelayan Tanjung Baru, termasuk bahan yang disimpan untuk tujuan pemuliharaan, dan meneliti aktiviti yang dijalankan oleh muzium tersebut di samping usaha yang dijalankan oleh pihak Muzium Nelayan, Tanjung Balau menarik minat pengunjung hadir ke muzium tersebut. Pengkaji telah menggunakan pendekatan kajian etnografi yang berfokus kepada tujuan kajian ini sahaja. Justeru, kajian ini menggunakan kaedah kualitatif iaitu temubual. Bagi Teknik pengumpulan diperolehi daripada data primer iaitu hasil temubual dan pemerhatian manakala data sekunder iaitu sumber internet, buku ilmiah, jurnal dan tesis. Dapatan kajian yang didapati menunjukkan bahawa perkembangan sejarah Muzium Nelayan, Tanjung Balau sehingga ke hari ini semakin berkembang dengan penambahan galeri serta koleksi pameran yang dipamerkan Muzium Nelayan, Tanjung Balau. Koleksi pameran yang dipamerkan memberi pengetahuan kepada masyarakat tentang budaya masyarakat nelayan terdahulu di samping dapat memelihara budaya masyarakat nelayan. Di samping itu, kehadiran pengunjung untuk melawati ke Muzium Nelayan turut memperlihatkan peningkatan atas usaha-usaha yang dijalankan oleh pihak Muzium Nelayan dengan melaksanakan pelbagai aktiviti-aktiviti yang dapat mendatangkan minat masyarakat untuk hadir ke Muzium Nelayan, Tanjung Balau dan melihat dengan sendiri pameran yang dipamerkan. Kini, dengan perkembangan pesat pemodenan, pengetahuan tentang profesi nelayan, kehidupan nelayan, dan apa-apa elemen yang berkaitan dengan profesi ini kurang diketahui oleh komuniti. Dengan penyelidikan terperinci sedemikian, ia memelihara dan menyediakan maklumat berguna untuk komuniti masa depan.

THE ROLE OF THE FISHERMEN'S MUSEUM IN THE PRESERVATION OF COMMUNITY IDENTITY IN TANJUNG BALAU, KOTA TINGGI, JOHOR

ABSTRACT

The museum is an institution that educates the public about the greatness of the nation through the collections on display. The construction of the Tanjung Balau Fishermen's Museum plays a very important role for the younger generation in preserving the fishing civilization. The main issue to be highlighted in this study is to study the role of the Fishermen's Museum, Tanjung Balau in Kota Tinggi, Johor, in documenting the Malaysian fishing civilization, especially in Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor. The aim is to study the history of the establishment of the Tanjung Balau Fishermen's Museum, analyze the display in each gallery, including materials stored for conservation purposes, finally examine the activities carried out by the museum in addition to the efforts carried out by the Fishermen's Museum, Tanjung Balau. Researchers have used an ethnographic research approach that focuses on the purpose of this study only. Therefore, this study uses a qualitative method that is interviews sessions with informants. The collection technique is obtained from primary data such as interviews and observations while the secondary data is from internet sources, scientific books, journals, and theses. The findings of the study show that the development of the history collection on the museum is growing. The collection of exhibitions on display provides knowledge to the community about the culture of the previous fishing community as well as preserves the culture of the fishing community. In addition, the presence of visitors to visit the Fishermen's Museum also shows an increase in the efforts carried out by the Fishermen's Museum by implementing various activities that can bring community interest to attend the Fishermen's Museum, Tanjung Balau and see for themselves the exhibits. Nowadays, with the rapid development of modernization, knowledge of the fishing profession, the life of fishermen, and any elements related to this profession is less known by the community. With such detailed research, it preserves and provides useful information for future communities.

BAB 1

PENDAHULUAN

1.0 PENGENALAN

Malaysia termasuk dalam antara negara yang menunjukkan kemajuan dalam pelbagai aspek berkaitan dengan aspek budaya serta warisan. Warisan serta budaya yang terdapat di negara Malaysia merupakan penyebab kepada kemajuan dalam ekonomi terutama sekali pada sektor pelancongan. Seterusnya, selain dapat membantu dari peningkatan sektor pelancongan, warisan turut memberi kepentingan terhadap pendidikan komuniti. Muzium turut memainkan peranan sebagai institusi yang berfungsi sebagai medium pendidikan yang berhubung kait berkenaan warisan. Institusi muzium ini juga adalah sebuah institusi yang memberi pendedahan kepada komuniti berkenaan sejarah serta warisan di Malaysia. Perkara ini adalah untuk memastikan warisan di Malaysia dapat dipelihara daripada hilang ditelan zaman. Seterusnya, muzium juga merupakan sebuah organisasi iaitu telah bertapak di Malaysia sejak sekian lama serta dapat berdiri teguh sehingga ke hari ini (Faizah Abdul Razab, 2020). Berkembangnya institusi muzium ini telah mengakibatkan fungsi serta peranan muzium semakin meluas ke aras yang lebih sempurna iaitu sejajar dengan citarasa komuniti Malaysia pada hari ini.

Terdapat pelbagai jenis institusi muzium yang telah terbina oleh pihak yang bertanggungjawab terutama sekali pihak kerajaan untuk memberi pendedahan kepada komuniti berkaitan sejarah budaya dan warisan yang terdapat di dalam negara agar warisan tersebut diberi penghargaan yang sebaiknya. Pada tahun 1960 hingga tahun 1990, terdapat beberapa institusi muzium yang sering dilawati oleh komuniti di Malaysia pada ketika itu iaitu hanyalah Muzium Seni Lukis, Muzium Negara dan Muzium Negeri (Utusan Malaysia, 2010). Tetapi pada tahun 1994, kemunculan lagi institusi muzium yang diberi nama sebagai Muzium Nelayan yang berada di kawasan Tanjung Balau, Kota Tinggi di negeri Johor. Terletaknya muzium tersebut adalah di kawasan persisiran kawasan pantai Tanjung Balau dan juga berhadapan dengan laut iaitu Laut China Selatan. Semasa penubuhan muzium tersebut iaitu di tahun 1994, penciptaan muzium nelayan adalah merupakan satu-satunya institusi muzium yang mempamerkan tema berkaitan dengan nelayan iaitu sebagai pameran utama di dalam muzium tersebut. Perkara ini dilaksanakan adalah untuk mempamerkan tentang cara hidup serta peradaban nelayan dalam kalangan komuniti di Malaysia (Mohd. Ubaidillah Abdul Rahman, 2014)

1.1 LATAR BELAKANG KAJIAN

Terdapat banyak jenis institusi muzium ini yang dibina oleh kerajaan Malaysia untuk dipersembahkan kepada rakyat untuk menghargai sejarah iaitu sebagai aset warisan kepada generasi baru yang akan datang seperti Muzium Etnologi, Muzium Kesenian Islam, Muzium Telekom dan beberapa muzium lain yang terdapat di Malaysia. Pada tahun 1960 hingga tahun 1990, antara muzium yang sering dilawati oleh komuniti pada ketika itu hanyalah Muzium Negeri, Muzium Seni Lukis dan Muzium Negara (Utusan Malaysia, 2010). Walau bagaimanapun, pada tahun 1994 terbinanya lagi sebuah institusi muzium yang telah diberi nama sebagai Muzium Nelayan yang berada di Tanjung Balau, Kota Tinggi di negeri Johor.

Penubuhan Muzium Nelayan berperanan penting terutama sekali kepada golongan muda pada masa kini serta akan datang. Hal ini disebabkan institusi muzium memainkan peranan untuk memelihara peradaban nelayan. penubuhan muzium tersebut merupakan hasil dari pemikiran idea daripada Perbadanan Kemajuan Johor Tenggara (KEJORA). Kos berjumlah RM1.48 juta digunakan untuk menubuhkan Muzium Nelayan di Kampung Tanjung Balau berkeluasan dalam 100 kilometer daripada daerah Johor Bahru. Pada mulanya, penubuhan Muzium Nelayan bertarikh 20 Ogos 1990 serta keseluruhannya siap pada tarikh 8 Julai 1992. Di samping itu, keluasan kawasan tanah untuk menubuhkan bangunan tersebut mempunyai luas 4.03 hektar serta penubuhan muzium ini bermotifkan seni tradisional masyarakat melayu hasil ciptaan daripada pakar iaitu daripada Universiti Teknologi Malaysia (Kosmo, 2014).

1.2 PERMASALAHAN KAJIAN

Merujuk kepada Muhammad Ainuddin, 2015, komuniti di Malaysia beranggapan bahawa institusi muzium ini adalah tempat menyimpan barang-barangan lama di ruangan dalam bangunan usang. Anggapan tersebut adalah persepsi tradisional yang mempunyai perubahan daripada semasa ke semasa. Oleh itu, pengkaji mendapati penjelasan serta pendedahan yang diberikan kurang berkesan berkaitan tentang kepentingan muzium kepada komuniti masa kini. Masalah tersebut memberi impak negatif terhadap kefahaman dalam komuniti berkaitan kepentingan muzium. Selain itu, anggapan komuniti juga menganggap bahawa institusi muzium tidak memberikan apa-apa fungsi dan peranan terhadap kehidupan sosio dan budaya, ekonomi serta politik dan sering menganggap bahawa isnstitusi muzium ini adalah tempat menyimpan bahan serta objek lama yang purba.

Institusi muzium ini bersifat kekal dan bersifat tidak mahu keuntungan tetapi memberikan perkhidmatan kepada komuniti berkaitan dengan perkembangannya serta ianya dibuka kepada umum untuk memperoleh, membaik pulih serta menyatakan dan memaparkan bertujuan untuk pendidikan, pembelajaran serta hiburan di samping pembuktian manusia dan kawasan sekitarnya (Majlis Muzium Antarabangsa (ICOM), 2014). Perkara tersebut menerangkan fungsi muzium terhadap komuniti bahawa institusi muzium ini ialah institusi yang memainkan peranan yang sangat penting terhadap komuniti untuk menyediakan sumber maklumat berkaitan perkara yang membawa fungsi yang baik kepada komuniti.

Di dalam permasalahan kajian ini, pengkaji mendapati bahawa komuniti kurang mengambil tahu serta tidak berpengetahuan berkaitan fungsi serta peranan institusi muzium sebagai salah satu institusi yang menyediakan serta memberi manfaat kepada komuniti dalam memperkenalkan peradaban serta sejarah warisan dan budaya yang berada pada sesebuah kawasan (*Strategi “pancing” pelajar kunjungi muzium*, 2015). Di samping itu, komuniti kurang mempunyai pengetahuan berkenaan tentang setiap koleksi dan galeri yang dipamerkan pada Muzium Nelayan, Tanjung Balau dan segala aktiviti yang dijalankan pihak muzium untuk menarik minat kehadiran komuniti dalam memperkenalkan warisan yang terdapat pada Muzium Nelayan tersebut (Muhammad Khairul bin Latiff, 2016).

1.3 OBJEKTIF KAJIAN

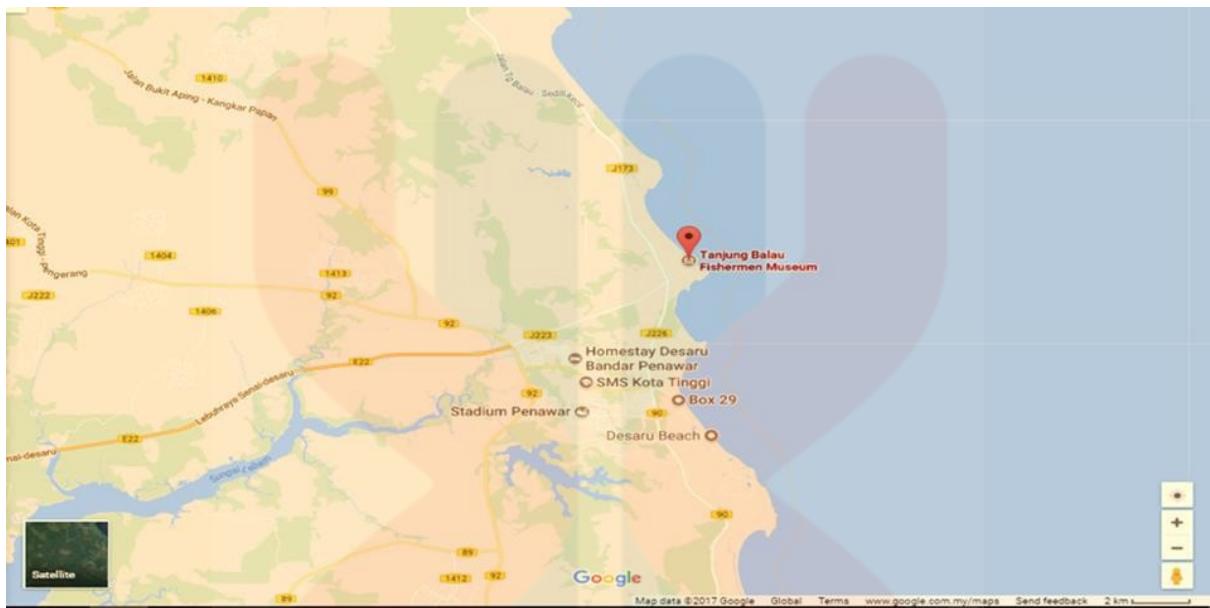
Pengkaji telah menyatakan beberapa objektif kajian sebelum melaksanakan kajian berkaitan dengan peranan Muzium Nelayan, Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor dalam memperkenalkan peradaban nelayan. Terdapat beberapa objektif yang telah diteliti serta digariskan untuk memberi jawapan kepada persoalan kajian yang dinyatakan:

- 1) Mengetahui sejarah penubuhan Muzium Nelayan di Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor.
- 2) Mengenalpasti jenis koleksi di Muzium Nelayan di Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor.
- 3) Mengkaji usaha-usaha yang dijalankan untuk menarik minat masyarakat untuk melawati Muzium Nelayan, Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor.

1.4 PERSOALAN KAJIAN

- 1) Bagaimanakah sejarah penubuhan Muzium Nelayan, Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor tersebut berlaku?
- 2) Apakah jenis koleksi yang terdapat pada setiap galeri Muzium Nelayan Tanjung Balau?
- 3) Apakah usaha yang dijalankan oleh pihak muzium untuk menarik minat masyarakat hadir ke muzium tersebut?

1.5 SKOP KAJIAN

Rajah 1: Peta Muzium Nelayan, Tanjung Balau

Sumber: Google Maps, 2013

Berdasarkan rajah di atas, kawasan Tanjung Balau, Kota Tinggi terletaknya di petempatan pembangunan wilayah Lembaga Kemajuan Johor Tenggara (KEJORA). Kawasan Tanjung Balau tersebut berada pada kedudukan Latitud: 1.61172 Longitud: 104.257808. Pada tahun 1972, bermulanya penerokaan kawasan Bandar Penawar oleh Lembaga Kemajuan Johor Tenggara atau dikenali sebagai KEJORA yang tertubuh di bawah Akta Parliment 75/1972 serta Enakmen Lembaga Kemajuan Johor Tenggara 1872. Kawasan Bandar penawar yang berkeluasan 1,314.333 hektar adalah merupakan sebahagian daripada keluasan Negeri Johor iaitu 300,364 hektar iaitu 16% daripada keluasan negeri Johor dan telah diperuntukkan oleh kerajaan Negeri Johor untuk ditubuhkan di bawah KEJORA. Seterusnya KEJORA mengambil peluang tersebut untuk membina sebuah muzium yang memperkenalkan peradaban nelayan iaitu Muzium Nelayan, Tanjung Balau (Lembaga Kemajuan Johor Tenggara 2014).

1.6 KEPENTINGAN KAJIAN

Kepentingan yang paling utama di dalam penyelidikan ini ialah pengkaji dapat mencari maklumat lebih terperinci dalam mencari maklumat berkaitan sejarah penubuhan Muzium Nelayan di Tanjung Balau, Kota Tinggi negeri Johor. Kajian yang dijalankan oleh pengkaji jalankan ini dapat memberi banyak perkara yang utama dan penting berkenaan dengan kerja-kerja serta aktiviti yang dijalankan oleh nelayan serta peralatan yang digunakan oleh para nelayan dalam dunia peradaban nelayan. Pada zaman yang serba moden ini, segelintir komuniti kurang berpengetahuan tentang segala aktiviti-aktiviti nelayan, pekerjaan nelayan dan segala elemen yang berkenaan dengan aktiviti serta pekerjaan nelayan ini. Oleh hal yang demikian, setelah penyelidikan ini dilaksanakan oleh pengkaji maka secara langsung pengkaji dapat membantu dalam pemeliharaan serta memberi informasi yang penting dan berguna kepada masyarakat dan komuniti akan datang berkaitan peradaban nelayan. Sebagai contoh yang dapat dipaparkan ialah pengkaji mendapati bahawa terdapat beberapa galeri yang memaparkan berkenaan dengan peradaban nelayan seperti Galeri Keselamatan DAN Komunikasi Laut berfungsi untuk memaparkan berkaitan dengan sistem komunikasi untuk diguna pakai oleh nelayan moden. Selain itu, Galeri Geologi berperanan untuk menempatkan lebih 200 jenis batuan geologi daripada pelbagai bentuk serta nilai yang tersendiri dan Galeri Kapal Karam Desaru berfungsi untuk memaparkan berkaitan dengan artifak berkenaan kapal karam yang dijumpai di sana iaitu berusia ratusan tahun yang telah berlaku iaitu mengalami masalah karam di kawasan perairan Desaru. Manakala, terdapat juga artifak-artifak yang dijumpai daripada Kapal Nanyang serta Kapal Turiang yang dianggap berusia selama 200 tahun juga turut dipamerkan (Lembaga Kemajuan Johor Tenggara, 2014).

Selain itu, kepentingan kajian ini juga merupakan suatu penyelidikan dari segi sosio masyarakat setempat. Seterusnya, Muzium Nelayan juga turut mempamerkan artifak-artifak berkaitan dengan sejarah peradaban nelayan yang terdapat di rantau ini seperti bubu, pukat, jaring dan peralatan-peralatan yang digunakan oleh para nelayan untuk menangkap ikan. Tambahan lagi, pengkaji mendapati bahawa Muzium Nelayan juga turut memaparkan gambar serta lukisan berkaitan dengan cara hidup komuniti yang rapat dan saling membantu antara mereka serta keadaan perkampungan nelayan di kawasan tersebut. Penyelidikan ini turut mendapati keseluruhan aspek dan tatacara dan kaedah yang digunakan oleh komuniti di sini

dalam menyiapkan dan membuat peralatan tradisional sebagai kegunaan menangkap hasil laut seperti ikan serta dijadikan sebagai sumber bekalan serta pendapatan masyarakat.

1.7 PENUTUP

Kesimpulannya, bab ini telah membincangkan berkenaan setiap persoalan serta permasalahan yang terdapat pada kajian. Seterusnya, bahagian ini turut membincangkan objektif dan kepentingan kajian yang ingin digapai oleh pengkaji. Perincian dalam mengenalpasti kaedah serta punca kajian yang bersesuaian dapat membantu pengkaji menghasilkan kajian yang baik dan sempurna.

UNIVERSITI
MALAYSIA
KELANTAN

BAB 2

SOROTAN KAJIAN

2.0 PENGENALAN

Bab ini akan membincangkan tentang perkara yang berkaitan dengan kajian-kajian yang terdahulu iaitu mempunyai persamaan dengan kajian yang akan dilaksanakan oleh pengkaji. Selain itu, pengkaji juga turut menggunakan data serta maklumat yang berkaitan dengan kajian yang ingin dijalankan iaitu kajian yang pernah diterbitkan oleh pengkaji-pengkaji yang melaksanakan kajian sebelum ini. Seterusnya, pada bab ini turut membincangkan berkenaan dengan konsep, fungsi dan peranan, sumbangsan serta isu atau masalah muzium dan Muzium Nelayan terutama sekali sebagai topik utama pengkaji. Di samping itu, aspek sejarah dan penubuhan serta pengenalpastian koleksi yang terdapat di muzium tersebut turut diuraikan.

2.1 KONSEP MUZIUM

Muzium dikategorikan sebagai institusi yang sangat penting dalam memainkan peranan untuk menjaga, mengumpul, mempamerkan dan merawat warisan budaya ketara (tangible heritage) serta warisan budaya tidak ketara (intangible heritage) berkenaan dengan sejarah suatu bangsa. Pada idea awalnya, penciptaan muzium ini adalah berlandaskan memelihara serta mengumpul artifak-artifak warisan budaya di samping menyelidik dan memaparkan artifak tersebut bagi tatapan ramai iaitu dengan berharap perkara tersebut dapat memberi didikan kepada masyarakat berkaitan dengan seni budaya serta warisan (Ab Samad Kechot, 2012). Matlamat utama adalah untuk merujuk kepada aspek pendidikan iaitu dapat menambah ilmu pengetahuan serta mendidik masyarakat berkenaan dengan warisan. Oleh hal yang demikian, perumpamaan muzium sebagai “*a university of the common man*” oleh Bazin (1967) iaitu kurator di Lourve, Paris menganggap bahawa muzium adalah sebagai sebuah universiti untuk masyarakat umum.

Selain itu, menurut Abu Talib Ahmad, 2015, menyatakan bahawa muzium merupakan institusi yang khusus untuk memberi pengekalan terhadap warisan sejarah yang boleh memberi kebanggaan kepada sesebuah masyarakat. Di samping itu, warisan adalah untuk dijadikan medium utama yang bertujuan untuk pendidikan *Nation Building* yang memaparkan jati diri sesuatu bangsa dan bukan sahaja setakat untuk ditonton. Pertama kali muzium ini diperkenalkan di tanah melayu adalah oleh penjajah British (Paulette Dellios, 1999). Oleh hal yang demikian, konteks dari segi institusi muzium ini, walaupun dimiliki oleh penjajah British, ia perlu digunakan oleh masyarakat kerana memberi banyak manfaat yang terdapat di dalamnya.

2.2 FUNGSI MUZIUM

Merujuk kepada International Council Organization of Museum (ICOM, 1990), asas terhadap penciptaan sebuah muzium ialah berfungsi sebagai tempat pengumpulan objek dan bahan lama yang terdapat nilai sejarah, budaya dan warisan, menjalankan aktiviti penyimpanan artifak, menjalankan penyelidikan, memulihara, mempamerkan, mendokumentasikan serta memberi didikan kepada masyarakat. Bermulanya perkembangan awal permuziuman ini ialah daripada kegiatan Purbawanisme iaitu pada sebelum abad ke-19 di benua Eropah dan perkara tersebut merupakan penyebab dominan yang menjuruskan ke arah kegiatan dan aktiviti dalam mengumpul barang purba (Randolph Starn, 2005).

Manakala merujuk kepada Nik Hassan Shuhaimi Nik Abdul Rahman (1985), beliau menyatakan bahawa Purbawanisme ialah suatu aktiviti mengumpul barang yang jarang, aneh untuk diperoleh serta dianggap bahawa barang tersebut memiliki unsur-unsur sakti serta luar biasa. Aktiviti tersebut dipelopori oleh golongan atasan iaitu golongan bangsawan serta diraja di Eropah. Aktiviti Purbawanisme ini bertujuan untuk memperlihatkan status sosial serta kawasan perbincangan sosial oleh golongan bangsawan dalam berbincang berkaitan seni, barang purba serta juga spesimen di dalam ilmu sains hayat. Kegiatan perkumpulan ini dengan secara tidak langsung telah menghadirkan perasaan menghayati serta penghargaan nilai seni yang berkaitan dengan hasil seni dan artifak.

Menurut Jabatan Muzium Malaysia, 2016, fungsi muzium juga dapat dilihat dalam pengurusan institusi-institusi muzium iaitu di bawah pentadbiran persekutuan serta menyediakan

perkhidmatan kepakaran di samping menyediakan khidmat nasihat terhadap muzium-muzium negeri, jabatan kerajaan serta swasta. Selain itu, peranan muzium juga turut berfungsi sebagai institusi yang memberi serta menyediakan perkhidmatan dalam memperkembang serta memperluas ilmu pengetahuan iaitu melalui kaedah seperti ceramah, pameran, bengkel, forum, seminar serta persidangan dan juga lawatan berpandu ke tempat balai-balai paparan atau pameran (*Jabatan Muzium Malaysia*, 2016). Oleh hal yang demikian, fungsi institusi muzium ini dapat dilihat sebagai sebuah institusi penting kepada masyarakat dalam mengembangkan ilmu pengetahuan mereka berkaitan dengan warisan sejarah yang terdapat di dalam negara.

2.3 SUMBANGAN MUZIUM KEPADA MASYARAKAT

Pendidikan berkaitan muzium yang mementingkan amalan pedagogi sebenar sejarah dan lebih terperinci kini berada di barisan yang paling hadapan di dalam pendidikan sejarah iaitu sangat berbeza daripada pembelajaran serta amalan pembelajaran tradisional di dalam kelas sejarah (Marcus et al. 2012). Terdapat beberapa penyenaraian oleh Marcus et al. (2012) berkenaan dengan sebab atau faktor asas muzium hendaklah dijadikan sebagai kaedah pilihan di dalam pendidikan sejarah. Antaranya, muzium memberi pengalaman iaitu cara pembelajaran yang berbeza dan unik iaitu mampu mempertingkatkan kemahiran serta pengetahuan pemikiran berkaitan sejarah pelajar, memberi hak kebebasan terhadap pelajar untuk menyuarakan interpretasi mereka tanpa diadili, menyediakan laman tentang pembelajaran sejarah secara sepanjang hayat serta berperanan dijadikan sebagai lapangan sejarah bebas yang dipengaruhi dan mempengaruhi oleh komuniti. Pada akhirnya, pelawat serta pengunjung muzium akan mendapatkan kepuasan intelektual serta menjadi masyarakat yang lebih berilmu pengetahuan serta menghayati perkara yang mempunyai nilai-nilai kenegaraan (Marcus et al., 2012).

Selain itu, institusi muzium ini juga merupakan sumber utama dalam pengajaran kepada guru-guru sejarah. Terdapat anjakan di dalam bidang pendidikan sejarah iaitu sepanjang tiga dekad yang memberi bantuan kepada pelajar dalam membina kemahiran pengkajian sejarah serta kelebihan menceburkan diri dalam pelbagai jenis bukti sejarah (Marcus et al., 2012). Dengan Secara langsungnya, pendidikan muzium ini memberi peluang kepada pelajar untuk terlibat dengan suasana muzium, artifak, penceritaan sejarah serta juga di kawasan dan tapak sejarah (Nespor, 2000). Ahli sejarah serta guru sejarah memberi penekanan dalam membina keupayaan

pelajar berkaitan tentang kefahaman tentang sejarah untuk pelajar mencari dengan teliti serta melaksanakan siasatan terhadap penceritaan sesuatu sejarah (Barton and Levstik, 2004) dan mempraktikkan kepada pelajar tentang kaedah menganalisis, mensintesis serta memberi nilai kepada bukti sejarah (Wineburg, 2001).

Seterusnya, institusi muzium ini juga turut memainkan peranan penting dalam membantu memupuk semangat cinta akan negara serta mempertingkatkan perpaduan di dalam kalangan murid dan pelajar iaitu menerusi program-program yang dilaksanakan seperti program Inspirasi Pelajar Inovasi Muzium (IPIM) (Petah Wazzan Iskandar, 2019). Menurut Timbalan Menteri Pendidikan, Teo Nie Ching, program pendidikan yang dilaksanakan tersebut adalah sebagai salah satu usaha untuk mengintegrasikan pelajar dan murid daripada kepelbagaian latar sosio budaya iaitu melalui konsep silang budaya yang mengadaptasi gabungan pendidikan tidak formal dan pendidikan formal yang dapat diperoleh daripada muzium. Beliau turut mengatakan bahawa program tersebut merupakan program pembangunan sahsiah pelajar dan murid dengan menziarahi sebuah muzium ketika di sekolah rendah serta menengah dengan sekaligus melancarkan Program Pembelajaran Luar Bilik Darjah.

Menurut Ketua Pengarah Jabatan Muzium Malaysia iaitu Datuk Kamarul Baharin berkata, pada hari ini institusi muzium memainkan peranan yang sangat penting dan aktif di dalam pembangunan kebudayaan bersama di Malaysia. Di samping menjalankan misi terasnya sebagai pengumpulan, komunikasi, pemuliharaan, pameran serta penyelidikan berkaitan dengan bahan sejarah namun institusi muzium ini telah mengubah pendekatannya ke arah lebih rapat dengan komuniti dan masyarakat di Malaysia (*Sabah's Leading News Portal*, 2021). Oleh hal yang demikian, alternatif baru yang digunakan oleh institusi muzium ini untuk mengiktiraf koleksi dan bahan bersejarah serta warisan dunia ini telah memberikan makna baharu tradisi terhadap generasi-generasi yang akan datang agar ia kekal relevan.

2.4 PERKEMBANGAN MUZIUM DI MALAYSIA

Merujuk kepada B.A.V Peacock (1954) iaitu pada jurnal yang bertopik “A Report On Museum In Malaysia” beliau menerangkan bahawa muzium terkenal dengan gelaran ‘sekolah gambar’ oleh masyarakat dan komuniti tanah melayu iaitu pada awal abad ke 20. Permulaan

institusi muzium di Malaysia adalah bermula daripada penciptaan Muzium Perak di bandar Taiping iaitu ditubuhkan pada tahun 1883. Cetusan idea awal untuk menubuhkan muzium di Malaysia ketika itu adalah daripada Sir Hugh Low iaitu merupakan Residen British Perak yang memberi arahan kepada Leonard Wray Junior untuk menubuhkan muzium tersebut (*Kenali Sejarah Ipoh Di Muzium Darul Ridzuan*, 2017).

Pada ketika itu, seorang pegawai penguatkuasa di dalam Organisasi Pentadbiran Taman Bukit Larut ditugaskan untuk menghimpunkan segala bahan dan objek berkaitan sejarah, etnologi, botani, zoologi, geologi dan sosio-ekonomi (Jabatan Muzium Malaysia, 2012). Perkara tersebut dilaksanakan oleh pihak inggeris kerana pihak beliau sedar akan keperluan sesuatu pusat atau tempat pengkajian tentang adat budaya resam setempat diperlukan yang bertujuan bagi untuk memahami cara kehidupan komuniti tempatan di kawasan jajahan mereka di samping memudahkan pentadbiran mereka di kawasan tersebut. Walau bagaimanapun, perkara tersebut merupakan instrumen propaganda yang diadakan oleh pihak inggeris untuk memperlihatkan sumbangan mereka kepada masyarakat yang mereka telah jajahi.

Seterusnya, penubuhan Muzium Sarawak di Kuching oleh Sir Charles Brooke iaitu merupakan Raja Sarawak kedua pada tahun 1888 dan diikuti dengan penubuhan Muzium Selangor pada tahun 1907. Walau bagaimanapun, bangunan muzium tersebut hampir mengalami kemusnahan akibat daripada ledakan bom daripada Tentera Udara Pihak Perikatan pada akhir perang dunia kedua iaitu pada tanggal 10 Mac 1945. Pada tarikh 31 Ogos 1963 merupakan perasmian Muzium Negara ditubuhkan di tempat yang sama iaitu selepas sahaja Malaysia menggapai kemerdekaan (Muzium Negara, 2013).

2.5 SEJARAH PENUBUHAN MUZIUM NELAYAN, TANJUNG BALAU, KOTA TINGGI, JOHOR

Pada tahun 1994, Lembaga Kemajuan Johor Tenggara (KEJORA) telah membina Muzium Nelayan yang terletak di kawasan Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor. Muzium Nelayan ditubuhkan di kawasan yang berhampiran dengan kawasan persisiran pantai Tanjung Balau di kawasan Desaru, Kota Tinggi, Johor. Muzium Nelayan ini berkonsepkan ciri-ciri daripada warisan nelayan yang berada di Malaysia. Muzium Nelayan dibahagikan kepada empat galeri

yang utama antaranya di bahagian induk, Galeri Kapal Karam Desaru, Galeri Komunikasi dan keselamatan Laut, Galeri Geologi serta Galeri Bermusim iaitu menempatkan pelbagai paparan yang lain daripada muzium yang terdapat di Malaysia (Lembaga Kemajuan Johor Tenggara, 2014).

Pada awalnya, sejarah dapat dilihat pada kawasan dan tempat Tanjung Balau adalah merupakan kawasan persisiran pantai yang dijadikan sebagai tempat persinggahan nelayan pada zaman dahulu iaitu terdiri daripada tempat serta kawasan persisiran Batam, kepulauan Riau, Mersing dan lain-lain (Muhammad Khairul bin Latiff, 2016). Pada zaman dahulu, persekitaran Tanjung Balau ini merupakan tempat kepada para nelayan untuk berteduh sementara menunggu permasalahan berlaku semasa pelayaran iaitu masalah musim hujan atau tengkujuh yang sering terjadi di bulan September hingga bulan November berlalu. Di samping itu, tempat Tanjung Balau turut terkenal dengan gelaran sebagai kawasan “Terumbu Emas” kerana tempat dia Tanjung Balau ini kaya dengan sumber laut seperti ikan dan persisiran pantai Tanjung Balau ketika itu terdapat hutan pantai dan paya bakau yang memenuhi di kawasan tersebut (Lembaga Kemajuan Johor Tenggara, 2014).

2.6 PENGURUSAN KOLEKSI MUZIUM NELAYAN

Koleksi muzium diperoleh dengan pelbagai kaedah dan cara seperti melaksanakan kajian di lapangan, pembelian, wakaf atau hadiah, keluarga, wasiat daripada seseorang yang tertentu ataupun organisasi yang menamakan muzium sebagai penyimpanan serta pengamanah bahan atau objek tertentu. Sebuah muzium yang tidak meletakkan dan mempunyai koleksi di dalamnya maka muzium tersebut tidak dikira sebagai muzium (Adi, 2009). Muzium juga perlu mempelbagaikan koleksinya terutama sekali berkaitan tentang warisan sejarah, alam semula jadi dan kebudayaan.

Pengurusan sesebuah koleksi adalah salah satu perniagaan teras muzium yang perlu dilakukan dengan sebaiknya mengikut piawaian yang ditetapkan seperti yang tertakluk dalam Majlis Muzium Antarabangsa (ICOM). Bermulanya daripada proses perolehan untuk mendapatkan sebarang koleksi, bahan koleksi tersebut hendaklah diuruskan dengan baik dan sempurna. Sebarang perolehan sama ada hadiah atau pembelian daripada masyarakat awam

hendaklah diuruskan dengan cara yang adil, jujur, telus mengikut cara serta sistem perolehan yang telah ditetapkan untuk mengelak daripada sebarang perkara yang tidak diingini berlaku yang boleh menjaskan kredibiliti pembekal atau muzium. Bagi institusi muzium, perolehan koleksi dilaksanakan berlandaskan objektif penubuhan muzium, bidang serta skop yang dikendalikan dan kemampuan dana yang disediakan. Bagi muzium umum sama ada peringkat negeri, nasional atau daerah koleksinya adalah bersifat umum manakala muzium-muzium khas seperti muzium geologi, arkeologi, alam semula jadi yang serupa dengannya koleksinya ialah bersifat khusus yang berhubung kait dengan objektif penubuhan muzium tersebut sahaja.

Antara koleksi yang dipamerkan oleh Muzium Nelayan seperti galeri Keselamatan dan Komunikasi Laut iaitu memaparkan berkaitan dengan sistem komunikasi yang digunakan oleh para nelayan moden pada masa kini. Selain itu, Galeri Geologi yang menempatkan sekurangnya lebih daripada 200 jenis batuan geologi dari pelbagai nilai serta bentuk manakala Galeri Kapal Karam Desaru yang memaparkan artifak kapal karam yang usianya mencecah ratusan tahun yang telah berlaku kejadian karam di tempat dan kawasan perairan Desaru. Di samping itu, artifak Kapal Turiang dan Kapal Nanyang iaitu dianggap berusia 200 tahun turut dipaparkan di Muzium Nelayan tersebut (Lembaga Kemajuan Johor Tenggara 2014).

2.7 KERANGKA TEORI

Dalam sesebuah penulisan ilmiah, teori memainkan peranan yang sangat penting. Menurut Sabitha Marican (2005), menerangkan bahawa teori adalah suatu set kenyataan yang abstrak serta umum yang disokong oleh hipotesis yang dibuktikan. Berlandaskan makna tersebut, beliau turut menerangkan bahawa hipotesis serta teori ialah dua hal yang tidak mungkin terpisah. Hal ini kerana, teori sendiri mendapat sokongan melalui hipotesis. Teori juga merupakan satu set kenyataan berkaitan antara pembolehubah. Oleh itu, sesebuah teori hendaklah boleh diuji serta sesuatu yang benar atau disebaliknya hingga perkara tersebut dibuktikan.

Dalam menyediakan penulisan kajian, pengkaji menggunakan teori yang berhubung kait dengan kajian yang berkaitan dengan muzium. Teori yang diguna pakai oleh pengkaji ialah seperti berikut:

2.7.1 Teori Identiti Sosial

Teori identiti sosial ini adalah merupakan teori Henri Tajfel yang mempunyai sumbangan besar dalam psikologi. Teori identiti sosial ini menjelaskan tentang perasaan seseorang tentang siapa mereka berlandaskan dalam keahlian kumpulan mereka (Mcleod, 2019). Menurut Tajfel (1979), beliau mencadangkan untuk sebuah kumpulan sebagai contoh pasukan bola sepak yang telah dimiliki oleh orang lain menjadi kebanggaan serta memperoleh harga diri yang penting. Oleh hal yang demikian, kumpulan tersebut memberi kepada kita rasa identiti sosial serta rasa kekitaan di iaitu di dalam dunia sosial.

2.8 PENUTUP

Kajian lepas memainkan peranan yang sangat penting kepada kajian penyelidikan yang dijalankan oleh pengkaji. Pada bab ini, pengkaji menghuraikan berkenaan dengan sorotan kajian yang didapatkan daripada pelbagai sumber. Pengkaji akan menggunakan seluruh maklumat yang didapati untuk memastikan kajian penyelidikan yang dijalankan dapat dihasilkan dengan sempurna. Seterusnya, pada bab ini juga pengkaji turut menggunakan kaedah pengumpulan data yang cekap. Kajian yang didapati oleh pengkaji memiliki hubung kait dengan pengurusan Muzium Nelayan, Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor.

BAB 3:

METODOLOGI KAJIAN

3.0 PENGENALAN

Dalam kajian penyelidikan ini, proses metodologi memainkan peranan yang sangat penting sebelum menghasilkan informasi serta keputusan dalam mengenali kesan, punca, faktor dan langkah-langkah sebelum ianya memberi kepada keberjayaan dalam menggapai objektif yang sebenar. Kajian penyelidikan yang dilaksanakan perlulah menjalani proses metodologi yang tepat. Proses metodologi terbahagi kepada beberapa peringkat antaranya proses perancangan, proses aplikasi dan proses analisis (Hua, 2016). Proses perancangan adalah melibatkan kepada persiapan, permulaan pengajuan usul, tindakan serta evaluasi manakala proses aplikasi adalah berkait dengan pemilihan sampel, pengumpulan data serta ujian rintis. Seterusnya, proses analisis yang menyatakan terhadap proses penghasilan keputusan atau informasi melalui pengumpulan serta pengutipan data yang telah dijalankan dengan melaksanakan analisis-analisis yang sesuai berlandaskan kepada objektif kajian.

Pada peringkat awal, pengumpulan maklumat dilaksanakan melalui dua sumber utama iaitu sumber primer dan sumber sekunder untuk mendapatkan maklumat berkenaan kerjasama pihak yang berkepentingan di Muzium Nelayan, Tanjung Balau, Kota tinggi, Johor. Seterusnya adalah pengumpulan maklumat yang menggunakan platform perpustakaan serta internet dilaksanakan pada peringkat awal kajian. Akhir sekali, pengkaji juga mengadakan sesi menemu ramah terhadap informan yang dipilih sebagai sumber yang utama untuk menjawab semua persoalan serta objektif yang dilaksanakan dalam kajian ini. Setelah maklumat tersebut diperoleh, pengkaji akan melaksanakan proses pengumpulan segala maklumat agar dapat menggapai matlamat atau objektif kajian.

Pengkaji memilih penggunaan kaedah kualitatif dalam melaksanakan kajian ini. Kaedah ini melibatkan pemerhatian, melawat kawasan kajian, temu ramah, kajian ilmiah, soal selidik serta proses pengumpulan maklumat kajian. Proses kualitatif juga adalah merupakan proses pengumpulan maklumat iaitu melalui cara mengenalpasti tapak atau individu, membina rekod dan mendapatkan akses, merekod data, persampelan, menyelesaikan isu-isu lapangan serta menyimpan data (Cresswell, 2018).

3.1 PENDEKATAN KAJIAN

Pendekatan kajian yang digunakan oleh pengkaji iaitu semasa proses melaksanakan kajian terhadap peranan Muzium Nelayan dalam pelestarian identiti komuniti di Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor ialah pendekatan etnografi. Pendekatan kajian ini digunakan adalah untuk memudahkan pengkaji untuk mengumpul data serta mendapatkan maklumat yang berkenaan dengan kajian yang dijalankan. Menurut Saville-Troike (1982), etnografi ialah bidang kajian yang memfokuskan kepada kajian deskriptif dan analisis budaya dan linguistik, yang termasuk menghuraikan serta menganalisis kod bahasa. Etnografi ialah kajian lapangan pemerhatian yang biasa digunakan dalam penyelidikan sosiologi dan antropologi, yang dikenali sebagai penyelidikan sains semula jadi.

3.2 REKA BENTUK KAJIAN

Reka bentuk kajian adalah merupakan perkara yang dirancang oleh pengkaji dalam menyelesaikan kajian. Reka bentuk kajian memainkan peranan yang sangat penting bagi membolehkan persoalan kajian diubah kepada aktiviti kajian iaitu melibatkan elemen-elemen seperti teori yang digunakan, tujuan kajian serta cara persampelan data diperolehi.

Kajian yang dilakukan ini bersesuaian dengan kaedah kualitatif kerana kajian ini memerlukan kaedah kajian dokumentasi, kaedah temubual, pemerhatian, audio visual serta soal selidik untuk mendapatkan sesuatu maklumat tersebut. Seterusnya, rujukan turut diperolehi daripada sumber bahan bacaan bercetak, jurnal, tesis kajian yang lepas serta internet. Kepentingan sumber rujukan memainkan peranan yang sangat penting bagi menghasilkan penulisan kajian yang padat dengan info-info yang tepat dan padat. Di samping itu, pengkaji juga melaksanakan kaedah temu bual bersama responden bagi memperolehi maklumat yang berhubung kait dengan objektif kajian pengkaji. Selepas maklumat diperolehi maka maklumat tersebut akan dianalisis untuk digabungkan mengikut aturan susunan yang telah ditetapkan.

3.3 UNIT ANALISIS

Unit analisis adalah penelitian yang dijalankan oleh pengkaji untuk mengenalpasti permasalahan yang berlaku semasa kajian sedang dilaksanakan. Kaedah ini berfokus terhadap aspek kerjasama pihak yang berkepentingan terhadap pengurusan Muzium Nelayan, Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor. Pengkaji telah memilih Tanjung Balau, Kota tinggi, Johor sebagai kawasan kajian. Muzium Nelayan, Tanjung Balau merupakan sebuah muzium yang mempamerkan pelbagai perkara berkaitan dengan nelayan daripada pelbagai aspek yang diperlihatkan pada setiap galeri. Muzium tersebut dibahagikan kepada empat kawasan yang utama iaitu bahagian induk, galeri Komunikasi dan Keselamatan Laut, galeri Geologi, galeri Kapal Karam Desaru serta galeri bermusim yang menempatkan kepelbagaian paparan yang lain daripada muzium lain dengan galeri yang tersedia (Lembaga Kemajuan Johor Tenggara, 2014).

3.4 KAEDAH KAJIAN

Kaedah kajian adalah merupakan pendekatan yang dilaksanakan oleh pengkaji untuk menjalankan kajian berlandaskan objektif kajian yang terdapat pada tugas penyelidikan. Antara kaedah yang turut digunakan di dalam kajian pada kali ini ialah rujukan buku, laman web, temuramah, soal selidik serta analisis data dan maklumat yang terdapat di dalam kajian-kajian tesis yang terdahulu. Kajian ini adalah berkaitan dengan peranan yang dimainkan oleh Muzium Nelayan, Tanjung Balau dalam memperkenalkan peradaban nelayan, usaha yang dilakukan oleh pihak muzium menarik minat para pengunjung untuk berkunjung ke Muzium Nelayan. Pengkaji melaksanakan kaedah yang bersesuaian untuk menghasilkan sebuah laporan kajian yang lengkap. Antara kaedah yang digunakan adalah:

3.4.1 Kaedah Kualitatif

Kaedah kualitatif ini adalah merupakan di mana proses pengumpulan data serta maklumat dengan cara mengenalpasti tapak ataupun individu, membina rekod serta mendapatkan akses, pensampelan, menyelesaikan masalah-masalah lapangan, merekod data serta menyimpan data (Cresswell, 2018). Kaedah tersebut turut melibatkan kaedah temu bual, audio visual, kajian dokumentasi, pemerhatian serta soal selidik yang dijalankan iaitu di dalam proses mengumpul

maklumat kajian. Seterusnya, kaedah kualitatif juga merupakan prosedur penyelidikan yang memperlihatkan maklumat dan gambaran yang boleh diamati (Lexy, 2007).

3.5 TEKNIK PENGUMPULAN DATA

Teknik pengumpulan data yang sempurna akan dapat membantu seseorang pengkaji menghasilkan kajian yang bersesuaian dengan berlandaskan objektif kajian yang diperlihatkan di dalam kajian ini. Kebolehan meneliti dalam proses menganalisis data dan menggunakan kaedah kajian yang sepatutnya untuk mendapatkan maklumat adalah sangat membantu pengkaji untuk mendapatkan data yang sukar bagi mereka untuk menjalankan kajian. Di dalam proses pengumpulan maklumat boleh dilaksanakan dalam dua cara iaitu diambil daripada yang sumber pertama serta sumber yang kedua. Sumber yang pertama ialah sumber primer manakala sumber yang kedua adalah merupakan sumber sekunder.

3.5.1 Sumber Primer

Sumber primer dikenali sebagai ‘prior data’ iaitu maklumat sebenar yang digunakan oleh pengkaji dalam proses analisis data (Harun, 2010). Seterusnya, sumber primer juga adalah merupakan sumber utama serta sumber langsung terhadap sesuatu data atau maklumat yang diperolehi. Di dalam kajian ini juga, sumber primer dianggap sebagai asas utama dalam memperolehi maklumat dan mendapat beberapa kaedah kajian untuk memperolehi data atau maklumat daripada sumber utama (Christine L. Chompston, 2002)

i. Temu Bual

Pengkaji akan menggunakan cara atau kaedah menemu bual untuk mendapatkan maklumat daripada sumber pertama. Pengkaji mengadakan temubual terhadap pihak yang bertanggungjawab dalam menjaga muzium atau orang yang mempunyai sumber maklumat yang utama di Muzium Nelayan tersebut sama ada secara bersemuka atau secara atas talian bagi memperoleh data dan maklumat berkaitan tentang Muzium Nelayan dengan lebih terperinci. Pengkaji turut menggunakan kaedah ini untuk mengetahui lebih lanjut tentang perkara-perkara yang terdapat di Muzium Nelayan, Tanjung Balau serta usaha yang dijalankan untuk menarik minat pengunjung untuk mengunjungi Muzium Nelayan. Penggunaan video, audio, nota serta foto dapat

membantu menambahkan lagi maklumat atau data yang dicari. Pengkaji telah menemu bual 3 informan daripada Muzium Nelayan, Tanjung Balau. Antaranya ialah Encik Muhammad Iqbal iaitu kurator Muzium Nelayan serta Encik Ubaidillah dan Encik Rossyah sebagai pembantu Muzium Nelayan, Tanjung Balau. Pengkaji telah mendapatkan nombor telefon pegawai-pegawai tersebut daripada panggilan yang dibuat oleh pengkaji kepada pihak Muzium Nelayan. Setelah itu, pengkaji telah menghubungi pegawai-pegawai tersebut untuk menyatakan hasrat pengkaji untuk menjalankan penyelidikan terhadap Muzium Nelayan, Tanjung Balau dan bertanya kepada mereka untuk ditemu bual sama ada secara bersemuka ataupun secara atas talian. Pengkaji menemu bual Encik Muhammad Iqbal dan Encik Rossyah secara atas talian iaitu menggunakan aplikasi Googlemeet manakala temu bual bersama Encik Ubaidillah adalah secara bersemuka. Temu bual dijalankan secara atas talian kerana terdapat kekangan yang dihadapi seperti keadaan musim pandemik Covid-19 yang menyebabkan pegawai yang ingin ditemu bual ingin ditemu bual dengan menggunakan kaedah secara atas talian iaitu menggunakan aplikasi Googlemeet. Akhir sekali, pegawai-pegawai yang ingin ditemu bual telah menetapkan Tarikh dan kaedah menemu bual mereka dan proses temubual tersebut telah berjalan dengan lancer serta pengkaji telah mendapatkan maklumat yang ingin dicapai dalam penyelidikannya.

ii. Pemerhatian

Pengkaji melaksanakan kaedah pemerhatian bermula di peringkat awal sehingga peringkat akhir kajian untuk mendapatkan maklumat yang lengkap berlandaskan persoalan serta objektif kajian. Kajian ini dilakukan dengan melaksanakan pemerhatian terhadap koleksi-koleksi yang terdapat di setiap galeri Muzium Nelayan, Tanjung Balau tersebut. Kaedah pemerhatian dilakukan dengan mengambil gambar berkaitan dengan koleksi-koleksi yang dipamerkan oleh pihak Muzium Nelayan di setiap galeri-galeri yang disediakan. Akhir sekali, melalui proses pemerhatian tersebut, pengkaji turut mencatatkan maklumat serta data yang diperlukan sebagai rujukan tambahan kepada pengkaji. Pemerhatian tersebut telah dapat dijalankan oleh pengkaji pada tarikh 18 Disember 2021. Tarikh tersebut telah dipersetujui oleh pihak

Muzium Nelayan, Tanjung Balau pada ketika itu kerana pihak kerajaan telah membenarkan muzium dibuka kepada pengunjung untuk berkunjung ke muzium. Pengkaji telah berhubung dengan Encik Ubaidillah iaitu pembantu Muzium Nelayan untuk menjalankan pemerhatian di sana dan Encik Ubaidillah telah menjadi juru pandu kepada pengkaji untuk memperlihatkan kepada pengkaji koleksi-koleksi pameran yang terdapat di Muzium Nelayan, Tanjung Balau tersebut. Pengkaji telah mendapati terdapat beberapa galeri yang terdapat di Muzium Nelayan antaranya galeri utama yang mempamerkan semua perkara yang berkaitan dengan nelayan serta 4 galeri tambahan seperti Galeri Geologi, galeri Keselamatan dan Komunikasi Laut, Galeri Kapal Karam Desaru dan Galeri Bermusim. Pemerhatian tersebut telah membantu pengkaji untuk mendapatkan maklumat-maklumat yang berkaitan dengan penyelidikan yang dijalankan oleh pengkaji.

3.5.2 Sumber Sekunder

Sumber sekunder ini merujuk kepada perolehan maklumat daripada bahan rujukan yang didapati melalui bacaan seperti jurnal, buku rujukan, tesis kajian serta sumber internet. Kaedah ini merupakan sebagai salah satu sumber maklumat yang penting kepada pengkaji kerana dapat mempelbagaikan daptan kajian serta mempunyai kesahihan oleh para pengkaji sebelum ini.

I. Sumber Internet

Sumber daripada internet merupakan sumber yang paling utama kepada pengkaji untuk memperoleh maklumat serta data yang berkait rapat dengan kajian yang dijalankan oleh pengkaji. Pengkaji menggunakan platform internet untuk memperoleh maklumat daripada laman-laman web yang boleh dipercayai yang memberi maklumat berkaitan dengan kajian yang dijalankan pengkaji. Salah satu laman web yang menawarkan carian tentang projek penyelidikan ialah Google Scholar, Laman rasmi Kementerian Pengajian Tinggi, Berita Harian online dan sebagainya. Setiap data yang diperolehi daripada carian Google serta laman web berkaitan mempunyai maklumat, rujukan serta informasi yang sahih.

II. Buku Ilmiah

Pengkaji memulakan proses mendapatkan data serta maklumat awal yang berkait rapat dengan kajian penyelidikan dengan memperoleh setiap rujukan di perpustakaan. Sumber ilmiah ini didapatkan daripada perpustakaan yang terdapat di Universiti Malaysia Kelantan. Terdapat beberapa buah buku yang sesuai untuk dijadikan rujukan bagi kajian yang dijalankan. Kamus Dewan Edisi Keempat turut digunakan bagi mengetahui tentang makna disebalik perkataan-perkataan yang berkait dengan kajian yang dilaksanakan.

III. Jurnal

Jurnal merupakan sumber bahan rujukan yang sangat penting kepada pengkaji untuk memperoleh maklumat yang berkaitan dengan kajian berkenaan tentang Muzium Nelayan, Tanjung Balau. Kajian yang terdapat di dalam jurnal tidak hanya bertumpu kepada satu aspek sahaja tetapi bersifat umum yang bersesuaian sebagai bahan rujukan.

IV. Tesis

Pengkaji telah menggunakan tesis yang dibuat oleh pengkaji terdahulu sebagai panduan untuk menghasilkan kajian yang baik serta berkualiti. Tesis merupakan dapatan kajian akhir yang didapati oleh pengkaji untuk dijilidkan kepada buku. Universiti Malaya (UM), Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM) dan Universiti Sains Malaysia (USM) merupakan antara universiti tempatan yang hebat serta banyak dalam penghasilan tesis. Penghasilan tesis yang baik membolehkan pengkaji turut dapat menghasilkan tesis yang baik setanding dengan tesis yang dihasilkan sebelum-sebelum ini.

3.6 PENSAMPELAN

Pensampelan adalah merupakan proses dalam pemilihan elemen dalam populasi kajian iaitu sebagai sumber data atau maklumat penting yang pengkaji perlukan untuk menyelesaikan kajian. Sampel yang telah dipilih hendaklah memiliki sifat yang bersamaan dengan populasi yang ada dalam penyelidikan (Mohd. Majid Konting, 1998). Pensampelan ini bertujuan untuk mengurangkan masa serta tenaga pengkaji untuk memperoleh ketepatan yang maksimum serta mendapat jangkaan perkara yang akan berlaku di dalam kerja penyelidikan.

Pengkaji akan melaksanakan kaedah pensampelan ‘Bola Salji’ atau “Snow Ball”. Mengikut fakta, teknik ini dikenali sebagai Snowball adalah kerana teknik ini umpama bola salji yang bergolek serta menjadi semakin besar setelah pergerakannya secara bergolek tersebut telah mengumpulkan salji yang banyak semasa pergerakan bergolek tersebut (*Persampelan Bola Salji*, 2017). Pengkaji menggunakan kaedah ini adalah bertujuan untuk memperolehi maklumat berkaitan dengan penubuhan muzium serta jenis koleksi yang terdapat di Muzium Nelayan, Tanjung Balau. Menurut Ustaz kenali, 2017, di dalam penyelidikan statistik dan sosiologi, teknik persampelan ‘Bola Salji’ ialah teknik pensampelan yang bukan kebarangkalian dimana subjek kajian yang sedia ada mengambil subjek pada masa depan daripada kalangan kenalan mereka.

3.7 ANALISIS DATA

Analisis maklumat atau data merupakan suatu proses yang sistematik yang dijalankan oleh pengkaji di untuk menghasilkan dapatan kajian secara kaedah yang mudah difahami. Analisis maklumat atau data ini turut melibatkan pelbagai proses seperti mengurus, mensintesiskan data, mengkaji hasil dapatan kajian serta menginterpretasikan hasil dapatan kajian. Seterusnya, analisis data ialah proses yang memperinci tenaga atau usaha formal untuk memperolehi tema serta merumuskan hipotesis iaitu seperti yang disarankan oleh maklumat serta sebagai satu usaha untuk membantu dalam penghasilan hipotesis serta tema tersebut (Bogdan and Taylor, 1975). Kaedah ini membolehkan pengkaji menggunakan mengikut teori yang telah dipilih untuk proses pengumpulan maklumat yang terperinci. Berikut adalah merupakan kaedah atau teknik menganalisis maklumat yang digunakan oleh pengkaji:

Rajah 2: Teknik Menganalisis Maklumat

Rajah di atas adalah merujuk kepada proses dalam menganalisis data atau maklumat yang didapati setelah melaksanakan teknik tersebut untuk memperolehi maklumat serta data kajian. Pada peringkat proses yang pertama yang dijalankan ialah proses transkripsi iaitu dikenali sebagai teknik peralihan rakaman atau rekod audio ke dalam bentuk penulisan teks. Susunan ayat yang sempurna iaitu semasa rekod audio dapat dilaksanakan maka perkara tersebut dapat membantu pengkaji menulis laporan dengan sangat baik dan berkesan sekali gus dapat mempertingkatkan kefahaman kepada pengkaji berkaitan kajian yang dijalankan.

Perolehan data serta maklumat pengkaji semasa menjalankan kajian di lapangan dapat membantu pengkaji untuk mempertingkatkan refleksi diri pengkaji iaitu berkaitan dengan semua perkara yang berlaku terhadap pengkaji sepanjang sesi untuk mendapatkan maklumat yang dilaksanakan di Muzium Nelayan, Tanjung Balau. Oleh hal yang demikian, perkara ini dapat memberi salah satu pengalaman baru terhadap pengkaji untuk menyediakan hasil kajian yang sangat tersusun dan berkualiti.

Seterusnya, Setelah semua hasil penulisan telah selesai, pengkaji akan membuat telitian serta membaca semula hasil penulisan yang telah dibuat berdasarkan pengumpulan data dan

maklumat yang digunakan. Perkara tersebut bertujuan untuk mandapatkan kepastian bahawa ketepatan serta kesesuaian susunan data serta maklumat terhadap kajian yang dijalankan. Pembacaan semula hasil penulisan memainkan peranan yang sangat penting untuk pengkaji dapat mengenalpasti isu kesalahan maklumat, pengemaskinian susunan ayat serta dapat membuat penilitian data atau maklumat kajian utama yang digunakan oleh pengkaji dalam kajian tersebut. Di samping itu, pembacaan semula hasil penulisan pengkaji juga dalam membantu pengkaji untuk menggapai objektif yang ditetapkan di dalam kajian. Setelah pembacaan semula dijalankan maka data serta maklumat kajian dapat dibahagikan kepada tema dan sub tema berlandaskan objektif kajian tersebut.

Akhir sekali, perolehan data dan maklumat melalui proses penyatuan oleh pengkaji setelah menggunakan kaedah serta teknik-teknik metodologi untuk menyempurnakan daptan kajian. Selain itu, proses ini juga dikenali sebagai proses “Triangulasi”. Data serta maklumat kajian yang didapati melalui cara atau kaedah metodologi iaitu melalui kajian sumber primer dan sekunder dan kaedah kualitatif akan disatukan bagi menghasilkan satu laporan kajian yang lengkap dan sempurna.

3.8 PENUTUP

Kesimpulannya, bahagian ini telah membincangkan berkenaan dengan metodologi kajian yang telah menjadi salah satu keutamaan terhadap setiap kajian yang dijalankan. Pemilihan serta penyusunan metodologi kajian yang sempurna serta bersesuaian dengan kajian sangat membantu pengkaji dalam menghasilkan sebuah kajian yang setaraf dengan usaha yang dijalankan sepanjang proses mendapatkan data dan maklumat berkenaan dengan kajian yang telah dilakukan. Seterusnya, teori rangka kerja, reka bentuk kajian, unit analisis, teknik pengumpulan data iaitu terbahagi kepada sumber primer dan sekunder, persampelan, jenis kaedah kajian dan analisis data adalah merangkumi proses metodologi. Oleh itu, teknik pengumpulan data serta penganalisisan data yang berkesan terhadap kajian yang dilakukan perlu diberi perhatian oleh pengkaji bagi memastikan pencarian maklumat serta pembahagian data yang berkaitan dapat dilaksanakan dengan terperinci dan teliti agar dapat menghasilkan kajian yang baik dan sempurna.

Bab 4:

DAPATAN KAJIAN

4.0 PENGENALAN

Pada bab ini membincangkan tentang maklumat yang didapati oleh pengkaji semasa menjalankan proses pengumpulan data daripada responden yang terlibat. Semua data dan maklumat yang didapati merupakan data yang dikumpulkan melalui proses temu bual, pemerhatian serta daripada tinjauan di tempat kajian. Kaedah ini dilakukan adalah untuk memastikan data dan maklumat dapat diperolehi secara menyeluruh berkaitan dengan Muzium Nelayan, Tanjung Balau. Perkara ini berdasarkan persoalan yang berkaitan dengan sejarah penubuhan Muzium Nelayan, Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor. Selain itu, maklumat yang didapati berkenaan dengan jenis koleksi yang terdapat di Muzium Nelayan, Tanjung Balau. Akhir sekali, maklumat yang didapati berkaitan dengan usaha-usaha yang dilakukan oleh pihak Muzium Nelayan dalam usaha menarik minat masyarakat untuk berkunjung ke Muzium Nelayan, Tanjung Balau. Dapatan kajian telah diperincikan melalui gambar rajah serta maklumat yang bersesuaian seperti yang telah dibincangkan dalam subtopik seterusnya.

4.1 LATAR BELAKANG DEMOGRAFI

Pengkaji telah mendapatkan tiga orang informan untuk memberi jawapan terhadap persoalan yang telah diajukan oleh pengkaji semasa sesi temu bual yang dijalankan secara atas talian iaitu melalui Googlemeet serta secara bersemuka berlandaskan objektif kajian yang pertama sehingga objektif kajian ketiga. Objektif pertama kajian ini ialah pengkaji ingin mengetahui sejarah penubuhan Muzium Nelayan, Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor. Seterusnya, objektif kajian yang kedua ialah pengkaji ingin mengenalpasti jenis-jenis koleksi yang terdapat di Muzium Nelayan, Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor.

Akhir sekali, objektif kajian yang ketiga ialah pengkaji ingin mengkaji tentang usaha-usaha yang dijalankan untuk menarik minat masyarakat melawati Muzium Nelayan, Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor. Pengkaji telah memperolehi informan yang terdiri daripada seorang kurator muzium serta dua orang pembantu Muzium Nelayan untuk mendapatkan maklumat yang berkaitan dengan segala persoalan dan objektif kajian pengkaji.

Pengkaji telah menemu bual beberapa orang informan. Informan yang ditemu ramah adalah terdiri daripada seorang kurator muzium di Muzium Nelayan, Tanjung Balau serta dua orang pembantu muzium di Muzium Nelayan, Tanjung Balau. Menurut pandangan pengkaji, informan yang terlibat dalam temu bual yang dijalankan adalah merupakan pihak yang berpengalaman serta mengetahui tentang perihal berkenaan dengan Muzium Nelayan, Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor.

Informan yang pertama yang dipilih oleh pengkaji dalam menjalankan temu bual untuk kajian pengkaji ini ialah Encik Muhammad Iqbal bin Rosli yang merupakan kurator Muzium Nelayan, Tanjung Balau. Temu bual ini telah dijalankan pada 21 November 2021 melalui aplikasi Googlemeet kerana kekangan keadaan pandemik yang melanda ketika ini. Encik Muhammad Iqbal merupakan seorang kakitangan yang bertanggungjawab dalam menerangkan serba sedikit perkara berkaitan dengan Muzium Nelayan, Tanjung Balau. Beliau telah meluangkan masanya untuk memberi jawapan kepada semua persoalan yang diajukan oleh pengkaji terhadap Muzium Nelayan, Tanjung Balau. Segala maklumat serta jawapan yang diberikan adalah sangat membantu pengkaji dalam mendapatkan maklumat tentang sejarah, jenis koleksi serta usaha-usaha yang dijalankan oleh pihak Muzium Nelayan, Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor. Selain itu, informan kedua ialah Encik Ubaidillah bin Abdul Rahaman yang merupakan pembantu muzium di Muzium Nelayan, Tanjung Balau. Sesi menemu bual beliau dapat dijalankan secara bersemuka kerana pengkaji berpeluang untuk hadir sendiri ke Muzium Nelayan, Tanjung Balau. Akhir sekali, informan yang ketiga ialah Encik Rossyah bin Ahmad yang juga merupakan pembantu muzium di Muzium Nelayan, Tanjung Balau. Manakala proses menemu bual Encik Rossyah dapat dijalankan melalui aplikasi Googlemeet kerana kekangan masa serta keadaan pandemik ini. Kedua-dua informan ini juga turut membantu pengkaji untuk mendapatkan maklumat serta menjawab segala persoalan serta objektif yang berkaitan dengan kajian pengkaji iaitu berkenaan dengan Muzium Nelayan, Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor.

KELANTAN

4.2 SEJARAH PENUBUHAN MUZIUM NELAYAN, TANJUNG BALAU, KOTA TINGGI, JOHOR

4.2.1 Lembaga Kemajuan Johor Tenggara (KEJORA)

Menurut Encik Muhammad Iqbal, Lembaga Kemajuan Johor Tenggara (KEJORA) adalah agensi kerajaan yang bertanggungjawab menyelaras dan membangunkan kawasan Johor Tenggara. KEJORA juga merupakan agensi yang bertanggungjawab dalam pembangunan tanah seluas 300,480 hektar di Johor serta KEJORA memainkan peranan yang sangat penting dalam memastikan operasi setiap projek berjalan lancar dan berkesan. Salah satu kawasan pentadbiran KEJORA yang perlu diberi keutamaan ialah kawasan pelancongan Desaru dari Tanjung Sedili sehingga ke Teluk Ramunia. Perancangan di dalam sektor pelancongan yang telah diberi keutamaan sama ada yang dirancangkan di dalam pelan induk ataupun strategi perancangan sampingan iaitu dari semasa ke semasa telah diaturkan oleh pihak KEJORA untuk melihat kawasannya di bawah tanggungjawabnya dipelihara dengan sebaiknya. Oleh itu, di kawasan Desaru iaitu Tanjung Balau telah menjadi tarikan dan diberi perhatian oleh KEJORA sebagai salah satu kawasan pelancongan serta peranginan yang menjadi salah satu pesaing di dalam prospek pelancongan pada masa akan datang.

Pertama sekali kita cerita pencetus utama Muzium Nelayan ni...agensi utama yang menjadi pencetus utama dalam penubuhan Muzium Nelayan ni ialah Lembaga Kemajuan Johor Tenggara ataupun Kejora ni ialah sebuah agensi kerajaan di mana agensi ni diberi tanggungjawab untuk bangunkan wilayah Johor Tenggara dan salah satu kawasan yang perlu mereka naik taraf nilah kawasan Desaru ni dari Tanjung Sedili sampailah Teluk Ramunia keluasan kawasan dia dalam 300 ribu ekar camtulah...Dekat Desaru ni Tanjung Balau antara tempat yang menarik perhatian merekalah dalam prospek pelancongan then diorang nak tubuhkan Muzium Nelayan ni

(Informan 1, Kurator Muzium Nelayan)

Menurut Encik Ubaidillah pula, Tanjung Balau terletak di Kota Tinggi, Johor. Terumbu karang Pantai Tanjung Balau yang kaya dengan ikan dan udang menjadi tumpuan nelayan bermusim membina penempatan sementara. Apabila tiba musim tengkujuh, mereka akan pulang ke kampung halaman. Kelimpahan hasil laut di Pantai Tanjung Balau menjadi tumpuan nelayan musim ini, mendorong KEJORA untuk membangunkannya sebagai salah satu hab pelancongan. Maka, pada tahun 1985, KEJORA telah menubuhkan sebuah perkampungan nelayan yang terancang dan tersusun. Kemudian, semua nelayan bermusim yang tinggal di penempatan sementara ini telah dipindahkan ke kampung tersusun. Strategi KEJORA membina perkampungan nelayan tersusun pada tahun 1985 menunjukkan hasil yang positif. Jumlah pelancong dalam dan luar negara ke Tanjung Balau semakin meningkat setiap tahun.

Muzium nelayan ni terletak di kawasan Desaru di Tanjung Balau...Tanjung Balau ni ada sebuah kawasan kita panggil terumbu Karang Tanjung Balau yang kaya dengan hasil laut tau macam ikan udang....Tanjung Balau ni juga dulu dia jadi tempat orang nelayan zaman dulu untuk stay di Tanjung Balau ni buat sementara orang cakap macam RNR lah zaman dulu....kalau tak silap sayalah tahun 80 an macamtu pihak KEJORA telah bangunkan perkampungan nelayan terancang orang panggil dekat Tanjung Balau nilah untuk nelayan bermusim tinggal sementara waktu untuk sambung diorang punya aktiviti....Strategi KEJORA tu kita dapat tengoklah pelancong makin ramai datang ke kawasan Tanjung Balau ni nak tengok apa yang ada dekat sinilah

(Informan 2, Pembantu Muzium Nelayan)

4.2.2 Sejarah Muzium Nelayan

Melalui temu bual yang dijalankan, Encik Rossyah telah menceritakan secara ringkas tentang sejarah penubuhan Muzium Nelayan. Muzium Nelayan, Tanjung Balau ini mula dibina pada tahun 1990 berdekatan di kawasan persisiran pantai Desaru iaitu pantai Tanjung Balau. Perancangan awal pembinaan Muzium Nelayan ini telah dilaksanakan oleh bahagian pelancongan Lembaga Kemajuan Johor Tenggara ataupun KEJORA pada ketika itu. Pembinaan Muzium Nelayan, Tanjung Balau telah siap dibina sepenuhnya pada tahun 1993. Pada asalnya, pembinaan Muzium Nelayan ini merupakan sebuah bangunan kayu yang terdiri daripada sebuah

bangunan utama yang berkeluasan 2.197 kaki persegi serta 4 bangunan kecil yang diwakafkan oleh masyarakat nelayan di kawasan tersebut.

saya cerita secara ringkas je eh...bangunan Muzium Nelayan Tanjung Balau mula dibina pada Julai 1990....pembinannya siap sepenuhnya pada tahun 1993...Kompleks bangunan muzium ini terletak di kawasan Tanjung Balau seluas 20 ekar dan Tanjung Balau ini terletak di daerah Kota Tinggi, Johor. Terumbu Pantai Tanjung Balau yang kaya dengan ikan dan udang ini menjadi tempat tumpuan nelayan ...Muzium ini juga adalah merupakan asalnya adalah bangunan kayu terdiri daripada sebuah bangunan utama yang berkeluasan 2.197 kaki persegi dan 4 buah bangunan kecil (wakaf)

(Informan 3, Pembantu Muzium Nelayan)

Menurut Encik Rossyah juga, rekabentuk bangunan Muzium Nelayan ini telah disediakan oleh Unit Rekabentuk dan Perundingan iaitu daripada fakulti Alam Bina, Universiti Teknologi Malaysia (UTM) dengan kos RM1.5 juta. Sementara itu, pembukaan sepenuhnya Muzium Nelayan kepada masyarakat dan pelancong adalah pada bulan September tahun 1994. Seterusnya, pada tanggal 4 Julai 2001, Muzium Nelayan, Tanjung Balau ini telah dirasmikan oleh Duli Yang Amat Mulia Tunku Ibrahim Ismail Ibni almarhum Sultan Iskandar, Tunku Mahkota Johor pada ketika itu

rekabentuk bangunan ini telah disediakan oleh Unit Rekabentuk dan Perundingan iaitu fakulti Alam Bina UTM dengan kos RM1.5 juta dan muzium ini dibuka sepenuhnya kepada orang awam iaitu pada tahun 1994 bulan September...dan bangunan Muzium Nelayan Tanjung Balau yang menghadap Laut China Selatan ini dirasmikan oleh Duli Yang Amat Mulia Tunku Ibrahim Ismail Ibni Sultan Iskandar, Tunku Mahkota Johor pada 4 Julai 2001.

(Informan 3, Pembantu Muzium Nelayan)

Pada awalnya, menurut Encik Muhammad Iqbal menyatakan bahawa pembinaan Muzium Nelayan hanya tertumpu di bahagian induk sahaja yang mempamerkan kehidupan nelayan, sejarah serta peralatan-peralatan tradisional nelayan yang digunakan oleh masyarakat nelayan

terdahulu merangkumi seluruh negeri-negeri di Malaysia yang mempunyai kepadatan nelayan seperti negeri Kelantan, Terengganu, Pahang dan sebagainya. Di samping itu, Muzium Nelayan ini adalah merupakan satu-satunya Muzium yang mempamerkan berkenaan secara keseluruhan nelayan di Asia Tenggara.

Kalau ikutkan, pada awalnya kita membina hanya sebuah bangunan ataupun satu kompleks tu kita bina satu bangunan induk sahaja yang mempamerkan kehidupan nelayan, sejarah ataupun peralatan-peralatan tradisional dari seluruh kawasan nelayan di Malaysia dan take note juga muzium ini merupakan satu-satunya muzium nelayan yang terdapat di Asia Tenggara yang mempamerkan tentang secara keseluruhan Nelayan.

(Informan 1, Kurator Muzium Nelayan)

Seterusnya, menurut Encik Ubaidillah, penubuhan Muzium Nelayan Tanjung Balau ini mempunyai objektifnya tersendiri. Objektif utama penubuhan Muzium Nelayan ini lebih berfokus dalam mempamerkan semua hal yang berkaitan dengan nelayan seperti cara hidup masyarakat nelayan, peralatan-peralatan tradisional nelayan dan sebagainya serta memberi kehormatan kepada jasa-jasa para nelayan terdahulu sehingga ke hari ini. Informan juga turut menyatakan objektif penubuhan Muzium Nelayan ini juga adalah untuk menarik pengunjung dari luar untuk berkunjung ke produk pelancongan KEJORA ataupun Johor Tenggara.

Tujuan penubuhan dia eh...kita baca sejarah dia yang dulu eh...first sekali untuk mengumpul,memelihara dan mempamerkan segala bahan dan maklumat yang berkaitan dengan nelayan dan industri perikanan....okay seterusnya, menimbulkan minat dan kesedaran untuk mengetahui tentang warisan dan kesenian untuk warisan nelayan atau budaya nelayan....okay yang ketiga menjadi tarikan utama kepada pelancong untuk datang ke area Desarulah

(Informan 2, Pembantu Muzium Nelayan)

Selain itu, menurut Encik Rossyah pula pembinaan sebuah Muzium Nelayan, Tanjung Balau ini memerlukan peruntukan dana yang agak banyak untuk proses-proses pembinaan muzium tersebut. Oleh itu, pengkaji menemu buah informan untuk persoalan berkaitan dana yang

diperolehi untuk membina sebuah Muzium Nelayan. Seterusnya, Informan ketiga iaitu Encik Rossyah telah menjawab persoalan berkaitan dana untuk proses penubuhan Muzium Nelayan ini dengan menyatakan bahawa segala dana atau perbelanjaan berkaitan dengan Muzium Nelayan, Tanjung Balau ini adalah di bawah jagaan atau saraan daripada Lembaga Kemajuan Johor Tenggara ataupun KEJORA.

Kalau pihak utama memang sepenuhnya yang membantu dalam penubuhan Muzium Nelayan ialah Lembaga Kemajuan Johor Tenggara iaitu KEJORA...memang semua dana atau apa-apa berkaitan dengan Muzium Nelayan KEJORA yang akan tanggung apa semua.

(Informan 3, Pembantu Muzium Nelayan)

Di samping itu, pengkaji turut mengemukakan persoalan berkaitan dengan perbelanjaan serta dana yang telah digunakan oleh pihak Muzium Nelayan dalam proses penubuhan Muzium Nelayan sehingga ke hari ini. Menurut Encik Ubaidillah, kos permulaan untuk menuuhkan sebuah Muzium Nelayan ini ialah RM1.5 juta. Seterusnya, pada tahun-tahun berikutnya terdapat penambahan galeri yang berlaku di Muzium Nelayan tersebut yang dianggarkan oleh informan adalah sebanyak RM5 juta serta menaik taraf dalaman Muzium Nelayan seperti pengurusan wayar elektrik, hiasan dalaman dan sebagainya dianggarkan dalam RM1 juta. Anggaran secara kasar oleh informan dalam proses penubuhan Muzium Nelayan sehingga ke hari ini ialah dalam RM10 juta

first dulu buka rm1.5 juta...pastu tahun 2000 yang wujudkan galeri-galeri luar ni dalam 5 juta camtu tak silap saya lebih kurang macam tulah dan pada tahun 2009, 2010 dan 2015, kita naik taraf dalaman yang sekarang ni lah...itupun makan 1 juta kot lebih kurang untuk interior, wiring lebih kurang camtu lah....kalau nak dikirakan kumpul-kumpul semua dekat RM10 juta pon adalah

(Informan 2, Pembantu Muzium Nelayan)

Seterusnya, pengkaji mendapati bahawa setiap proses mempunyai permasalahan yang tersendiri. Pengkaji turut menemu bual informan untuk mengetahui masalah yang terdapat di dalam proses penubuhan Muzium Nelayan, Tanjung Balau ini. Menurut Encik Ubaidillah, beliau menyatakan permasalahan awal Muzium Nelayan adalah tiada jawatan hakiki pada permulaan penubuhan sehingga beliau mula bekerja di muzium tersebut pada tahun 2007.

Masalah eh...Muzium ni buka 1994 kan...saya start keje dulu diorang takde jawatan hakiki untuk muzium...masa saya masuk 2007 tu dululah baru diorang wujudkan jawatan macam sekarang ni ada kurator muzium Encik Iqbal dan pembantu muzium saya dengan Encik syah

(Informan 2, Pembantu Muzium Nelayan)

Tambahan pula, permasalahan yang terdapat di Muzium Nelayan, Tanjung Balau menurut Encik Muhammad Iqbal ialah dari segi ketepatan waktu dalam menyiapkan bangunan di dalam muzium tersebut yang tidak mengikut waktu yang telah ditetapkan. Manakala menurut Encik Muhammad Iqbal juga menyatakan bahawa tiada permasalahan atau isu dari segi dana kos perbelanjaan yang ditanggung pihak muzium untuk proses pemeliharaan dan pemuliharaan Muzium Nelayan, Tanjung Balau kerana dana yang disalurkan oleh Lembaga Kemajuan Johor Tenggara atau KEJORA masih dalam keadaan yang baik.

Kita tidak mempunyai masalahlah untuk daripada segi dana tu tidak menjadi isu Cuma dari segi ketepatan ataupun konsultan untuk siapkan building dalam muzium tu.dia tidak mengikut tempoh tapi alhamdulillah kita dapat capai waktu yang tepat dia menyiapkan itu antara isu-isu yang biasa lah kot untuk semua department

(Informan 1, Kurator Muzium Nelayan)

4.3 JENIS KOLEKSI DI MUZIUM NELAYAN, TANJUNG BALAU, KOTA TINGGI, JOHOR

Muzium ini dilihat sebagai institusi pembinaan pemikiran terkemuka yang mampu membawa nilai kesedaran ke dalam budaya negara melalui setiap pameran yang dianjurkannya. Intipati utama muzium adalah untuk memelihara warisan, menjadikannya salah satu alat yang membantu mengekalkan wajah dan imej budaya sesebuah negara. Galeri Utama muzium adalah memainkan peranan yang sangat penting kerana ia mempamerkan imej dan konsep keseluruhan muzium. Galeri Utama ini boleh memaparkan kebanyakan kandungan keseluruhan muzium. Contohnya ialah Galeri Utama Muzium Nelayan, Tanjung Balau di Kota Tinggi, Johor. Di bahagian induk iaitu galeri paling utama pameran Muzium Nelayan, semua maklumat tentang kehidupan nelayan, sejarah aktiviti menangkap ikan dan perkara berkaitan dipaparkan. Jelas sekali, dewan pameran utama Muzium Nelayan memperlihatkan kepada pengunjung berkenaan imej keseluruhan muzium.

Menurut Encik Muhammad Iqbal, melalui temubual oleh pengkaji tersebut menyatakan bahawa Muzium Nelayan, Tanjung Balau mempunyai galeri induk atau Galeri Utama serta 4 galeri berikutnya yang mempamerkan pelbagai jenis koleksi pameran yang dipertontonkan kepada pengunjung Muzium Nelayan. Setiap galeri tersebut mempamerkan pameran yang berlainan seperti di galeri utama atau galeri induk memaparkan pameran tentang segala perkara berkaitan dengan nelayan. Seterusnya, bagi Galeri Geologi memaparkan berkenaan dengan batuan-batuhan manakala untuk Galeri Keselamatan dan Komunikasi Laut mempamerkan pameran berkaitan nelayan laut dalam. Bagi Galeri Kapal Karam Desaru mempamerkan berkenaan dengan kapal yang telah karam di perairan kawasan Desaru suatu ketika dahulu dan akhir sekali Galeri Bermusim yang mempamerkan berkaitan dengan selain pameran yang berkaitan dengan nelayan.

4.3.1 Galeri Utama

Jadual 4.3.1

Sumber: Pemerhatian di Galeri Utama Muzium Nelayan, Tanjung Balau, 18 Disember 2021

Pembahagian seksyen dan koleksi pameran di galeri utama Muzium Nelayan

Seksyen	Koleksi Pameran
Seksyen 1	<ul style="list-style-type: none"> 1) Pengenalan Muzium 2) Sejarah Tanjung Balau 3) Sejarah Menangkap Ikan 4) Ramalan, Kepercayaan dan Pantang Larang 5) Ramalan Meteorologi
Seksyen 2	<ul style="list-style-type: none"> 1) Peraih dan Jeti 2) Alat Menangkap Ikan 3) Kotak ke Laut 4) Bangau 5) Hidupan Laut
Seksyen 3	<ul style="list-style-type: none"> 1) Diorama dan Replika
Seksyen 4	<ul style="list-style-type: none"> 1) Perahu-perahu

Menurut Encik Ubaidillah, galeri induk atau Galeri Utama Muzium Nelayan ini mempamerkan berkaitan dengan sejarah tentang nelayan seperti alatan-alatan tradisional nelayan seperti bubu, tangguk, tauk, cepu kayu, serampang dan sebagainya. Selain itu, replika rumah nelayan turut dipamerkan bagi memperlihatkan kepada pengunjung keadaan rumah nelayan suatu ketika dahulu serta replika bot nelayan terdahulu turut dipaparkan.

Untuk galeri induk galeri utama kita menyimpan sejarah tentang peralatan tradisional nelayan ...kita ada pelbagai barang tradisional dalam tu...ada replika rumah nelayan, replika bot nelayan dalam tu...dekat bot nelayan tu cuma nak tengok projektor lahhh...yang uniknya kat dalam ni kita ada peralatan tradisional nelayan macam kita ada

ada serampang, lukah, tangguk kerang, kotak ke laut, cepu kayu dan bermacam koleksi ah

(Informan 2, Pembantu Muzium Nelayan)

4.3.2 Galeri Geologi

Jadual 4.3.2

Sumber: Pemerhatian di galeri geologi Muzium Nelayan, Tanjung Balau, 18 Disember 2021

Pembahagian seksyen dan koleksi pameran di galeri utama Muzium Nelayan

Seksyen	Koleksi Pameran
Seksyen 1	<ul style="list-style-type: none"> 1) Fosil 2) Pembentukan Bumi Asia Tenggara 3) Pengenalan Geologi 4) Batuan
Seksyen 2	<ul style="list-style-type: none"> 1) Kepelbagaian Struktur Geologi Tanjung Balau
Seksyen 3	<ul style="list-style-type: none"> 1) Mineral
Seksyen 4	<ul style="list-style-type: none"> 1) Sumbangan Geologi Terhadap Dunia

Menurut Encik Muhammad Iqbal, Galeri Geologi merupakan galeri yang menyimpan khazanah batuan yang berusia jutaan tahun. Pembinaan Galeri Geologi ini adalah cadangan daripada seorang Profesor daripada Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM). Beliau mencadangkan kepada pihak KEJORA untuk membina galeri ini kerana batuan yang terdapat di kawasan Tanjung Balau tersebut berusia jutaan tahun dan unik. Cadangan tersebut telah diterima oleh pihak KEJORA dan telah membina sebuah Galeri Geologi yang mempamerkan batuan-batuan serta fosil dan mineral sebagai tambahan di galeri tersebut. Galeri Geologi Muzium Nelayan ini merupakan antara galeri yang terkenal dengan khazanah batuan yang dipamerkan selain daripada muzium Geologi di Perak.

Galeri ni adalah yang menyimpan khazanah batuan tau. Kenapa kita bina galeri geologi di Muzium Nelayan sebab ape. Ehhh cerita dia ni panjang sikit tapi saya ringkaskan lah eh. Ada seorang Professor daripada UKM iaitu dah arwah dah arwahyarham Dr Tajul telah datang ke Tanjung Balau dan dia lihat struktur batuan geologi di kawasan sekitar pantai Tanjung Balau berdekatan dengan muzium tu merupakan batuan yang telah berusia 300 juta tahun zaman dinasour dulu jadi dia melihat perkara tu sebagai satu yang unik

(Informan 1, Kurator Muzium Nelayan)

4.3.3 Galeri Keselamatan dan Komunikasi Laut

Jadual 4.3.3

Sumber: Pemerhatian di Galeri Geologi Muzium Nelayan, Tanjung Balau, 18 Disember 2021

Pembahagian Seksyen dan Koleksi Pameran di Galeri Utama Muzium Nelayan

Seksyen	Koleksi Pameran
Seksyen 1	<ul style="list-style-type: none"> 1) Replika Rumah Api 2) Kod ISM 3) Sistem Komunikasi Kapal 4) Tips Keselamatan Laut 5) Navigasi 6) Replika-Replika Kapal 7) Kod Keselamatan

Menurut Encik Rossyah, Galeri Keselamatan dan Komunikasi Laut ini mempamerkan tentang penceritaan komunikasi lautan dalam nelayan yang berkhidmat sebagai nelayan laut dalam. Perkara yang menarik pada galeri ini adalah paparan kepada pengunjung koleksi-koleksi seperti replika menara rumah api, sistem komunikasi serta replika kapal turut dipamerkan. Di samping itu, terdapat juga lambing-lambang seperti bendera yang membawa maksud tertentu digunakan oleh nelayan laut dalam untuk memberitahu atau memberi tanda-tanda tertentu serta

pengunjung turut dapat mempelajari berkenaan kod-kod keselamatan yang digunakan oleh nelayan laut dalam.

Galeri Keselamatan dan Komunikasi Laut dalam ni lebih kepada penceritaan tentang komunikasi lautan dalam nelayan yang bekerja sebagai nelayan laut...dalam tu ada replika ala-ala rumah api dan lambing-lambang yang digunakan oleh nelayan laut dalam untuk bagi tanda-tanda macam stop ke apa kan

(Informan 3, Pembantu Muzium Nelayan)

4.3.4 Galeri Kapal Karam Desaru

Galeri Kapal Karam Desaru berada bersebelahan dengan Galeri Keselamatan dan Komunikasi Laut dan galeri ini hanya memaparkan satu ruangan sahaja. Menurut Encik Muhammad Iqbal, Paparan itu menjelaskan bahawa Kapal Karam Desaru adalah kapal dari China yang karam pada tahun 1920-an dan muatan yang dibawanya iaitu seramik China. Kapal tersebut berkaitan dengan Desaru iaitu sebuah hab pelancongan terkenal di tenggara Johor, kerana ia karam berhampiran dengan pantai Desaru. Berdasarkan maklumat yang dipamerkan, bahagian dalam bot Desaru bahagian dalam Kapal Desaru dibahagikan kepada petak-petak kayu lateral dan tiada kewujudan beberapa barang simpanan yang mengandungi barang-barang kecil, tiada kotak atau bahan pembungkusan lain selain daripada barangan seramik seperti pinggan dan mangkuk. Seterusnya, pihak KEJORA mengambil inisiatif untuk bekerjasama dengan Jabatan Muzium Malaysia (JMM) untuk menaikkan khazanah kapal karam yang digelar sebagai Dinasti Ming Kapal Karam Desaru.

Kenapa kita ade galeri muzium Kapal Karam Desaru sebab kawasan muzium ni dekat dengan kawasan jumpaan khazanah Kapal Dagang China yang berusia tahun 1920 an yang telah tenggelam di Pantai Desaru. So kita amik inisiatif dengan Jabatan Muzium Malaysia untuk manaiKKAN khazanah kapal karam tu yang digelar sebagai ape tu seramik dinasti Ming kapal karam Desaru dan dipamerkan di Muzium Nelayan

(Informan 1, Kurator Muzium Nelayan)

4.3.5 Galeri Bermusim

Jadual 4.3.5

Sumber: Temubual bersama Encik Muhammad Iqbal bin Rosli, Kurator Muzium Nelayan, Tanjung Balau, 21 November 2021

Tajuk paparan galeri bermusim Muzium Nelayan, Tanjung Balau

Bil.	Nama Pameran
1.	Pameran Misteri Alam Melayu
2.	Pameran Misteri Alam Melayu 2.0
3.	Pamerah Haiwan Ganjal dan Pelik
4.	Pameran Rangka Paus dan Barang Antik
5.	Pameran Khazanah Dasar Laut
6.	Pameran Topeng Mistik
7.	Pameran Wau dan Layang-Layang Antarabangsa

Menurut Encik Muhammad Iqbal, Galeri Bermusim ini merupakan sebuah galeri yang mempamerkan khazanah yang unik selain daripada pameran berkaitan dengan nelayan. Hal ini demikian kerana, pihak Muzium Nelayan ingin membawa sesuatu pameran yang unik dan berbeza daripada pameran utama mereka iaitu berkaitan dengan nelayan agar dapat menarik pengunjung untuk melihat pameran yang selain daripada pameran yang berkaitan dengan nelayan sahaja. Galeri Bermusim ini merupakan sebuah galeri yang mempamerkan pameran jangka masa pendek sahaja dan akan berubah ke pameran lain apabila pameran baru dipamerkan. Pameran di galeri tersebut memakan masa 2 bulan sehingga tiga bulan pada setiap tahun pameran itu dipamerkan di galeri tersebut. Oleh itu, jika terdapat muzium atau organisasi luar yang mahu bekerjasama dengan Muzium Nelayan untuk mempamerkan pameran mereka maka galeri tersebut akan digunakan untuk mempamerkan pameran tersebut.

galeri pameran bermusim yang mana kita akan mempamerkan khazanah yang lain takde kene mengena langsung dengan nelayan. Pameran dekat galeri bermusium ni tak lama

dalam 2 hingga 3 bulan je camtu then kalau ade pameran baru baru kami gunakan galeri tu

(Informan 1, Kurator Muzium Nelayan)

4.3.6 Koleksi

Melalui persoalan pengkaji berkenaan dengan dapatan koleksi Muzium Nelayan, Tanjung Balau, Encik Ubaidillah menyatakan bahawa dapatan koleksi Muzium Nelayan, Tanjung Balau ini adalah kebanyakannya dari negeri-negeri pantai timur seperti Kelantan, Terengganu, Pahang termasuk dari negeri Johor sendiri. Hal ini kerana, negeri-negeri di pantai timur antara negeri yang terkenal dengan aktiviti-aktiviti nelayan serta mereka turut memiliki alatan-alatan tradisional berkaitan dengan nelayan yang unik yang boleh dipamerkan di Muzium Nelayan, Tanjung Balau. Selain itu, menurut Encik Ubaidillah berkenaan dengan batuan geologi yang berada di galeri geologi tersebut adalah dibeli daripada Universiti Malaysia Terengganu (UMT) serta batuan tersebut juga didapati hampir daripada seluruh negeri di Malaysia. Manakala, artifak-artifak Kapal Karam Desaru yang berada di Galeri Kapal Karam Desaru didapatkan daripada Jabatan Muzium Malaysia (JMM).

Kalau koleksi ni eh dapat kat mana...kebanyakannya kita dapatkan dekat negeri pantai timurlah...macam Kelantan, Terengganu dan kawasan Johor ni ada jugaklah...tapi belah pantai timur banyak kita dapatkan sebab kawasan sana memang orang panggil kawasan-kawasan nelayan tradisional diorang banyak sangat...then macam batuan geologi tu boleh dikatakan banyak tempatlah dekat seluruh Malaysia ni then kitorang ada beli juga koleksi-koleksi dari UMT dan macam artifak-artifak kapal Karam Desaru tu daripada Jabatan Muzium Malaysia

(Informan 2, Pembantu Muzium Nelayan)

Antara contoh barang atau koleksi yang didapati oleh Muzium Nelayan, Tanjung Balau menurut kurator Muzium Nelayan iaitu Encik Muhammad Iqbal ialah cepu kayu. Cepu kayu merupakan bekas makanan masyarakat nelayan terdahulu yang berfungsi sebagai tempat

menyimpan makanan. Cepu kayu ini sering dibawa oleh masyarakat nelayan terdahulu ke lautan untuk mengisi makanan mereka di samping mengekalkan kehangatan makanan yang dibawa mereka. Cepu kayu juga memiliki ukiran yang perlu dijaga di permukaan bekas makanan tersebut yang dianggap sebagai warisan. Hal ini dapat dilihat nelayan terdahulu bukan sahaja mahir dalam aktiviti nelayan tetapi mahir dalam ukiran-ukiran.

Seterusnya, pengkaji telah menyatakan persoalan tentang jumlah koleksi yang berada di Muzium Nelayan, Tanjung Balau sama ada mencukupi atau perlu ditambah lagi. Menurut Encik Muhammad Iqbal, koleksi yang terdapat di Muzium Nelayan adalah mencukupi tetapi pihak muzium berhasrat untuk menambah koleksi pameran mereka di setiap galeri. Selain itu, terdapat juga koleksi-koleksi pameran yang baru yang disimpan untuk menggantikan pameran-pameran yang sedia ada di galeri tersebut.

Di samping itu, menurut Encik Muhammad Iqbal bahawa pihak muzium pada ketika ini berada di dalam proses untuk menaik taraf Muzium Nelayan kepada Muzium Nelayan Nusantara. Koleksi Muzium Nelayan Nusantara mempamerkan berkenaan nelayan bukan sahaja datang daripada Malaysia tetapi turut mempamerkan berkenaan warisan nelayan yang berada di negara luar seperti Indonesia, Thailand dan Vietnam. Penambahan bahagian induk turut dirancang untuk menambah sebuah lagi bahagian induk yang baru iaitu berbentuk sebuah kapal yang besar di hadapan muzium dan ia akan menjadi sebagai salah satu ikon serta pelancongan terbaru di kawasan Tanjung Balau. Perkara ini dapat mempelbagaikan pameran yang terdapat di Muzium Nelayan, Tanjung Balau serta meningkatkan kehadiran pengunjung untuk berkunjung ke muzium tersebut.

Emm... untuk setakat ni saya rasa cukup tetapi saya berhasrat untuk menambah dan untuk makluman Encik Irfan, kita dalam proses untuk menaik taraf Muzium Nelayan kepada Muzium Nelayan Nusantara sebab apa, Nusantara ni dah melambangkan bahawa nelayan tu dah maksudnya koleksi bukan daripada Malaysia sahaja. Kita akan menambah dari segi Indonesia dan tambah koleksi daripada Thailand, Vietnam sebab semua negara2 yang saya sebut ni, mereka ada khazanah-khazanah artifak mereka tersendiri contoh kalau you pergi Laos ataupun Vietnam diorang ada perahu berbentuk bakul ha tu semua nusantara. Thailand, Indonesia semua mempunyai kaya dengan khazanah-khazanah. So kita

dalam proses untuk menambahlah daripada tahun depan ni 2022 hingga 2030 kita akan menaik taraflah Muzium Nelayan Nusantara ni.

(Informan 1, Kurator Muzium Nelayan)

Tambahan pula, pengkaji turut memberi persoalan tentang proses pengurusan koleksi dijalankan. Menurut Encik Rossyah, pengurusan koleksi-koleksi pameran di Muzium Nelayan, Tanjung Balau adalah melibatkan perkara berkaitan dengan konservasi dan restorasi. Pengurusan artifak di Muzium Nelayan dijalankan mengikut jadual yang telah ditetapkan pada setiap tahun oleh pihak muzium sendiri. Pembersihan setiap koleksi di Muzium Nelayan adalah mengikut prosedur yang betul agar tidak berlaku masalah dalam proses pembersihan tersebut. Oleh itu, setiap pegawai atau pekerja yang bertanggungjawab dalam menjalankan pembersihan atau pengurusan koleksi perlulah mengambil kursus dan latihan agar dapat menguruskan koleksi dengan sebaiknya. Menurut Encik Rossyah juga pengurusan koleksi yang paling rumit serta mengalami kesukaran untuk dipelihara ialah pengurusan koleksi kapal-kapal. Perkara tersebut dapat diatasi melalui bantuan Jabatan Muzium Malaysia (JMM) yang bertanggungjawab dalam memberi khidmat nasihat dan latihan kepada pekerja yang diamanahkan untuk memulihara kapal-kapal di Muzium Nelayan tersebut.

Kalau untuk mengurus koleksi ni dia akan melibatkan perkara konservasi dan restorasi.

Apabila kita nak buat penjagaan artifak kita akan ada jadual yang ditetapkan dari awal tahun. Pengurusan artifak ini kita jalankan secara berjadual dan kami akan membersihkan koleksi-koleksi ikut prosedur yang betul mengikut prosedur pengurusan koleksi yang betul dan diuruskan oleh pegawai yang telah mengikuti kursus berkaitan.

(Informan 3, Pembantu Muzium)

Permasalahan yang terdapat dalam menguruskan koleksi menurut Encik Ubaidillah pula hanya pada isu dalam penjagaan perahu. Hal ini disebabkan, kayu-kayu perahu tersebut diancam kerosakan akibat daripada air hujan yang memberi kesan kepada perahu tersebut kedudukan perahu yang berada di luar bangunan di samping masalah anai-anai yang boleh mengakibatkan kerosakan kepada perahu-perahu nelayan tersebut. Selain itu, terdapat juga masalah kekurangan kakitangan Muzium Nelayan untuk menguruskan koleksi tetapi pihak Muzium Nelayan

mengambil langkah dengan memohon bantuan daripada JMM untuk turut membantu dalam pengurusan tersebut.

Macam tadi ah kita cakap kita akan buat proses konservasi...konservasi tu pun ada step dia...dia ada teknik dia untuk keluarkan tak boleh kita suka-suka pegang kene pakai sarung tangan...then macam kayu2 macam perahu tu jelah kitorang kene jaga dari rosak kene air ke anai-anai ke apa...Cuma kita ni staf tak cukup jadi kita akan buat surat kepada JMM mohon bantuan...dia akan bagi khidmat nasihatlah macam mana bagai.

(Informan 2, Pembantu Muzium)

Melalui perolehan koleksi oleh pihak Muzium Nelayan perlu memainkan peranan dalam menjaga dan memelihara peradaban nelayan. Dapatkan koleksi pameran Muzium Nelayan, Tanjung Balau juga perlu disimpan dan dijaga dengan sebaik mungkin agar tidak berlaku permasalahan dalam proses penyimpanan koleksi tersebut. Pengurusan sesebuah koleksi adalah salah satu perniagaan teras muzium yang perlu dilakukan dengan sebaiknya mengikut piawaian yang ditetapkan seperti yang tertakluk dalam Majlis Muzium Antarabangsa (ICOM). Di samping itu, pihak Muzium Nelayan, Tanjung Balau juga perlu berfungsi sebagai sebuah muzium menyimpan khazanah berkaitan peradaban nelayan. Menurut Adi (2009), koleksi muzium diperoleh dengan pelbagai kaedah dan cara seperti melaksanakan kajian di lapangan, pembelian, wakaf atau hadiah, keluarga, wasiat daripada seseorang yang tertentu ataupun organisasi yang menamakan muzium sebagai penyimpanan serta pengamanan bahan atau objek tertentu. Sebuah muzium yang tidak meletakkan dan mempunyai koleksi di dalamnya maka muzium tersebut tidak dikira sebagai muzium.

4.4 USAHA-USAHA PIHAK MUZIUM NELAYAN, TANJUNG BALAU UNTUK MENARIK MINAT PELANCONG KE MUZIUM

Berdasarkan temubual pengkaji bersama informan-informan yang telah ditemui bual, pengkaji menyatakan persoalan berkaitan dengan usaha-usaha yang dijalankan oleh pihak Muzium Nelayan, Tanjung Balau untuk menarik minat pelancong untuk mengunjungi Muzium Nelayan sama ada dari dalam atau luar negara. Oleh itu, informan telah menjawab persoalan tersebut serta telah menyatakan usaha yang dijalankan oleh pihak Muzium Nelayan untuk menarik pelancong hadir ke muzium tersebut.

4.4.1 Jemputan khas

Menurut kurator Muzium Nelayan iaitu Encik Muhammad Iqbal telah menyatakan bahawa pihak Muzium Nelayan akan menjalankan satu jadual acara setiap dua bulan kali acara akan dianjurkan oleh pihak muzium. Seterusnya, program promosi telah digunakan oleh pihak Muzium Nelayan dengan memecahkan kepada beberapa jemputan iaitu kepada masyarakat atau publik, jemputan kepada pihak sekolah, jemputan kepada pihak kolej dan universiti serta jemputan kepada kelab-kelab yang ada di Malaysia. Kaedah ini digunakan adalah untuk menarik masyarakat serta ceburkan diri mereka dalam anjuran program yang dijalankan oleh pihak Muzium Nelayan, Tanjung Balau.

Pihak muzium dari awal saya masuk sehingga sekarang setiap tahun kami adakan satu jadual event pada setiap 2 bulan sekali ataupun sebulan sekali. Yang pertama saya akan cakap tentang program promosi muzium nelayan eh. Program promosi muzium nelayan terpecah kepada beberapa invitation

(Informan 1, Kurator Muzium Nelayan)

4.4.2 Karnival

Antara program-program yang dianjurkan oleh pihak Muzium Nelayan, Tanjung Balau sebelum pandemik melanda menurut Encik Muhammad Iqbal ialah karnival Muzium Nelayan, pertandingan mencari harta karun peringkat wilayah, karnival seni lukis seni reka dan program Museum run. Program-program tersebut antara program yang dijalankan oleh pihak Muzium

Nelayan untuk menarik minat masyarakat untuk hadir ke Muzium Nelayan, Tanjung Balau. Seterusnya, program tersebut telah memberi impak positif terhadap kehadiran pengunjung untuk hadir ke muzium tersebut dan secara tidak langsung meningkatkan pengetahuan masyarakat berkaitan dengan warisan di Malaysia terutama sekali warisan nelayan.

Tambahan pula, menurut Encik Rossyah berkaitan program yang telah dijalankan oleh pihak Muzium Nelayan, Tanjung Balau ialah program Night of Museum (NOM). Program tersebut merupakan salah satu program yang melibatkan ramai peserta daripada sekolah-sekolah yang terlibat. Program tersebut telah menarik minat pelajar-pelajar sekolah berkaitan dengan warisan kerana tugas-tugas yang diberikan di dalam program tersebut menarik dan banyak memberi pengetahuan kepada para-pelajar yang sertai program tersebut berkaitan warisan nelayan yang dipamerkan oleh pihak Muzium Nelayan. Oleh itu, program sebegini penting bagi menarik minat generasi muda untuk menerapkan kepada diri mereka berkenaan dengan warisan yang terdapat di Malaysia.

Kita ada program Night of Museum. Program NOM ni kita ajak pelajar bermalam di Muzium dan diorang diberikan task yang melibatkan warisan dan kebudayaan ...Program ni bagi saya antara program yang saya rasa antara yang menarik sebab pelajar-pelajar yang join program ni diorang cakap nak lagi program macamni

(Informan 3, Pembantu Muzium Nelayan)

4.4.3 Program luar

Selain daripada program yang dijalankan oleh pihak Muzium Nelayan sendiri untuk mempromosi muzium mereka, menurut Encik Ubaidillah juga pihak Muzium Nelayan turut menyertai program pameran luar daripada kawasan tersebut. Antara program yang disertai pihak Muzium Nelayan ialah sambutan hari muzium antarabangsa yang diadakan setiap tahun sekali yang melibatkan pelbagai jenis pameran daripada muzium-muzium yang terdapat di Malaysia serta luar negara. Pada pameran tersebut, pihak Muzium Nelayan dapat mempamerkan beberapa info-info berkaitan dengan nelayan dan memperlihatkan beberapa koleksi yang terdapat di dalam Muzium Nelayan, Tanjung Balau. Penyertaan Muzium Nelayan dalam program pameran tersebut

sedikit sebanyak telah memberi kebaikan terhadap kehadiran pelancong untuk mengunjungi dan melihat sendiri koleksi-koleksi yang terdapat di Muzium Nelayan, Tanjung Balau.

macam sebelum ni kita pegi pameran...setahun sekali kita ada sambutan hari muzium antarabangsa...kat situ kita kumpul semua muzium-muzium dekat Malaysia nilah...tu satulah hari muzium kita buka booth berkampunglah selama seminggu dan event tu berlangsung ikut tuan rumah....Melaka sudah, Perak, Kedah dekat Muzium Sarawak, Muzium Sabah semua adalah dan setiap tahun kitorang joinlah

(Informan 2, Pembantu Muzium Nelayan)

4.4.4 Eksplorasi

Selain itu, menurut Encik Rossyah juga pihak Muzium Nelayan, Tanjung Balau juga turut mempromosi muzium tersebut dengan mengadakan program Eksplorasi Travel Media. Eksplorasi ini telah melibatkan individu-individu yang berpengaruh dalam bidang media massa seperti Youtube serta individu yang mempunyai halaman-halaman yang terkenal seperti Siakap Keli, Viral Muafakat Johor dan sebagainya. Perkara tersebut dapat memperluaskan promosi berkaitan Muzium Nelayan kepada pengunjung-pengunjung luar yang kurang atau tidak mengetahui tentang Muzium Nelayan ini di samping Muzium Nelayan, Tanjung Balau ini menjadi salah satu lokasi utama pengunjung yang berkunjung ke kawasan Desaru ini.

kita juga ada buat aktiviti Eksplorasi Travel Media yang time tu join untuk eksplorasi ini macam Viral Media Johor dan macam-macam lagi ada juga influencer-influencer luar pon join juga...kat situ kita dapat promosi daripada mereka kepada orang luar pasal Muzium Nelayan....tu antara usaha-usaha kamilah untuk mempromosi Muzium Nelayan ni

(Informan 3, Pembantu Muzium Nelayan)

Walau bagaimanapun, program-program tersebut tidak dapat dijalankan seperti biasa iaitu secara bersemuka kerana musim wabak penyakit pandemik Covid-19 yang sedang melanda negara. Hal tersebut tidak merencatkan usaha pihak Muzium Nelayan, Tanjung Balau untuk terus mengadakan program-program yang menarik untuk meneruskan usaha mempromosi Muzium

Nelayan, Tanjung Balau ini. Pihak Muzium Nelayan telah mengambil langkah untuk menjalankan program-program secara atas talian. Menurut Encik Muhammad Iqbal, program tersebut dikenali sebagai Travel Eksplorasi Maya di mana masyarakat yang ingin menyertai program tersebut tidak perlu menjalankan aktiviti secara fizikal atau bersemuka malahan melaksanakan aktiviti secara atas talian. Antara program yang telah dijalankan secara atas talian oleh pihak Muzium Nelayan, Tanjung Balau ialah Karnival Childrensday dan Karnival Kreatif. Antara aktiviti yang dijalankan di program, tersebut ialah mewarna, menyanyi, pemakaian kreatif dan sebagainya. Segala aktiviti dan tugas yang dijalankan hanyalah berada di atas talian. Hal ini dapat mengelakkan sebarang masalah berkaitan tentang penularan wabak Covid-19 ini.

4.4.5 Media Sosial

Seterusnya, pengkaji memberi persoalan berkaitan dengan platform utama yang digunakan pihak Muzium Nelayan, Tanjung Balau untuk menarik minat pelancong berkunjung ke Muzium Nelayan. Menurut Encik Rossyah, media sosial merupakan platform yang paling utama Muzium Nelayan, Tanjung Balau untuk menarik minat pelancong lebih-lebih lagi pada musim pandemik ini. Muzium Nelayan, Tanjung Balau mempunyai halaman-halaman tersendiri seperti di aplikasi Facebook dan Instagram. Pada hari ini, halaman tersebut memainkan peranan yang sangat penting kepada pihak Muzium Nelayan untuk mempromosikan aktiviti atau program yang dilaksanakan oleh pihak muzium. Di samping itu, halam-halaman tersebut berfungsi sebagai platform untuk memperkenalkan pameran-pameran yang terdapat di Muzium Nelayan, Tanjung Balau. Selain itu, halaman jabatan KEJORA turut membantu dalam mempromosikan aktiviti serta semua berkaitan dengan promosi Muzium Nelayan, Tanjung Balau.

Kalau cerita pasal platform tu media sosial lah antara platform yang sangat berguna sekarang ni lagi-lagi masa pandemik ni...kami ada Facebook Muzium Nelayan sendiri yang memperlihatkan tentang semua perkara yang berkait dengan Muzium Nelayan macam aktiviti yang kami anjurkan ke ataupun pasal koleksi-koleksi kami yang kami kongsikan dalam Facebook tu...IG pon kami ada juga... Selain itu kita juga gunakan website jabatan Kejora melalui website www.kejora.gov.my di mana pihak jabatan pon membantu kitalah untuk mempromosikan produk2 yang ada sekitar kitalah wilayah kita

(Informan 3, Pembantu Muzium Nelayan)

Di samping itu, usaha-usaha yang dijalankan oleh pihak Muzium Nelayan, Tanjung Balau ini telah membawa impak positif terhadap kehadiran pengunjung ke muzium tersebut. Menurut Encik Ubaidillah, analisis kehadiran pengunjung setiap tahun ke Muzium Nelayan adalah meningkat namun berlaku kekurangan akibat daripada musim wabak pandemik Covid-19 ini. Walau bagaimanapun, program yang dijalankan secara maya pada waktu ini turut mendapat sambutan yang ramai daripada masyarakat. Di samping itu, setelah muzium dibuka semula terdapat ramai pengunjung yang hadir ke Muzium Nelayan, Tanjung Balau terutama sekali pada hari minggu. Perkara tersebut terbukti bahawa usaha-usaha yang dilaksanakan oleh pihak Muzium Nelayan ini berkesan

Berkesanlah pada saya...sebab melalui analisis kami tiap tahun meningkat cuma waktu pandemik macamni menurunlah kan...tapi kita usaha juga kita buat program secara atas talian...ramai juga yang join program-program yang kami jalankan walaupun secara atas talian...so nampaklah kat situ promosi kami ni berkesan

(Informan 2, Pembantu Muzium Nelayan)

Di samping itu, pengkaji telah menyatakan persoalan berkaitan dengan *back up plan* oleh pihak Muzium Nelayan jika usaha-usaha yang dijalankan tersebut kurang berkesan. Menurut Encik Muhammad Iqbal, pihak Muzium Nelayan mempunyai pelbagai plan-plan untuk digunakan jika usaha yang dijalankan tersebut kurang berkesan. Antara plan-plan yang akan dilaksanakan oleh pihak Muzium Nelayan ialah membuka lebih luas lagi peluang-peluang masyarakat luar untuk menyertai program yang dijalankan oleh pihak muzium serta mempertingkatkan usaha-usaha untuk mempromosi Muzium Nelayan, Tanjung Balau.

Memang kalau ikut back up plan...memang kita ada plan A plan B...memang banyak sangat plan kot kalau ikutkan...sentiasa kita datang dengan idea-idea...kalau kata contoh ehh...kita buat satu event tu kita tagu dah kalau kata dia tak beri kesan impak kan...so kita kan buat something contohnya kita akan open banyak cara lah kot kita buat untuk kita blast lebih banyak peluang untuk orang joinlah

(Informan 1, Kurator Muzium Nelayan)

BAB 5

PERBINCANGAN & RUMUSAN\

5.0 PENGENALAN

Pada bab ini, pengkaji memfokuskan dalam merumuskan dapatan untuk merungkai isu yang dikenal pasti dalam kajian. Perbincangan ini menyentuh keseluruhan topik kajian oleh penyelidik untuk memperlihatkan bahagian yang saling berkaitan antara persoalan kajian, teori dan cadangan yang dibuat melalui penyelidikan ini. Melalui perbincangan ini, pengkaji boleh membuat tinjauan secara kritis yang lebih mendalam bagi mengenal pasti segala kelemahan dan kekuatan dapatan kajian. Berdasarkan dapatan kajian yang diperoleh menggunakan kaedah kualitatif, pengkaji mendapati cadangan untuk memperkasakan lagi usaha-usaha pihak Muzium Nelayan, Tanjung Balau dalam pengurusan koleksi serta usaha dalam mempromosi Muzium Nelayan untuk menarik minat pelancong berkunjung ke Muzium Nelayan, Tanjung Balau.

5.1 RUMUSAN

Kajian ini meliputi lima bab secara keseluruhannya, setiap bab memberi penerangan berkaitan dengan inti yang khusus berkenaan dengan kajian yang telah dilaksanakan oleh pengkaji iaitu peranan Muzium Nelayan dalam pelestarian identiti komuniti di Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor. Kesimpulan bagi bab satu dalam kajian ini telah membincangkan berkaitan pengenalan serta elemen-elemen yang terdapat di dalam kajian. Dalam pengenalan pengkaji telah membincangkan tentang muzium yang memberi impak kepada sektor ekonomi sesebuah negara di samping memainkan peranan penting sebagai medium pendidikan kepada masyarakat. Di samping itu, pengkaji turut menyatakan kewujudan Muzium Nelayan sebagai sebuah muzium yang mempamerkan berkenaan warisan nelayan. Selain itu, pengkaji turut menyatakan beberapa permasalahan kajian yang wujud akibat daripada pengetahuan masyarakat berkenaan dengan kewujudan Muzium Nelayan, Tanjung Balau yang berfungsi sebagai medium pendidikan kepada masyarakat. Oleh itu, pengkaji telah mengemukakan beberapa objektif kajian untuk menggapai matlamat untuk menjawab segala persoalan yang melibatkan Muzium Nelayan. Hal ini kerana, pengetahuan masyarakat berkenaan muzium sebagai salah satu medium pendidikan serta mempunyai fungsi bagi mereka untuk menambah ilmu pengetahuan tentang warisan

nelayan. Seterusnya, pengkaji turut menyatakan berkenaan kepentingan serta hasrat kajian ini dilaksanakan untuk dijadikan sebagai salah satu rujukan pada masa akan datang melalui kajian ini.

Kesimpulan pada bab dua membincangkan berkenaan perkara yang berkait rapat dengan kajian terdahulu iaitu memiliki persamaan dengan kajian atau penyelidikan yang ingin dilaksanakan. Di dalam bab ini, pengkaji menggunakan maklumat-maklumat yang berkait rapat iaitu pernah diterbitkan oleh pengkaji-pengkaji terdahulu. Bab ini turut membincangkan konsep, fungsi, sumbangsan serta perkembangan muzium. Seterusnya, sejarah muzium serta aspek pengurusan koleksi juga turut diuraikan di dalam bab ini. Kajian ini turut mengutamakan sorotan kajian lepas sebagai medium demi menghasilkan sebuah kajian yang berkualiti dari setiap aspek.

Kesimpulan pada bab ketiga adalah berkaitan dengan pendekatan yang dilakukan semasa melaksanakan proses penyelidikan. Pada bab ini, pengkaji memilih untuk menggunakan pendekatan kualitatif. Pengkaji menggunakan kaedah secara temu bual bersama pegawa-pejawai Muzium Nelayan, Tanjung Balau untuk mendapatkan maklumat-maklumat yang berkaitan dengan kajian yang dijalankan oleh pengkaji. Metodologi kajian memainkan peranan penting sebagai kegunaan untuk sesebuah kajian atau penyelidikan kerana ia dapat membantu serta memberi kemudahan kepada pengkaji untuk mendapatkan maklumat, bahan kajian serta sumber rujukan yang berkait rapat dengan kajian yang dijalankan oleh pengkaji.

Akhir sekali, dalam bab empat pula menjelaskan tentang dapatan kajian serta perbincangan yang berkait rapat dengan tema-tema soalan yang didapati melalui temu bual bersama informan. Penyelidikan ini dijalankan adalah untuk mengetahui maklumat serta perkongsian pengetahuan berkaitan dengan Muzium Nelayan, Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor. Temu bual yang dijalankan oleh pengkaji adalah menerusi pihak Muzium Nelayan. Mereka yang terlibat dalam menjadi informan ialah Encik Muhammad Iqbal bin Rosli (Kurator Muzium Nelayan), Encik Ubaidillah bin Abdul Rahaman (Pembantu Muzium Nelayan) dan Encik Rossyah bin Ahmad. Maka pada bab ini, menerangkan maklumat yang lebih mendalam berkaitan objektif kajian yang telah dibina oleh pengkaji iaitu berkaitanm dengan sejarah penubuhan Muzium Nelayan, Tanjung Balau, jenis koleksi yang terdapat di muzium serta usaha-usaha yang dijalankan oleh pihak Muzium Nelayan untuk menarik minat pelancong berkunjung

ke Muzium Nelayan, Tanjung Balau. Bagi objektif pertama, pengkaji mendapati bahawa perkembangan sejarah Muzium Nelayan, Tanjung Balau sehingga ke hari ini semakin berkembang dengan penambahan galeri-galeri serta pengurusan Muzium Nelayan yang lebih tersusun yang diruskan oleh pegawai-pegawai yang bertanggungjawab terhadap Muzium Nelayan dan pengkaji berharap agar pihak Muzium Nelayan meneruskan perkembangannya untuk menjadi sebuah Muzium Nelayan Nusantara pada masa akan datang. Manakala bagi objektif kedua pula, pengkaji mendapati jenis koleksi pameran yang dipamerkan oleh pihak Muzium Nelayan sangat memainkan peranan penting dalam memelihara warisan nelayan terdahulu dan pihak Muzium Nelayan perlu mempelbagaikan lagi koleksi-koleksi yang berkaitan aktiviti-aktiviti nelayan sama ada di dalam atau di luar negara untuk meningkatkan pengetahuan masyarakat tentang kehidupan nelayan dari Malaysia sendiri atau di luar negara. Akhir sekali bagi objektif ketiga pula, usaha-usaha yang dijalankan oleh pihak Muzium Nelayan adalah merupakan salah satu usaha yang agak berkesan bagi meningkatkan kehadiran pengunjung hadir ke Muzium Nelayan, Tanjung Balau tetapi usaha tersebut perlu dipertingkatkan seperti menjalankan pelbagai aktiviti-aktiviti menarik agar kehadiran pengunjung ke Muzium Nelayan, Tanjung Balau bertambah

5.2 CADANGAN

Dalam memastikan Muzium Nelayan, Tanjung Balau terus dikekalkan kelestariannya, terdapat beberapa cadangan yang meliputi aspek seperti penambahbaikan infrastruktur dan galeri di samping meningkatkan usaha-usaha pihak Muzium Nelayan, Tanjung Balau dalam melaksanakan program-program promosi. Hal ini adalah untuk memastikan pengurusan Muzium Nelayan dapat dilaksanakan dengan lebih berkualiti dan dapat menarik minat pelancong dari dalam atau luar negara untuk mengunjungi Muzium Nelayan, Tanjung Balau. Cadangan adalah seperti berikut:

5.2.1 Lembaga Kemajuan Johor Tenggara (KEJORA)

Melihat daripada kajian yang dijalankan ini, kepuasan pihak Muzium Nelayan terhadap pengurusan muzium, koleksi serta program-program yang dijalankan oleh pihak Muzium Nelayan amat memberangsangkan. Kajian yang dijalankan melibatkan temu bual telah

menunjukkan bahawa semua informan berpuas hati dengan segala aspek pengurusan yang dilaksanakan oleh Pihak Lembaga Kemajuan Johor Tenggara (KEJORA) terhadap segala pengurusan berkaitan dengan Muzium Nelayan, Tanjung Balau.

Walau bagaimanapun, pengkaji mendapati maklumat daripada informan iaitu Encik Muhammad Iqbal sebagai kurator Muzium Nelayan yang berhasrat untuk menjadikan Muzium Nelayan sebagai Muzium Nelayan Nusantara. Menurut beliau, perkara tersebut adalah bertujuan untuk menambah bilangan koleksi-koleksi pameran di Muzium Nelayan bukan sahaja daripada Malaysia malahan koleksi-koleksi daripada negara-negara nusantara yang lain seperti Indonesia, Thailand, Vietnam dan sebagainya. Pihak Lembaga Kemajuan Johor Tenggara ataupun KEJORA hendaklah mempertimbangkan hasrat tersebut untuk menjadikan Muzium Nelayan sebagai Muzium Nelayan Nusantara untuk membawa imej atau keunikan terbaru kepada Muzium Nelayan, Tanjung Balau. Di samping itu, pihak KEJORA haruslah meneruskan lagi usaha dengan giat untuk terus mempromosi pelancongan warisan yang berada di bawah wilayah mereka agar dapat meningkatkan kunjungan pelancong yang hadir ke wilayah mereka serta hadir ke Muzium Nelayan, Tanjung Balau.

Akhir kata, pengkaji berharap agar pihak Lembaga Kemajuan Johor Tenggara (KEJORA) mengekalkan serta mempertingkatkan prestasi cemerlang mereka pada masa kini dan akan datang.

5.3 KESIMPULAN

Pada asalnya, muzium wujud sebagai institusi hanya untuk mempamerkan bahan sejarah. Namun, statusnya telah berubah apabila ia telah diangkat menjadi sebuah institusi yang memainkan peranan penting kepada sesebuah negara dalam bidang pendidikan serta pelancongan. Kini, muzium merupakan salah satu platform yang dapat mendidik masyarakat dan memberikan pelbagai pengalaman melalui pameran dan acara atau program yang dijalankan. Muzium ini juga berfungsi sebagai institusi pelestarian warisan serta menjadikannya salah satu wadah yang memainkan peranan utama dalam penubuhan negara bangsa. Pada masa kini, institusi muzium dijadikan sebagai salah satu bahan rujukan pendidikan, kerana apa yang

terdapat di dalam muzium bertindak sebagai “Gedung ilmu”, antaranya berkenaan dengan sejarah negara, warisan budaya, flora dan fauna.

Seterusnya, Muzium Nelayan, Tanjung Balau jelas menjaga dan memelihara khazanah sejarah serta budaya nelayan Malaysia khususnya Johor. Muzium ini memiliki rasa tanggungjawab yang tinggi dalam menyelamatkan dan melindungi warisan nelayan dan alam sekitar mereka. Komitmen dan tanggungjawab tersebut dapat dibuktikan dalam elemen pemilihan koleksi. Muzium Nelayan Tanjung Balau sangat komited dalam memastikan keaslian koleksi yang dipamerkan. Hal ini dapat diperlihatkan dalam “Prinsip Asas Muzium Nelayan Tanjung Balau” yang menetapkan bahawa bahan serta koleksi yang dipaparkan dan semua maklumat yang berkaitan dengan koleksi yang dipamerkan di Muzium Nelayan hendaklah daripada bahan asal atau pengeluaran semula yang jarang diperlihat oleh komuniti. Hal ini merupakan antara promosi yang telah dijalankan oleh KEJORA untuk memastikan pelancong mengunjungi Muzium Nelayan Tanjung Balau untuk meneliti dalam pencarian maklumat serta sumber rujukan yang sahih.

Di samping itu, Muzium Nelayan, Tanjung Balau juga memainkan peranan penting sebagai satu medium pendidikan kepada komuniti atau masyarakat. Penyebaran maklumat untuk mendidik masyarakat tentang dunia perikanan atau nelayan adalah antara fungsi utama Muzium Nelayan, Tanjung Balau. Elemen utama membimbing pendidikan kepada masyarakat ialah objek atau bahan yang dipaparkan dan fakta yang terkandung di dalamnya. Selalunya, masyarakat menilai muzium berlandaskan keberkesanan mengadakan pameran. Pameran juga merupakan medium komunikasi muzium dengan komuniti melalui koleksi yang dipaparkan di muzium tersebut. Segala pameran mesti disertakan dengan fakta yang ringkas dan tepat. Hal ini demikian kerana pengunjung yang berkunjung hadir ke Muzium Nelayan, Tanjung Balau untuk belajar daripada koleksi yang dimiliki oleh muzium tersebut. Oleh itu, maklumat yang tepat serta jitu dapat menambah serta membantu pengetahuan pengunjung tentang warisan dipamerkan di Muzium Nelayan, Tanjung Balau.

Sebagai tambahan, dalam memupuk kesedaran masyarakat terhadap budaya serta sejarah tersendiri, aktiviti serta program yang dijalankan oleh Muzium Nelayan, Tanjung Balau adalah selaras dengan matlamat untuk menyemai semangat kemasyarakatan dan cintakan budaya tradisi sendiri. Melalui acara yang dianjurkan seperti karnival dan program yang dilaksanakan,

masyarakat dapat merapatkan silaturahim dan saling memahami antara satu sama lain. Hubungan ini bukan sahaja melibatkan rakyat tempatan, malah pelancong dalam dan luar negara turut serta dalam program tersebut. Aktiviti dan program yang dilaksanakan juga dapat menunjukkan perpaduan masyarakat. Perpaduan masyarakat dilihat dengan kehadiran pelancong yang terdiri daripada pelbagai kaum dan agama. Secara tidak langsung dapat melahirkan sambutan yang baik dalam kalangan semua kaum di Malaysia terutamanya Melayu, Cina dan India.

Akhir sekali, kajian ini didapati mampu untuk memberi pengetahuan tentang perkara-perkara yang berkaitan dengan Muzium Nelayan, Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor. Selain itu, kajian ini juga turut memberi kesedaran kepada masyarakat bahawa warisan yang terdapat di Malaysia perlu dipelihara serta dipulihara agar dapat diwariskan kepada generasi seterusnya.

UNIVERSITI
MALAYSIA
KELANTAN

RUJUKAN

Permuziuman | *Jabatan Muzium Malaysia.* (2016). Jmm.gov.my.

<http://www.jmm.gov.my/ms/permuziuman>

Faizah Abdul Razab. (2020). *DEFINISI MUZIUM.* Academia.edu.

https://www.academia.edu/23926003/DEFINISI_MUZIUM

Shaik Azahar Shaik Hussain, & Nor Syazwani Binti Tamyes. (2018, May 22). *Pembangunan*

Muzium Nelayan Tanjung Balau Sebagai Produk Pelancongan Nor Syazwani Binti Tamyes (52974). ResearchGate; unknown.

https://www.researchgate.net/publication/325282435_Pembangunan_Muzium_Nelayan_Tanjung_Balau_Sebagai_Produk_Pelancongan_Nor_Syazwani_Binti_Tamyes_52974

Doanhanh. (2017, February 5). *Laporan Tahunan 2014 LEMBAGA KEMAJUAN JOHOR TENGGARA.* Vdocuments.mx; Unknow. <https://vdocuments.mx/laporan-tahunan-2014-lembaga-kemajuan-johor-tenggara.html>

Muhammad Khairul, Latiff. (2016). UM Students' Repository. Um.edu.my. <https://doi.org/http://studentsrepo.um.edu.my/7246/4/khairul.pdf>

Rose, & Muhammad Hazwan Helmi Shamsol. (2021). KETERANCAMAN DAYA TAMPUNG

FIZIKAL DI TANJUNG BALAU, KOTA TINGGI. *E-Bangi, 18(2).*

<https://ejournal.ukm.my/ebangi/article/view/46773>

Shaik Azahar Shaik Hussain, & Intan Norfazyana Binti Aziz. (2016, September 7). *FAKTOR-*

FAKTOR YANG MEMPENGARUHI KEDATANGAN PENGUNJUNG KE MUZIUM

SABAH. ResearchGate; unknown.

https://www.researchgate.net/publication/318359491_FAKTOR-FAKTOR_YANG_MEMPENGARUHI_KEDATANGAN_PENGUNJUNG KE MUZIUM_SABAH

KESEDARAN MUZIUM BARU DI MALAYSIA AWARENESS OF NEW MUSEUMS IN

MALAYSIA - PDF Download Gratis. (2012). Docplayer.info.

<https://docplayer.info/187856439-Kesedaran-muzium-baru-di-malaysia-awareness-of-new-museums-in-malaysia.html>

Prosedur Penjagaan Koleksi Warisan: Kajian di Jabatan Muzium Malaysia - PDF Free Download. (2012). Docplayer.net. <https://docplayer.net/54726503-Prosedur-penjagaan-koleksi-warisan-kajian-di-jabatan-muzium-malaysia.html>

View of Pengenalan Rangkakerja Metodologi dalam Kajian Penyelidikan: Satu Kajian Komprehensif. (2021). Msocialsciences.com. <https://msocialsciences.com/index.php/mjssh/article/view/30/30>

www.facebook.com/madeinuitm. (2017, October 9). *Perbezaan Antara Kajian Kuantitatif dan Kualitatif.* Made in UITM. <https://madeinuitm.com/perbezaan-antara-kajian-kuantitatif-dan-kualitatif/>

Syahremie Teja. (2016). *Kaedah penyelidikan (persampelan).* Slideshare.net. <https://www.slideshare.net/tejasyahremie/kaedah-penyelidikan-persampelan>

Persampelan Bola Salji. (2017, January 23). Ustazkenali; ustazkenali. <https://ustazkenali.wordpress.com/2017/01/23/persampelan-bola-salji/>

Artikel GuruPendidikan.CO.ID. (2021, June 2). Gurupendidikan.co.id. <https://www.gurupendidikan.co.id/pengertian-analisis-data/>

View of KONSEP MUZIUM BARU: ANALISIS KRITIKAL PEMIKIRAN KOLONIAL TERHADAP BANGSA MELAYU. (2021). Um.edu.my. <https://ajap.um.edu.my/index.php/jurnalmelayusedunia/article/view/27634/12464>

Farid, A., Rahimin Affandi Abd Rahim, Yusuf, M., & Ahnaf Wafi Alias. (2020). MUZIUM DAN KEDAULATAN INSTITUSI BERAJA DI MALAYSIA. *Jurnal 'Ulwan*, 5(1), 27–44. <http://journal.kuim.edu.my/index.php/JULWAN/article/view/666>

Kiyai@Keai, G., & Noria Tugang. (2020). JABATAN MUZIUM SARAWAK: PERKEMBANGAN SEBELUM DAN SELEPAS MERDEKA (SARAWAK MUSEUM: THE DEVELOPMENT BEFORE AND AFTER INDEPENDENCE). *Jurnal Arkeologi*

Malaysia, 33(1).

<http://spaj.ukm.my/jurnalarkeologi/index.php/jurnalarkeologi/article/view/212/239>

View of MUZIUM SEBAGAI INSTRUMEN PEMBELAJARAN SEJARAH LUAR BILIK DARJAH.

(2021). Um.edu.my. <https://ajba.um.edu.my/index.php/JUKU/article/view/8214/5685>

PENGURUSAN PEMBANGUNAN PENGUNJUNG DI MUZIUM NEGERI PERAK, TAIPING

Mohamad Firdaus Bin Ismail 36948 Ijazah Sarjana Muda Dengan Kepujian (Pengurusan Seni). (2015).

[https://ir.unimas.my/id/eprint/19836/1/Pengurusan%20pembangunan%20pengunjung%20di%20muzium%20\(24%20pages\).pdf](https://ir.unimas.my/id/eprint/19836/1/Pengurusan%20pembangunan%20pengunjung%20di%20muzium%20(24%20pages).pdf)

Muzium Negara. (2013). [Muziumnegara.gov.my.](http://www.muziumnegara.gov.my/main/?c=Sejarah_1&print=yes)

http://www.muziumnegara.gov.my/main/?c=Sejarah_1&print=yes

Pengertian Teori dan Peranannya. (2008, August 10). Di Aliran Kedamaian; Di Aliran Kedamaian. <https://ahmazrin.wordpress.com/2008/08/10/pengertian-teori-dan-peranannya/>

Teori pengurusan klasik Henri Fayol. (2021). *TEORI PENGURUSAN KLASIK HENRI FAYOL - PENTADBIRAN - 2021.* Art Bmx Magazine. <https://ms.artbmymagazine.com/teor-cl-sicade-la-administraci-n-de-henri-fayol>

Temubual, P., Metod, S., Kes, K., Suatu, P., Di, K., Pelajar, P., Cemerlang, T., Perkhidmatan, B., Dan, K., Noormala, B., Ali, M., Sharif, B., Mustaffa, R., Bin, A., & Pendidikan. (n.d.). .
<http://eprints.utm.my/id/eprint/2212/1/91.DrMuhdSharif%26Roslee.pdf>

Petah Wazzan Iskandar. (2019, April 3). *Muzium pupuk rasa cinta kepada negara.* Berita Harian; Berita Harian.
<https://www.bharian.com.my/berita/pendidikan/2019/04/548541/muzium-pupuk-rasa-cinta-kepada-negara>

LAMPIRAN

Gambar 1: Temubual bersama Informan 1, Encik Muhammad Iqbal bin Rosli

Sumber: Kajian Lapangan 2021

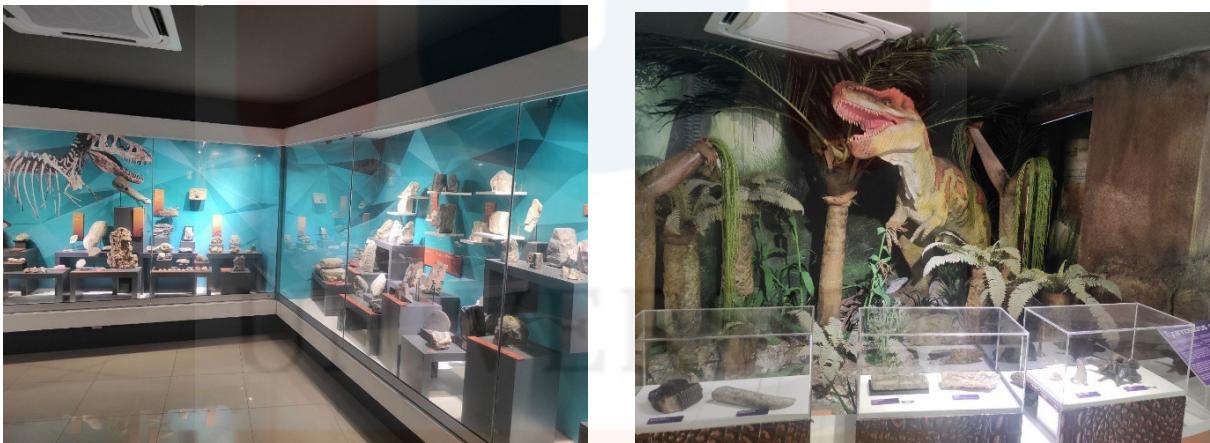
Gambar 2: Temubual bersama Informan 2, Encik Ubaidillah bin Abdul Rahaman

Sumber: Kajian Lapangan 2021

Gambar 3: Galeri utama

Sumber: Kajian Lapangan 2021

Gambar 4: Galeri Geologi

Sumber: Kajian Lapangan 2021

Gambar 5: Galeri Keselamatan dan Komunikasi Laut

Sumber: Kajian Lapangan 2021

Gambar 6: Galeri Kapal Karam Desaru

Sumber: Kajian Lapangan 2021

UNIVERSITI
MALAYSIA
KELANTAN

Fakulti Teknologi Kreatif dan Warisan
Faculty of Creative Technology and Heritage

UMK.A02.600-4/7/4 JILID 2 (81)

RUJ. KAMI (Our Ref) :
27 OKTOBER 2021
TARIKH (Date)

Muzium Nelayan Tanjung Balau
Kompleks Pelancongan
Tanjung Balau
81930 Kota Tinggi
Johor

Tuan/Puan,

MEMOHON KEBENARAN UNTUK PELAJAR UMK MENJALANKAN KAJIAN / PENYELIDIKAN / TEMURAMAH

Dengan hormatnya merujuk kepada perkara di atas.

2. Sukacita dimaklumkan bahawa senarai nama di bawah adalah merupakan pelajar dari Fakulti Teknologi Kreatif Dan Warisan, Universiti Malaysia Kelantan yang akan menjalankan kajian/ penyelidikan/ temuramah di organisasi tuan/ puan. Tujuan menjalankan kajian/ penyelidikan/ temuramah ini adalah bagi memenuhi keperluan kursus **Projek Penyelidikan II (CFT 4134)**. Nama pelajar adalah seperti butiran berikut:

Bil.	Nama Pelajar	No Matrik	No. Kad Pengenalan	Program
1	Muhammad Irfan Bin Depanaik	C18A0173	981207015869	Ijazah Sarjana Muda Pengajian Warisan dengan Kepujian

3. Sukacita sekiranya pelajar ini mendapat kerjasama daripada tuan/puan.

Kerjasama tuan/puan dalam hal ini amatlah dihargai dan didahului dengan ucapan ribuan terima kasih.

Sekian.

**"RAJA BERDAULAT, RAKYAT MUAFAKAT, NEGERI BERKAT"
"WAWASAN KEMAKMURAN BERSAMA 2030"
"BERKHIDMAT UNTUK NEGARA"**

Saya yang menjalankan amanah,

PROF. MADYA TS. DR. KHAIRUL AZHAR BIN MAT DAUD
Timbalan Dekan (Akademik dan Pembangunan Pelajar)

LATAR BELAKANG INFORMAN

Informan 1

Nama	Encik Muhammad Iqbal bin Rosli
Peranan	Kurator Muzium Nelayan
Tarikh Temubual	21 November 2021
Masa Temubual	10:00 – 11:00 Pagi
Lokasi	Secara Atas Talian

Informan 2

Nama	Encik Ubaidillah bin Abdul Rahaman
Peranan	Pembantu Muzium Nelayan
Tarikh Temubual	18 Disember 2021
Masa Temubual	11:00 – 12:00 Tengah hari
Lokasi	Muzium Nelayan, Tanjung Balau

Informan 3

Nama	Encik Rossyah bin Ahmad
Peranan	Pembantu Muzium Nelayan
Tarikh Temubual	20 Disember 2021
Masa Temubual	10:00 – 11:00 Pagi
Lokasi	Secara Atas Talian

Soalan Temubual

PERANAN MUZIUM NELAYAN DALAM PELESTARIAN IDENTITI KOMUNITI DI TANJUNG BALAU, KOTA TINGGI, JOHOR

Saya MUHAMMAD IRFAN BIN DEPANAIK pelajar Ijazah Sarjana Muda Universiti Malaysia Kelantan Kampus Bachok. Saya sedang menjalankan sebuah kajian iaitu "Peranan Muzium Nelayan dalam Pelestarian Identiti Komuniti di Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor " bagi memenuhi keperluan kursus Projek Penyelidikan II CWT 4134. Soalan temubual ini dibuat berdasarkan hasil pemerhatian daripada kajian lepas selain menjawab kepada persoalan kajian saya iaitu:

BAHAGIAN A

- 1) Nama
- 2) Umur
- 3) Bangsa
- 4) Latar belakang keluarga
- 5) Pendidikan
- 6) Status
- 7) Peranan

BAHAGIAN B

Mengetahui sejarah penubuhan Muzium Nelayan di Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor.

- 1) Bolehkah tuan terangkan secara terperinci tentang sejarah penubuhan Muzium Nelayan?
- 2) Apakah objektif utama penubuhan Muzium Nelayan ini?
- 3) Berapakah dana yang digunakan untuk membina sebuah Muzium Nelayan ini?
- 4) Siapakah pihak yang utama dan memainkan peranan penting dalam penubuhan Muzium Nelayan?
- 5) Apakah masalah yang terdapat dalam usaha untuk menuuhkan Muzium Nelayan?

Mengenalpasti jenis koleksi di Muzium Nelayan di Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor.

- 1) Bolehkah tuan memperkenalkan jenis koleksi yang terdapat di dalam galeri Muzium Nelayan?
- 2) Dari manakah koleksi-koleksi yang terdapat di Muzium Nelayan didapati?
- 3) Adakah koleksi-koleksi yang terdapat di Muzium Nelayan mencukupi untuk dipamerkan?
- 4) Bagaimanakah proses pengurusan koleksi-koleksi dijalankan?
- 5) Apakah masalah yang dihadapi oleh pihak muzium dalam menguruskan koleksi-koleksi tersebut?

Mengkaji usaha-usaha yang dijalankan untuk menarik minat masyarakat untuk melawati Muzium Nelayan, Tanjung Balau, Kota Tinggi, Johor.

- 1) Apakah antara usaha yang dilakukan oleh pihak muzium untuk mempromosi serta menarik minat pelancong untuk melawat ke muzium tersebut?
- 2) Apakah platform utama yang digunakan oleh pihak Muzium dalam mempromosi Muzium Nelayan serta kelebihan yang terdapat di platform tersebut?
- 3) Adakah usaha-usaha yang dijalankan untuk menarik minat pelancong tersebut berkesan untuk menarik minat para pelancong?
- 4) Adakah pihak muzium telah menyediakan *backup plan* jikalau usaha-usaha yang dijalankan kurang memuaskan?
- 5) Adakah bilangan pelancong yang melawati Muzium Nelayan berubah selepas usaha-usaha yang dijalankan oleh pihak muzium dijalankan?

Transkrip Temubual

Encik Muhammad Iqbal Bin Rosli

Informan Muzium: Kurator Muzium

21/11/2021

Temubual: GoogleMeet

Transkrip Temubual	
A	Assalamualaikum Encik Iqbal dan selamat pagi
B	Walaikumsalam dan selamat pagi.
A	Sebelum saya mulakan saya perkenalkan diri saya dulu ye En Iqbal
B	Boleh Irfan
A	Nama saya Muhammad Irfan bin Depanaik dan saya pelajar tahun akhir Universiti Malaysia Kelantan.Tujuan saya untuk menemubual En Iqbal adalah untuk mendapatkan maklumat berkaitan dengan kajian saya iaitu tesis saya yang bertajuk Peranan Muzium Nelayan dalam pelestarian identiti komuniti di Tanjung Balau, Kota tinggi, Johor. Seterusnya En Iqbal boleh perkenalkan diri En Iqbal.
B	Okay baik. Nama saya Muhammad Iqbal bin Rosli saya berumur 40 tahun dan saya sudah berkahwin dan mempunyai 3 orang anak.Jawatan saya di Muzium Nelayan ini adalah sebagai kurator Muzium Nelayan ini.
A	Terima kasih En Iqbal sebab perkenalkan diri. Okay En Iqbal kita boleh mulakan sesi temubual kita ye En Iqbal
B	Boleh Irfan
A	Okay En Iqbal bolehkah En Iqbal terangkan secara terperinci tentang sejarah penubuhan Muzium Nelayan
B	Pertama sekali kita cerita pencetus utama Muzium Nelayan ni...agensi utama yang menjadi pencetus utama dalam penubuhan Muzium Nelayan ni ialah Lembaga Kemajuan Johor Tenggara ataupun Kejora ni ialah sebuah agensi kerajaan di mana agensi ni diberi tanggungjawab untuk bangunkan wilayah Johor Tenggara dan salah satu kawasan yang perlu mereka naik taraf nilah Kawasan Desaru ni dari Tanjung Sedili sampailah Teluk Ramunia keluasan kawasan dia dalam 300 ribu ekar camtulah...Dekat Desaru ni Tanjung Balau antara tempat yang menarik perhatian merekalah dalam prospek pelancongan then diorang nak tubuhkan Muzium Nelayan ni... Muzium Nelayan ini telah dibina pada tahun 1992 dan perancangannya telah dilaksanakan oleh bahagian pelancongan Kejora pada tahun 1990.Pada Ketika itu,

	Muzium Nelayan bekerjasama ataupun bahagian pelancongan ataupun Kejora Ketika itu bekerjasama dengan pihak UTM Skudai fakulti reka bentuk untuk membina sebuah muzium untuk nelayan di persisir pantai Desaru berdekatan Desaru iaitu Pantai Tanjung Balau. Untuk makluman pantai Tanjung Balau ini adalah merupakan sebuah ataupun salah satu produk pelancongan di bawah naungan Lembaga Kemajuan Johor Tenggara ataupun KEJORA. Kalau ikutkan, pada awalnya kita membina hanya sebuah bangunan ataupun satu kompaks tu kita bina satu bangunan induk sahaja yang mempamerkan kehidupan nelayan, sejarah ataupun peralatan-peralatan tradisional lah yang mereka gunakanlah merangkumi di seluruh-seluruh negeri-negeri di Malaysia yang mempunyai kepadatan Nelayan ataupun yang mempunyai nelayan tradisional lah contohnya, Terengganu, Kelantan, Pahang dan juga Johorlah dan kebanyakannya daripada koleksi kami adalah daripada koleksi daripada dapatan kajian daripada belah Pantai Timurlah sebab nelayan ni asalnya daripada Thailand membawa kepada Kelantan, Terengganu sehingga ke Johorlah.
A	Ohh maksudnya, koleksi bukan dalam Kawasan Kota Tinggi sahajalah maksudnya luar Kawasan pun ada?
B	Bukan. Dia seluruh Kawasan nelayan di Malaysia dan take note juga muzium ini merupakan satu-satunya muzium nelayan yang terdapat di Asia Tenggara yang mempamerkan tentang secara keseluruhan Nelayan.
A	Ohhh okay. Soalan seterusnya, apakah objektif utama penubuhan Muzium Nelayan ini?
B	Objektif Kejora menubuhkan Muzium Nelayan ini adalah untuk yang pertamanya meningkatkan kedatangan pengunjung daripada dalam dan luar negara datang ke produk pelancongan wilayah Kejora ataupun Johor Tenggara sebagai salah satu destinasi pelancongan terkemuka di dunia ketika itu Desaru. Kemudian yang keduanya adalah untuk memberikan pengetahuan dan juga pendidikanlah kepada masyarakat Malaysia amnya tentang kewujudan ataupun tentang warisan ataupun budaya yang dibawa oleh masyarakat Nelayan di Malaysia dan yang ketiga adalah untuk menghargai jasa para nelayan di Malaysia ini khususnya ya kerana mereka adalah merupakan penyumbang terbesar pada sumber makanan di Malaysia negara kita
A	So ada tiga objektif Muzium Nelayan lah
B	Betul
A	Kita pergi ke soalan seterusnya soalan ketiga berapakah dana yang digunakan untuk membina sebuah Muzium Nelayan ini.
B	Okay ah....untuk permulaan pada tahun 1991 pihak kejora telah memperuntukkan sebanyak 1.4 juta kos untuk pembinaan kompleks muzium termasuk dengan kemudahan asaslah toilet dan juga ada satu bilik cenderamata dan juga ada satu bangunan induk itu berlaku pada peringkat permulaanlah tahun 1991 tapi pada tahun

	2005 Kejora telah memperuntukkan sebanyak 4.2 juta untuk kos penambahan galeri di mana kita telah menubuhkan 3 galeri tambahan iaitu galeri geologi, galeri keselamatan laut dalam dan komunikasi serta galeri kapal karam Desaru untuk meningkatkanlah tarikan kepada pengunjung di kompleks muzium nelayan.
A	Maksudnya terdapat 3 galeri tambahanlah pada tahun 2005?
B	Ye betul
A	Sampai sekarang hanya 3 tu sahaja yang terbaru?
B	Yang okay...sehingga terkini ke?
A	Haa sehingga terkini
B	Okay kalau ikutkan kos eh, kos untuk pembinaan tadi saya sebut tahun 1991 dan 2005 kemudian pada tahun 2009,2010 kita telah menambah sedikit penambahbaikan id maksudnya kita menaik taraf hiasan dalam kompleks muzium dengan kos dalam 3 juta ringgit keseluruhan eh yang melibatkan penambahbaikan dari segi dalaman bangunan induk galeri dan juga ada penambahan landskap luar dan juga da juga kita membina pada tahun 2014 ehh sorry 2016 kita telah membina sebuah auditorium baru dan juga penambahan galeri bermusim so maksudnya kita ada 5 galeri tambahan dan satu auditorium untuk memudahkanlah aktiviti berlangsung di Muzium Nelayanlah.
A	Maksudnya ade 2 galeri tambahan?
B	Ye. Kemudian yang terbaru sekali kita dah membuat penambahbaikan dari segi apa ni kita panggil sebagai fasiliti tambahan air cond dan sebagainya electrical sebanyak 1.1 juta lah dan juga kaunter hadapan dan juga pintu gerbanglah hiasan luar tu untuk lebih meningkatkan imej muzium nelayanlah. Setakat ni itu sahajalah kos kami belanjakan untuk muzium.
A	Okay faham. Kita pergi soalan seterusnya siapkah pihak utama dalam memainkan peranan penting dalam penubuhan Muzium Nelayan? Bagi saya Kejora lah kan?
B	Okay of course memang Kejora sebagai the leading agency untuk yang memajunkan muzium tapi dalam kejora ada bahagian pelancongan yang sekarang saya bertugas di mana bahagian pelancongan ini adalah berperanan sebagai sebuah department yang memastikan bahawa semua produk pelancongan yang berada di bawahnya diberikan nafas baru ataupun diberikan peningkatan kemudahanlah supaya memberikan pandangan imej yang baik kepada pengunjung.
A	Selain daripada Kejora tiada organisasi lainllah untuk membantu dalam pembangunan Muzium?
B	Ahh takde. Muzium memang direct bawah Kejora

A	Soalan seterusnya soalan kelima apakah masalah yang dapat dalam usaha untuk menubuhkan Muzium Nelayan?
B	Emm masalah dalam ape?
A	Masalah dalam pelbagai aspek contoh dalam kekurangan dana kea tau ade tempat yang tak upgrade lagi cmtu
B	Kita tidak mempunyai masalahlah untuk daripada segi dana tu tidak menjadi isu Cuma dari segi ketepatan ataupun konsultun untuk siapkan building dalam muzium tu.dia tidak mengikut tempoh tapi alhamdulillah kita dapat capai waktu yang tepat dia menyiapkan itu antara isu-isu yang biasa lah kot untuk semua department
A	Seterusnya kita pergi ke objektif kedua saya iaitu mengenalpasti jenis koleksi di Muzium Nelayan. Soalan pertama bolehkah En Iqbal perkenalkan jenis koleksi yang terdapat di galeri Muzium Nelayan?
B	Koleksi ehh...first sekali kita ada galeri induk kita galeri utama...kemudian kita ada juga 4 galeri lain yang mempamerkan pelbagai jenis koleksi yang boleh kita pengunjung datang tengok....Untuk galeri induk galeri utama kita menyimpan sejarah tentang peralatan tradisional nelayan contohnya seperti bubu,peralatan tangkapan tradisional bubu, luka, tangguk, tauk dan sebagainya kemudian kita ada perkakasan nelayan tradisional contohnya seperti cepu kayu kita ada kotak ke laut kita ada pelampung kaca maksudnya itu semua adalah digunakan nelayan untuk pergi ke lautlah dan juga kita ada penceritaan tentang sejarah nelayan, kepercayaan nelayan, sejarah tentang cerita dongeng pasal nelayan kemudian kita juga ada cerita pasal air pasang surut macam mana nelayan ke laut waktu bila dan sekarang kita pakai GPS dulu kita tengok bintang contohnya kan kemudian kita ada dairama perkampungan nelayan yang mana kita ada manacer2 kecil di muzium tu untuk membayangkan atau melambangkjan sebuah perkampungan nelayan tradisional menggunakan diorama tulah yang patung2 kecil tu kan macam nelayan pulang dari laut dan ade mak dia tunggu nak dapatkan ikan dari laut semua tu kita gambarkan sebagai diorama tau besar lebih kurang 12 kaki kali 20 kaki Panjang besar. Kemudian kita juga ada perkakasan nelayan di dalam rumah nelayan tradisional dan juga kita ada peralatan nelayan moden so ade compare antara tradisional dengan moden. So itu untuk bangunan induk eh. Untuk galeri pulak kita ada galeri tambahan pertama adalah galeri geologi. Galeri ni adalah yang menyimpan khazanah batuan tau. Kenapa kita bina galeri geologi di Muzium Nelayan sebab ape. Ehhh cerita dia ni panjang sikit tapi saya ringkaskan lah eh. Ada seorang Professor daripada UKM iaitu dah arwah dah arwahyarham Dr Tajul telah datang ke Tanjung Balau dan dia lihat struktur batuan geologi di Kawasan sekitar pantai tanjung Balau berdekatan dengan muzium tu merupakan batuan yang telah berusia 300 juta tahun zaman dinosaurus dulu jadi dia melihat perkara tu sebagai satu yang unik dan dia mencadangkan pada pihak kita kejora untuk mewujudkan satu muzium geologi tapi kita pada tahun tu takde bajet yang tinggi so kita membina galeri sahaja. So sehingga kini galeri tu ada di muzium dan kita menempatkan batuan2

	<p>geologi yang ada dekat tanjung balau tu yang berusia jutaan tahun tu dan juga ade fosil yang kita amik dari luar dan jugak kita ade mineral. Kalau uoll search dekat google uoll akan jumpa galeri geologi Muzium Nelayan Tanjung Balau yang mana antara galeri yang terkenal juga disamping muzium geologi di Perak. Maksudnya yang pertama muzium geologi di Perak dan yang kedua kitalah galeri geologi. So ni jadi tarikan kepada pelajar-pelajar geologi dari semua Universiti untuk buat kajian dekat Kawasan kita pihak Kejora juga telah membina sebuah jambatan merentasi batuan geologi berusia jutaan tahun tu di pantai tanjung Balau tu. So maksudnya pelajar dating dan dapat tengok secara real lah. Kemudian kita ade galeri keselamatan dan komunikasi yang ni lebih kepada penceritaan tentang komunikasi lautan dalam nelayan yang bekerja sebagai nelayan laut dalam lah. Kita ade dia punya GPS, kita ade lambang2 yang tertentu, lambang2 bendera kan untuk kalau kapal dengan kapal kalau tak dapat komunikasi dia pakai flag tu untuk tunjukkan ape maksud flag tu mcm merah palng stop ha camtu lah lebih kurang dan juga ade Menara rumah api dan sebagainya lah dalam tu. Galeri tu tak besar eh galeri tu kecik je. Kemudian kita ade galeri kapal karam Desaru. Kenapa kita ade galeri muzium kapal karam Desaru sebab Kawasan muzium ni dekat dengan Kawasan jumpaan khazanah Kapal Dagang China yang berusia tahun 1920 an yang telah tenggelam di Pantai Desaru. So kita amik inisiatif dengan Jabatan Muzium Malaysia untuk manaiKKAN khazanah kapal karam tu yang digelar sebagai ape tu seramik dinasti Ming kapal karam Desaru dan dipamerkan di Muzium Nelayan dan kalua tuan dating ke Muzium Negara dan juga muzium Maritim di Singapore mereka turut mempamerkan khzananah yang sama. Sebabtu kita wujudkan galeri khas untuk kapal karam Desaru di Muzium Nelayan untuk tarikan pengunjunglah. dan satu lagi kategori artifik pameran bermusim. Yang ni terdaspat di galeri pameran bermusim yang mana kita akan mempamerkan khazanah yang lain takde kene mengena langsung dengan nelayan. Pameran dekat galeri bermusium ni tak lama dalam 2 hingga 3 bulan je camtu then kalau ade pameran baru baru kami gunakan galeri tu.... Contoh eh, kita dah pamerkan pameran ikan paus dah lama dulu. Kemudian kita pamerkan pameran mistik alam melayu eh kita pamerkan tentang jenglot, tentang barang2 perkakasan orang pergi bunian tapi tu semua sebagai Pendidikan ah macam mane orang melayu kita kan. Kemudian kita ade pamerkan pameran topeng mistik, pameran keranda yang kita kerjasama dengan Jabatan Muzium Malaysia, pameran haiwan pelik dah aneh ni daripada kerjasama dengan Jabatan Veterinar sebab veterinar ni dia ada haiwa-haiwan ahh yang sebelum ni you pernah tengok lembu lahirkan anak kepala dua yang pelik kan ular kepala dua contohnya. itu kita pamerkan sebagai pameran khas yang dipamerkan di galeri bermusim di mana pameran-pameran ni dibuat untuk menarik kedatangan pengunjunglah. Ahh itu sajalah untuk kategori artifik-artifik ataupun pameran di muzium.</p>
A	Ohh saya nak tanya pasal galeri kapal karam tu. Kapal karam yang ada Cuma ada kapal karam dinasti Ming tu je ke?
B	Ye betul. Kalau ikutkan dalam galeri tu kita cuma kita ada pamerkan khazanah daripada kapal karam Desaru masa yang sama jugak kita mendapat apa ni sumbangan

	atau kita tambahlah daripada kapal karam yang lain macam Turiang. Kalau you pernah dengar kapal karam Turiang yang karam di perairan Pahang tak silap saya ada satu lagi emm saya tak ingat satu lagi kita pamerkan jugaklah 2 jenis khazanah kapal karam di Malaysia. Sebab Malaysia ni banyak kapal yang karam dekat Kawasan kitalah.
A	Ohh faham...kita pergi soalan seterusnya, dari manakah koleksi2 muzium nelayan didapati? Mkasudnya antara negeri2 yang banyak bagi koleksi2 kepada Muzium Nelayan.
B	Okay nelayan eh..kalau you dengar nelayan ni sinonimnya nelayan ni lebih kepada pantai timur. So kebanyakan peralatan nelayan tradisional kita ni memang datang daripada negeri Kelantan dan juga negeri Terengganu kebanyakannya eh. Tapi Johor tak kurang hebat jugak sebab kita ada dapatkan perahu2 kemudian ada perkakasan yang lain tapi tak banyaklah tapi kebanyakannya dapat dari pantai timur sebab nelayan pantai timur ni dia memang ada menyimpan peralatan2 tradisional yang menarik eh. Contoh macam cepu eh.Cepu kalua you tahu dia diukir dia atasnya diukir.Tahu tak maksudnya cepu kayu tu?
A	Ahh tak pasti...hahahaha
B	Ohh takpe..blom lagi..takpe nanti you datang sini I kenalkan you dengan perkakasan cepu kayu ni. Dia tempat mengisi makanan tradisional eh sorry tempat makanan panaslah secara tradisional di mana dibawa oleh nelayan zaman dulu ni, kalua sekarang Tupperware lah.kalau dulu cepu ni diorang isi nasi isi kuih lepastu diorang pergi ke laut bawak untuk dia tutup bagi dia panaslah menghangatkan makanan tu . So kalau mereka ke laut makanan masih panas lagi. So bende tu satu tarikan yang baiklah sebab orang kadang pon takt ahu ape tu cepu kayu. You pon tak pernah dengarkan. Kita nak jaga warisan ape tau satu warisan cepu itu sendiri, satu lagi kita nak jaga warisan ukiran covering awan larat yang ada dekat atas cepu tu. So menunjukkan nelayan dulu bukan dia pandai dekat laut saja tapi dia pon pandai bab ukiran ni lebih2 lagi pantai timur.
A	Maksudnya 3 negeri utama tulah yang bekalkan koleksi di situ?
B	Itu untuk bahagian induk nelayanlah. Kalau you tanya pasal geologi tadi yang itu banyak. Kalau geologi memang meratalah sampai ke sabah Sarawak diorang ade sumbangkan batu2 fosil apa semuakan macam contoh batu fosil2 batu apa ni kayu jadi batu merata lah dapat dari Vietnam ape semualah. Ha camtu.
A	Ohh okay.kita pergi ke soalan seterusnya. Adakah koleksi2 di muzium Nelayan mencukupi untuk dipamerkan?
B	Emm... untuk setakat ni saya rasa cukup tetapi saya berhasrat untuk menambah dan untuk makluman En Irfan, kita dalam proses untuk menaik taraf Muzium Nelayan kepada Muzium Nelayan Nusantara sebab apa, Nusantara ni dah melambangkan bahawa nelayan tu dah maksudnya koleksi bukan daripada Malaysia sahaja. Kita akan

	menambah dari segi Indonesia dan tambah koleksi daripada Thailand, Vietnam sebab semua negara2 yang saya sebut ni, mereka adfa khazanah-khazanah artifak mereka tersendiri contoh kalau you pergi Laos ataupun Vietnam diorang ada perahu berbentuk bakul ha tu semua nusantara. Thailand, Indonesia semua mempunyai kaya dengan khazanah2. So kita dalam proses untuk menambahlah daripada tahun depan ni 2022 hingga 2030 kita akan menaik taraflah Muzium Nelayan Nusantara ni.
A	Ohh maksudnya dia akan besarkan lagi muzium tu dan galeri pon akan bertambah?
B	Betul bertambah. Bangunan induk sekarang mungkin akan menjadi bangunan induk kedua dan kita akan tambah bangunan induk baru di hadapan muzium berbentuk seperti sebuah kapal besar macam bahtera nabi Nuh tu saya bercadanglah saya Cuma cadangkan design tu dan kita akan bentukkanya sebagai salah satu ikon dan pelancongan terbaru di Kawasan Tanjung Balau kitalah
A	Okayh faham.Kita pergi soalan seterusnya. Bagaimanakah proses pengurusan koleksi-koleksi dijalankan?
B	Okay.Kalau kita sebut tentang pengurusan koleksi, dia akan melibatkan perkara konservasi dan restorasi. Apabila kita nak buat penjagaan artifak kikta akan jadual yang ditetapkan dari awal tahun. Pengurusan artifak ini kita jalankan secara berjadual di mana terbahagi kepada beberapa contohnya artifak seperti seramik kayu dan juga objek yang berskala besar kita bagikan secara berjadual berkala. So every year kita buat cam biasa, kalau isunya melibatkan yang terperinci kita akan memanggil Jabatan Muzium Malaysia untuk membantu dari segi restorasi perahu contohnya kan Tetapi koleksi lain juga kita akan buat pembersihan seperti biasa macam lap seramik ape semua tetapi dilakukan oleh pekerja-pekerja khas jelah pembantu muzium sayalah. So mereka akan bantu saya sebab diorang tahu nak cara handle artifak2 muzium ni supaya jangan pecah ke jangan pegang salah ke sebab bende ni sangat sensitive. Contohnya batuian geologi kan ade mineral ada diamond so kene ade handling atau penjagaan yang baiklah daripada pembantu muzium.
A	Okay. Soalan seterusnya, apakah masalah yang dihadapi oleh pihak muzium dalam menguruskan koleksi-koleksi tersebut?
B	Okay. Setakat ni kita ade satu isu dari segi penjagaan perahu. Penjagaan perahu amat rumit kerana perahu ni tak leh letak di lokasi yang tidak sesuai kita kene sesuatu tempat yang dijaga dengan rapi sebab kayu ni kita diancam dengan anai-anai dan juga reputan dan juga dari dari segi itulah reputan dan rekahan. Yang tu kita tak boleh buat apa-apa kecuali kalau kita menjaganya dari segi mengikat contohnya kita ade perahu kulit kayu apabila tahun demi tahun akan merekah rekah kita terpaksa memanggil JMM untuk buat satu ikatan kepada perahu. So itu antara cabarannya iaitu anai-anai dan rekahan secara semulajadi.

A	So itu jelah masalah yang ada. Koleksi lain tiada masalah?
B	Takde, koleksi lain tersimpan dalam kaca dan dalam suhu yang baik so inshaallah takde pape isu yang berlakulah.
A	So kita pergi kepada objektif saya yang ketiga ye En Iqbal iaitu usaha-usaha yang dijalankan untuk menarik minat masyarakat untuk melawati Muzium Nelayan Tanjung Balau? So soalan pertama saya, apakah antara usaha yang dilakukan oleh pihak muzium untuk menarik minat pelancong untuk melawat muzium tersebut?
B	<p>Soalan yang sangat baik. Saya suka soalan ni. Pihak muzium dari awal saya masuk sehingga sekarang setiap tahun kami adakan satu jadual event pada setiap 2 bulan sekali ataupun sebulan sekali. Yang pertama saya akan cakap tentang program promosi muzium nelayan eh. Program promosi muzium nelayan terpecah kepada beberapa invitation kepada publik, invitation kepada sekolah, invitation kepada kolej dan universiti dan seterusnya pada kelab-kelab yang ada di Malaysia. So event2 yang biasa kita buat untuk menarik pengunjung adalah seperti menjalankan pertandingan iaitu yang pertama kita adakan karnival Muzium Nelayan kemudian kita ada pertandingan mencari harta karun peringkat wilayah kemudian kita ada eksplorasi maya yang ni kita buat sewaktu covid maya sebab dia tak perlu berjumpa. eksplores lah macam amazing race tapi berbentuk maya. Kemudian kita pernah mengadakan karnival seni Lukis seni reka Bersama dengan persatuan Bahasa tak silap saya eh...persatuan sastera. Kemudian kita ada Museum run. Kita ada program night of museum. Program NOM ni kita ajak pelajar bermalam di Muzium dan diorang diberikan task yang melibatkan warisan dan kebudayaan...so secara tidak langsung kita mendidik anak muda ni...contoh eh kita adakan mini teater untuk pelajar-pelajar sekolah ini untuk malamni kita bagi task dia berlakon seperti pasal cerita2 dongeng yang ada dekat Malaysia...contohnya ape? bawang putih bawang merah, si bongkok, batu belah batu betangkup dan sebagainya so dia akan lakukan seterusnya diorang faham cerita sejarah dan ada kalanya kita selitkan unsur kemerdekaan...contohnya pasal rentap, cerita pasal tok janggut, cerita pasal tunku abdul Rahman dan sebagainya dan bende tu berikan benefit atau bende baik kepada pelajar, guru2 dan ibu bapa. Kemudian kita ada pameran bermusim...ni awak tanya ni untuk menarik perhatian pengunjungkan?....pameran yang saya sebut tadi tadi kita akan buat dalam masa setahun 3 kali...dimana kita akan macam saya sebut tadilah pameran bermusim yang kita amik daripada Muzium Negara, daripada orang persendirian yang mempunyai khazanah2 yang khaskan sebagai contoh dia ada tombak yang berusia berapa tahunkan....secara langsung diorang dating muzium bukan sahaja tengok pasal nelayan je...diorang boleh tengok barang lain daripada nelayan....macam keris eh ade keris....macam mana ade keris dalam muzium nelayan kan....contoh macamtulah....dan selain tu kita juga ade buat satu orang panggil ape travel media...eksplorasi travel media ni melibatkan media2 yang terkenal macam youtubers ataupun Influencer lah yang contohnya macam Siakap Keli, viral Media johor dan</p>

	selain itu influencer2 yang terkenallah yang dating ke wilayah kita....Muzium nelayan salah satu lokasi yang diorang wajib pergi untuk diorang blast diorang punya sosial media diorang dan secara tidak langsung meningkatkan pengunjung dating ke muzium lah. Tu antaranyalah.
A	Kalau macamtu musim-musim pandemic macamni...usaha itu dilaksanakan bagaimana En Iqbal?
B	Kalau isu pandemik pula pihak muzium mengambil Langkah yang lebih mengikut SOP MKN lah...contohnya kita tak perlu bersemuka...yang saya sebutkan tadi travel eksplorasi maya....untuk tahun lepas eh untuk sampel tahun lepas....2020 kita telah adakan 3 acara secara online iaitu carnival Childrensday@ Muzium Nelayan sempena hari kanak2 sedunia kita buat event pertandingan mewarna, pertandingan pakaian beragam, nyanyian kita buat secara online...maksudnya semua diorang masuk sevara virtual...diorang register online diorang hantar pon online....sama juga macam pertandingan mereka bentuk poster, pertandingan doodles semua kita buat secara diorang berada dekat lokasi diorang tapi karya tu diorang ken epos ke kita untuk kita nilaikan dan bagi pemenang....dan penyertaan semua adalah percuma dan takde bayaran langsung kepada pihak Kami lah....itu antaranyalahh....dan tahun ni kita ada buat satu iaitu eksplorasi maya dimana eksplorasi secara maya...dan akan datang ni kita tengah buat terkini adalah carnival kreatif@ Muzium Nelayan pun secara online...mewarna, menyanyi, vocal, doodles, pakaian kreatif dan semua melibatkan kreatiflah...satu lagi merekabentuk poster digital kreatif...ahh maksudnya semuanya free hantar secara online...tu sempena musim pandemic ni lahh...
A	Maksudnya setakat ni tiada program secara fizikal labh ye En Iqbal?
B	Aah betul...kita tidak buat secara fizikal disebabkan oleh kita taknak menanggung risikolah kot2 ada berlaku dan mungkin kita akan buat tahun depan...haaa
A	Ohh okay...kita pergi soalan seterusnya...apakah platform utama yang digunakan oleh pihak muzium dalam mempromosi muzium nelayan dan kelebihan platform tersebut?
B	Okay...emm kita mempunyai satu Facebook Muzium nelayan...yang ini memang aktif tiap2 hari kita post semua yang berkaitan dengan aktiviti2 muzium lah...sekiranya takde aktiviti kita akan postkan pasal artifik minggu ini sebagai contoh bubi...kita akan ceritakan pasal bubi...kalau uolss search kat bawah2 tu pon dah ade dah semua dan kita juga support event2 tourism dalam bahagian pelancongan kitorang...contoh baru ni kita ada apa tu ride iaitu Kejora virtual cycling ride kemudian kita ada run Kejora Virtual Run...semua tu kita support dalam facebook tulah...dan yang aktif sekarang ni ialah Facebook dan juga kita ada IG dan juga satu lagi...facebook dan IG jelah setakat ni kita adalah untuk mempromosikan muzium nelayan nilah....Selain itu kita juga gunakan website jabatanlah Kejora...www.kejora.gov.my di mana pihak jabatan pon membantu kitalah untuk mempromosikan produk2 yang ada sekitar kitalah

	wilayah kita.
A	Okay...kita pergi soalan seterusnya...adakah usaha-usaha yang dijalankan untuk menarik minat pelancong itu berkesan?
B	Alhamdulillah setakat ini memang berkesan....sebab apa saya cakap berkesan eh...dalam Malaysia kebanyakkan pelancong diorang suka tengok sesuatu yang unik dan diorang pon suka tengok satu yang rare tau diorang tak pernah jumpa...contohnya macam muzium nelayan contohnya lah kan...diorang tak pernah jumpa kat tempat lain...Cuma ada satu dekat Malaysia kan...so diorang mesti datang diorang nak tengok dan dalam tu pula memang satu benda yang diorang tak pernah jumpa...so pada saya kebanyakkan daripada pengunjung ehh contoh ehh...banyak dah negara2 rombongan daripada negara Sudan, Jepun, China kebanyakannya daripada Singapore semua memberikan respon yang positiflahpada kita dan tak pernah adalah yang kata ehh tak best langsung...takde...sebab apa bila diorang datang kita buat sekali aktiviti masyarakat contohnya macam kita buat permainan rakyat untuk diorang.... so diorang rasa macam benda tu enjoylah...maksudnya selain diorang dapat tengok artifik selain itu diorang dapat juga merasai permainan tradisi Malaysia...contohnya macam sepak raga, sepak yem, baling tin dan apa-apalah...so bende tu kita buat sekali masa diorang datang.
A	So maksudnya diorang dating pon dapat belajar pasal budaya kitalah kan
B	Haa macam anyam ketupat ke...so semua tu diorang belajarlah
A	Okayh kita pergi soalan seterusnya. Adakah pihak muzium telah menyediakan back up plan jikalau usaha yang dijalankan kurang memuaskan?
B	Memang kalau ikut back up plan...memang kita ada plan A plan B..memang banyak sangat plan kot kalau ikutkan...sentiasa kita datang dengan idea-idea...kalau kata contoh ehh...kita buat satu event tu kita tagu dah kalau kata dia tak beri kesan impak kan...so kita kan buat something contohnya kita akan open banyak cara lah kot kita buat untuk kita blast lebih banyak peluang untuk orang joinlah...maksud awak tadi kalau tak datangkan kesan kepada pelancongan?...so banyak lagi ruang2 untuk kita buat kerjasam dengan pihak university macam contoh dengan pihak UMK sendiri...pernah dengar tak you all dating sini?
A	Emm tak pernah lagi sebab saya rasa bukan dari batch saya
B	Ohh bukan batch you lah...maksudnya ade dari batch UMK warisan diorang bermalam..3 hari 2 malam di wilayah kita untuk mengenal warisan yang ada dekat wilayah kita...itu antaranyalah plan yang kita buatlah.
A	Okay...adakah bllangan pelancong yang melawat muzium nelayan berubah selepas usaha2 yang dijalankan oleh pihak muzium dijalankan?
B	Haa betul...kita kan dapat Nampak tau...saya bagi awak dia punya figure ataupun

	Analisa jumlah kedatangan pengunjung ni setiap tahun awak akan Nampak perubahan dia lah maksudnya setiap orang yang datang tu kita tahu berapa ramai...tahun demi tahun kecuali kalau tahun tu mempunyai desease atau wabak yang macam contohnya selsema burung kan...kita Nampak ada kekurangan sebab orang takut nak dating produk pelancongan wilayahlah kan..so ada waktu tu memang pada masa tu contohnya lepas raya tu ramai...macam masa cuti sekolah ramai orang datang ke muzium.
A	Ohh maksudnya kalau pandemik sekarang ni orang yang datang ke muzium tu kurang?
B	Memang berkuranganlah...tapi alhamdulillah...kita tutup muzium kita...sebab kita takut benda tu tersebar kan...tapi pada 1 november yang lepas kita dah buka Kembali dan juga kita dapat tengoklah kedatangan pengunjung tu makin ramai baliklah...tapi kita ada tetapkanlah had dia contohnya macam 30 orang satu galeri...paling ramai kita hit masatu 150 orang untuk satu hari pada masa Deepavali dulu 4hb...so ramailah kita tahu bila cuti je akan ramai macam biasa...tapi kalau hari isnin sampai khamis biasanya takkan ramailah sebab orang kerja kan...pembukaan tu buat masa ni kita bergantung kepada event onlinelah tapi sekarnig ni dia dah bukak balik 4hb masetu alhamdulillah hari jumaat, sabtu ahad je dah ramai balik dah.
A	Okay faham...itu sahaja soalan saya untuk interview kali ini...so terima kasih ye En Iqbal sudi menerima saya untuk menemubual En Iqbal.
B	Eh sama....saya mengalu alukan bagus...saya kalau ada budak warisan atau budak UMK ni memang saya nantikanlah sebab saya support you alls nak buat kajian tentang warisan. So goodluck untuk kajian awak ye Irfan.
A	Okay terima kasih En Iqbal

Encik Ubaidillah bin Abdul Rahaman**Informan Muzium : Pembantu Muzium****18/12/2021****Temubual : Secara Bersemuka**

Transkrip Temubual	
A	Assalamualaikum dan selamat pagi Encik Ubai
B	Waalaikumsalam warahmatullah
A	Okay En Ubai, tujuan saya dating ke Muzium Nelayan pada hari ini kerana saya ingin melihat sendiri keadaan di dalam Muzium Nelayan ini sendiri dan di samping saya hendak menemubual pegawai yang bertugas menjaga Muzium Nelayan ini. Bolehkah En Ubai?
B	Ohhh boleh sahaja. Silakan
A	Okay terima kasih En Ubai. Kita teruskan dengan soalan saya yang pertama ye En Ubai iaitu bolehkah En Ubai terangkan secara terperinci berkaitan dengan sejarah penubuhan Muzium Nelayan?
B	Penubuhan Muzium Nelayan eh...dia dicetuskan oleh ehh...pada masetu tu pengurus pelancongan Tuan Haji Samsudin bin hasan pada tahun lebih kurang 1992 macamtu....Muzium nelayan ni terletak di Kawasan Desaru di Tanjung Balau...Tanjung Balau ni ada sebuah kawasan kita panggil terumbu Karang Tanjung Balau yang kaya dengan hasil laut tau mcm ikan udang....Tanjung Balau ni juga dulu dia jadi tempat orang nelayan zaman dulu untuk stay di Tanjung Balau ni buat sementara orang cakap macam RNR lah zaman dulu....kalau tak silap sayalah tahun 80 an macamtu pihak KEJORA telah bangunkan perkampungan nelayan terancang orang panggil dekat Tanjung Balau nilah untuk nelayan bermusium tinggal sementara waktu untuk sambung diorang punya aktiviti....Strategi KEJORA tu kita dapat tengoklah pelancong makin ramai dating ke Kawasan Tanjung Balau ni nak tengok apa yang ada dekat sinilah... Seterusnya kita pergi ke sejarah Muzium nelayan ini siap sepenuhnya pada tahun 1993....berkeluasan 20 ekar muzium ini....dulu dia bangunan kayu je....kemudian pada tahun 2001 kita naiktaraf dan kita wujudkan galeri geologi, galeri kapal karam desaru dan galeri keselamatan laut...rekabentuk bangunan ini telah disediakan oleh Unit rekabentuk dan Perundingan Fakulti Alam Bina UTM dan dibuka kepada awam pada bulan September 1994....Perasmian Muzium Nelayan ni seingat pertengahan tahun 2001 macam tulah oleh Tunku Mahkota Johor Ketika tulah....Seterusnya Muzium ini mempamerkan kehidupan nelayan, sejarah ataupun peralatan-peralatan tradisional yang mereka gunakan semasa mereka menjadi nelayan suatu Ketika dahulu merangkumi di seluruh-seluruh negeri-negeri di Malaysia yang mempunyai kepadatan Nelayan macam belah-belah pantai timur macam kita tahu

	seperti Kelantan, Terengganu dan di Johor pon ada
A	Okay seterusnya apakah objektif penubuhan Muzium Nelayan ini?
B	Tujuan penubuhan dia eh...kita baca sejarah dia yang dulu eh....first sekali untuk mengumpul, memelihara dan memperkenalkan segala bahan dan maklumat yang berkaitan dengan nelayan dan industri perikanan....okeyh seterusnya, menimbulkan minat dan kesedaran untuk mengetahui tentang warisan dan kesenian untuk warisan nelayan atau budaya nelayan....okay yang ketiga menjadi tarikan utama kepada pelancong untuk datang ke area Desarulah....dia tanjung balau ni dengan Desaru tak berapa jauh...Desaru dah banyak hotel kan...so salah satu tarikan dia diorang boleh datang ke Tanjung Balau....adalah tempat dia menginap lama sikitkan kat sini then diorang boleh lawat Muzium nelayan ni.
A	Okay faham...soalan Seterusnya berpaakah anggaran dana yang telah digunakan untuk menubuhkan sebuah Muzium Nelayan ini? Sama ada dari permulaan pertengahan ataupun baru-baru ini ke?
B	Dana eh...banyak ni...kita first yang dulu mula-mula 1.4 juta masa mula-mula...kita sebenarnya dah banyak siri dah..kita buat penambahbaikan renovation apa semua....dulu dalam bangunan ni Old Fashionlah dalam...kita Muzium Nelayan ni bawah Lembaga Kemajuan Johor Tenggara Kejora then Kejora ni bawah persekutuan....kita badan berkanun bawah Kementerian pembangunan Luar Bandar....So dia punya bajet apa semua dari sanalah kemudian dia salurkan kepada Kejoralah untuk maintainance apa semua untuk dana muzium ni....first dulu buka rm1.5 juta...pastu tahun 2000 yang wujudkan galeri2 luar ni dalam 5 juta camtu tak silap saya lebih kurang macamtulah dan pada tahun 2009, 2010 dan 2015, kita naiktaraf dalaman yang sekarang ni lah...itupun makan 1 juta kot lebih kurang untuk interior, wiring lebih kurang camtulah....kalau nak dikirakan kumpul2 semua dekat 10 juta pon adalah.
A	Okay...siapakah pihak yang utama dalam pembinaan Muzium Nelayan ni?
B	Ohh Kejora lah...Lembaga Kemajuan Johor Tenggaralah....itu saya cakap tadi sejarah dia dulu kita punya mantan timbalan pengurus besar nama dia Tuan Haji Samsudin bin Hasan sebelum dia jadi timbalan tu dia dulu menjawat jawatan pengurus pelancongan lahir waktu tu dan tulah idea dia nak tubuhkan Muzium Nelayan ni.
A	Faham...seterusnya apakah masalah yang dihadapai dalam usaha menubuhkan Muzium Nelayan?
B	Masalah eh....Muzium ni buka 1994 kan...saya start keje dulu diorang takde jawatan hakiki untuk muzium....masa saya masuk 2007 tu dululah baru diorang wujudkan jawatan macam sekarang ni ada curator muzium En Iqbal dan pembantu muzium saya dengan En syah....Cuma masalah yang ada sebelum ni je pun masalah macam waktu nak siapkan building tu jelah tak ikut masa yang ditetapkan masa tu tapi tidak terlalu bermasalah sangat pun...itu jelah kot....kalau masalah dana ni setakat ni takde masalah

	sangat pun...Cuma tulah masalah masa awal2 tu kita tak dapat ingat sangatlah sebab dah lama kan....so takde masalah besarlah sepanjang Muzium Nelayan ni ditubuhkan sehingga ka harini.
A	Okay untuk soalan seterusnya En Ubai...bolehkah En Ubai memperkenalkan jenis koleksi yang terdapat di Muzium Nelayan ini?
B	Koleksi... Kita ade 4 galeri okay. Untuk galeri induk galeri utama kita menyimpan sejarah tentang peralatan tradisional nelayankita ada pelbagai barang tradisional dalam tu...ada replica rumah nelayan, replika bot nelayan dalam tu...dekat bot nelayan tu Cuma nak tengok projector lahhh....yang uniknya kat dalam ni kita ada peralatan tradisional nelayan macam kita ada ada serampang, lukah, tangguk kerang, otak ke laut, cepu kayu dan bermacam koleksi ahh...memang bende tu rare lah maksudnya...memang takde tempat lain kita pamer kat sinilah...kemudian dekat galeri geologi kita ada batuan-batuan fosil yang kita dapatkan daripada...macam fosil hidupan laut kita beli daripada Universiti Malaysia Terengganu UMT melalui pensyarah dia....kalau macam batuan-batuan yang ada tu kita dapatkan daripada Muzium geologi di Perak dan batuan area sini pon ada jugak...kita sebenarnya dalam proses nak wartakan tu Taman Warisan Geologi Tanjung Balau sebab dia punya batuan tu berusia jutaan tahun a...dia punya lipatan2 dia mana yang belajar bidang geografi dia tahu...so dekat galeri geologi tu kita tempatkan batuan dan juga fosil dripada seluruh Malaysia dan galeri geologi muzium ni...dia kalau macam budak2 Universiti yang buat kerja2 lapangan dulu ni rujukan kedua-dua selepas muzium geologi kat Perak tu...Kat Malaysia ada 2 lah satu mat muzium geologi Perak yang kedua dekat kita punya galeri Tanjung Balau ni
A	Batuhan dia selain daripada dalam Malaysia, luar negara ada tak?
B	Luar negara eh saya tak pasti...kenapa saya cakap tak pasti sebab macam kita beli daripada UMT tu pensyarah tu pon dia kata ada barang2 fosil daripada luar negara dia kata...so kita tak dapat pengesahan yang sebetulnya...dan lagi stau koleksi yang rare kami pamerkan adalah galeri kapal karam Desaru tu....haa tu memamng kita maik kita beli daripada Jabatan Muzium Malaysia sebab mereka ada buat ekskavasi dekat laut....dia jumpa melalui seorang pengkajih dari Sweden...dia tu memang pencari harta karun dasar laut dan dia dapatlah dekat Pantai Desaru ni ada satu kapal daripada China tu masa 1840 an dia nak belayar ke Melaka pastu di akene rebut karam...pastu pada tahun 1993 tak silap dia ada buat proses ekskavasi tu then dapat lah barang2 seramik tu macam pinggan seramik....semua ada certificate semua ada sijillah untuk mengesahkan bende tu original dari dasar laut....yang kat dalam galeri tu hanya replica sahaja tu dia lebih kurang macam kapal Jung dari China kapal besarlah...then kita ambiklah bende tu untuk dipamerkan kat sini macam seramik ada kat galeri kapal karam Desaru tu.... Kemudian kita ade galeri keselamatan dan komunikasi yang ni lebih kepada penceritaan tentang komunikasi lautan dalam nelayan yang bekerja sebagai nelayan laut dalam...kat dalam tu ade Menara rumah api dan sebagainya lah dalam tu. Dan ada juga lambang2 dan bendera2 kalau orang kat laut tu nak bagi tanda2 contoh

	macam diorang berjumpa diorang akan angkat flag tulah nak bagi tanda berhenti kea pa macamtu.... Akhir sekali kita ada pameran bermusim. Yang ni terdapat di galeri pameran bermusim yang mana kita akan mempamerkan khazanah yang lain takde kene mengena langsung dengan nelayan...macam contoh masatu kita ada jugak pameran berkenaan mistik2, pameran topeng, pameran haiwa2 pelik....galeri tu dia akan berubah2 konseeplah tengok pada masatu kita nak pamerkan apelah selain berkaitan dengan nelayan sahaja.
A	Okay soalan seterusnya, dari manakah koleksi2 Muzium Nelayan ni didapati?
B	Kalau koleksi ni eh dapat kat mana...kebanyakannya kita dapatkan dekat pantai timurlah...macam Kelantan, Terengganu dan Kawasan Johor ni ada jugaklah...tapi belah pantai timur banyak kita dapatkan sebab Kawasan sana memang orang panggil Kawasan2 nelayan tradisional diorang banyak sangat...then macam batuan geologi tub oleh dikatakan banyak tempatlah dekat seluruh Malaysia ni then kitorang ada beli juga koleksi-koleksi dari UMT dan macam artifak-artifak kapal Karam Desaru tu daripada Jabatan Muzium Malaysia.
A	Okay faham...soalan seterusnya, adakah koleksi di Muzium Nelayan ini mencukupi untuk dipamerkan?
B	Sebenarnya kita cukup...sebenarnya kita lebih sebab kat atas tu kita ada satu tempat untuk storkan tempat simpan koleksi dan kita akan tukar...maksudnya yang sedia ada dalam peti tu kita akan ambil simpan balik dan kita keluarkan yang baru...jadi benda tu ada perubahan lah.
A	Okay, soalan seterusnya bagaimanakah proses pengurusan koleksi dijalankan?
B	Okay...kita ada jadual untuk buat pemuliharaan lah...sebulan sekali kita keluarkan lap apa semua...mana yang macam perahu2 tu kita akan cat balik...sepanjang saya kerja ni setahun sekali tu kita akan buat jugalah...macam kalau cat tu 2 ke 3 tahun buat...tengoklah keadaan dia kalau perlu kita buat konservasi kita buat konservasi...dia ada proses-proses dialah kalau macam untuk memelihara ni kita lap apa semua sebulan sekali kita akan buat proses...macam konservasi kita tengok keadaan artifik tulah kalau perlu konservasi kita buat konservasi....kalau konservasi ni pun kita akan minta bantuan daripada Jabatan Muzium Malaysialah.
A	Okay soalan seterusnya, apakah masalah yang dihadapi oleh pihak muzium dalam mengurus koleksi2?
B	Macam tadi ah kita cakap kita akan buat proses konservasi...konservasi tu pun ada step dia...dia ada Teknik dia untuk keluarkan tak boleh kita suka-suka pegang kene pakai sarung tangan....then macam kayu2 macam perahu tu jelah kitorang kene jaga dari rosak kene air ke anai-anai ke apa....Cuma kita ni staf tak cukup jadi kita akan buat surat kepada JMM mohon bantuan...dia akan bagi khidmat nasihatlah macam mana bagai.

A	Okay faham...kita pegi soalan untuk objektif yang ketiga ye En Ubai...apakah usaha-usaha pihak muzium untuk menarik minat pelancong ke Muzium?
B	Usaha eh...macam sebelum ni kita pegi pameran....setahun sekali kita ada sambutan hari muzium antarabangsa...kat situ kita kumpul semua muzium2 dekat Malaysia nilah...tu satulah hari muzium kita buka booth berkampunglah selama seminggu....dan event tu berlangsung ikut Tuan rumah....Melaka sudah, Perak, Kedah dekat Muzium Sarawak, Muzium Sabah semua adalah dan setiap tahun kitorang joinlah...Kemudian kita ada jugak pergi ke matafare travel punya fare lah untuk mempromosikan tempat2 menarik...macam kita kan bawah bahagian pelancongan kejora ni kita ada kampung, kita ada muzium dan dia ada produk bawah kejora lagi....dia bawak sekali...tulah kalau ada pameran2 kita akan join sekali lah.
A	Okay faham. Seterusnya apakah platform utama yang digunakan oleh Muzium Nelayan untuk mempromosi Muzium Nelayan dan kelebihannya?
B	Platform utama eh...Facebooklah sebab kita akan sentiasa update dekat dalam FB....so sekarang program pon kita buat secara online dan kita akan gunakan medium Facebooklah dan juga kita akan mempromosikan dekat media sosial lainlah...missal kata Muzium Nelayan ni aktif dengan muzium2 lain macam Muzium Melaka ke kita akan beritahulah...kita minta tolong sevar luaskan kita punya aktiviti.
A	okay, soalan seterusnya adakah usaha-usaha yang dijalankan oleh pihak muzium berkesan?
B	Berkesanlah pada saya...sebab melalui analisis kami tiap tahun meningkat Cuma waktu pandemik macamni menurunlah kan...tapi kita usaha juga kita buat program secara atas talian...ramai juga yang join program-program yang kami jalankan walaupun secara tas talian...so nampaklah kat situ promosi kami ni berkesan...kadang kita buat program macam eksplorasi maya...dalam eksplorasi maya tu kita ada task untuk buat aktiviti..kita buat kuiz secara maya tapi kita buat video dalam muzium ni macam mana macam mana....so nanti orang tengok ehh cantiklah kata dia nakdatanglah.....then dekat media sosial kitab update kita punya koleksi...contoh dekat koleksi ni kita ada cepu kayu...then orang takt ahu apa bendarlah cepu kayu n ikan...kita bagi gambar dan sedikit infolah...kalau nak tengok yang original kita datang ke Muzium Nelayan...so dia datnglah
A	Okay faham soalan seterusnya, adakah pihak muzium mempunyai Back up plan jika usaha yang dijalankan tidak berkesan?
B	Back up plan eh...contoh macam saya ni banyak aktiviti sebenarnya...aktiviti promosi kan program2...saya kata kita kalau kita buat secara terbuka....contoh kanb kita open program tu then kita kurang mendapat sambutan...saya akan promosi bende tu ke sekolah2 pula...kita pergi ke sekolah-sekolah yang mana untuk kita dapatkan participantlah....so benda tu menjadilah....yelah kadang bende2 macamni di luar kita punya jangkaan kan...kalau kita Nampak program tu macam slow je...padahal kita dah

	promosi ni...kalau kata kurang so kita openlah ke sekolah2 lah untuk diorang sertai.
A	Okay faham. Soalan seterusnya, adakah bilangan pelancong bertambah setelah usaha-usaha yang diajalankan oleh pihak muzium?
B	Yep...kita tengok dulu melalui media sosial ehh...dulu follower kita dulu pon tak ramai nak sampai seribu pon susah...sekarang alhamdulillah dah 3 ribu lebih dengan kita buat program2 ni lahmdulillah bertambah....kadang-kadang mak bapak follow kita pastu ada program anak-anak dia kan...kemudian orang akan tag-tag so tersebar ah benda tu so semakin meluaslah....dan sekarang nip on walaupun masa2 pandemik ni lahamdulillah kedatangan pengunjung pon semakin bertambahlah seribu lebih sebulan walaupun kita ni kadang orang cakap jauh kan muzium ni dekat hujung2 bukannya ada apa sangat tapi alhamdulillah kita dapat dalam seribu lebih dalam masa sebulan tu....so memang bertambahlah selepas usaha kami jalankan program2 apa semua.
A	Ohhh faham...itu sahaja soalan dari saya...Terima kasih En Ubai atas temubual ini.
B	Sama-sama irfan

Encik Rossyah bin Ahmad

Informan Muzium : Pembantu Muzium

27/12/2021

Temubual : GoogleMeet

	Transkrip Temubual
A	Assalamualaikum En Syah...saya perkenalkan diri saya dulu...saya Muhammad Irfan bin depanaik...pelajar Universiti Malaysia Kelantan ingin membuat temubual berkaitan dengan tajuk saya iaitu berkenaan dengan Muzium Nelayan.
B	Waalaikumsalam...okay boleh Irfan...teruskanlah dengan soalan irfan

A	Okay En Syah...bolehkah En Syah cerita secara terperinci berkenaan tentang sejarah penubuhan Muzium Nelayan?
B	Sejarah terperinci eh..saya cerita secara rinkas je eh...Bangunan Muzium Nelayan Tanjung Balau mula dibina pada Julai 1990....pembinannya siap sepenuhnya pada tahun 1993...Kompleks bangunan muzium ini terletak di Kawasan Tanjung Balau seluas 20 ekar dan Tanjung Balau ini terletak di daerah Kota Tinggi, Johor. Terumbu Pantai Tanjung Balau yang kaya dengan ikan dan udang ini menjadi tempat tumpuan nelayan ...Muzium ini juga adalah merupakan asalnya adalah bangunan kayu terdiri daripada sebuah bangunan utama yang berkeluasan 2.197 kaki persegi dan 4 buah bangunan kecil (wakaf)....rekabentuk bangunan ini telah diediakan oleh Unit Rekabentuk dan Perundingan iaitu fakulti Alam Bina UTM dengan kos rm1.5 juta dan muzium ini dibuka sepenuhnya kepada orang awam iaitu pada tahun 1994 bulan September...dan bangunan Muzium Nelayan Tanjung Balau yang menghadap Laut China Selatan ini dirasmikan oleh Duli Yang Amat Mulia Tunku Ibrahim Ismail Ibni Sultan Iskandar, Tunku Mahkota Johor pada 4 Julai 2001.
A	Okay faham...soalan seterusnya apakah objektif utama penubuhan Muzium Nelayan?
B	Objektif penubuhan muzium ni ada 3...yang pertama ialah mengumpul, memelihara dan memamerkan segala bahan dan maklumat yang berkaitan dengan nelayan dan industri perikanan maksudnya kita kumpul segala benda yang berkait dengan nelayan...yang kedua pula adalah menimbulkan minat dan kesedaran untuk mengetahui tentang warisan pusaka lama dan kesenian menangkap ikan maksudnya kita dapat memberi kesedaran kepada pengunjung tentang warisan nelayan nil ah...dan yang ketiga pula ialah untuk menjadi tarikan utama kepada pelancong untuk terus mengunjungi dan tinggal lama di Kompleks Pelancongan Desaru...okay tujelah objektif utama penubuhan Muzium Nelayan
A	Kita pergi soalan seterusnya, berapakah dana yang digunakan untuk membina sebuah Muzium Nelayan?
B	Kalau cerita pasal dana awal eh tahun 1991...pembinaan kompleks muzium termasuk dengan kemudahan asas macam toilet dan juga ada satu bilik cenderamata dan juga ada satu bangunan induk itu berlaku pada peringkat permulaan...dan pada tahun 2005 Kejora telah memperuntukkan sebanyak 4.2 juta untuk kos penambahan galeri di mana kita telah menubuhkan 3 galeri tambahan iaitu galeri geologi, galeri keselamatan laut dalam dan komunikasi serta galeri kapal karam Desaru...dan ada lagi yang saya ingat pada tahun 2010 dan 2015, kita naiktaraf dalam makan 1 juta kot lebih kurang untuk interior, wiring bagai tu untuk muzium ni.
A	Okayh faham....soalan seterusnya siapakah pihak utama yang memainkan peranan penting dalam penubuhan Muzium Nelayan?

B	Kalau pihak utama memang sepenuhnya yang membantu dalam penubuhan Muzium Nelayan ialah Lembaga Kemjuan Johor Tenggara iaitu KEJORA...memang semua dana atau apa-apa berkaitan dengan Muzium Nelayan Kejora yang akan tanggung apa semua.
A	Okay faham...soalan seterusnya apakah masalah yang ada dalam usaha menubuhkan Muzium Nelayan?
B	Kalau masalah tu tak banyak sangatlah macam isu dari segi penjagaan perahu...kit akene pastikan penjagaan perahu tu perlu dijaga dengan rapi dan perlu ikut proses2 dialah suapaya tak berlaklu kerosakan atau pereputan pada kayu...then maslah dalam untuk menyiapkan satu building dalam satu-satu masa tu agak masalah jugak time tu tapi xdelah masalah sangat pon....siap jugak bangunan tu...kalau cerita pasal dana setakat ni Muzium takde pape lagi masalah dana untuk baiki kea pa berkenaan dengan Muzium nil ah.
A	Ohh faham...kita pergi soalan seterusnya iaitu bolehkah En Syah perkenalkan jenis koleksi yang terdapat di Muzium Nelayan ini?
B	Kalau jenis koleksi saya cerita satu per satu eh apa yang ada di setiap galeri kita....tapi first sekali kita pergi bahagian induk dulu..... Untuk galeri induk galeri utama kita menyimpan sejarah tentang peralatan tradisional nelayan contohnya seperti bubu,peralatan tangkapan tradisional.... kemudian kita ada perkakasan nelayan tradisional contohnya seperti cepu kayu....seterusnya kita pergi kepada 4 galeri seterusnya....yang pertama galeri geologi kat dalam ni terdapat batuan-batuhan yang berusia jutaan tahun yang didapatai di Kawasan Tanjung Balau ini juga dan dari tempat lain po nada...yang kedua galeri keselamatan dan komunikasi dalam ni lebih kepada penceritaan tentang komunikasi lautan dalam nelayan yang bekerja sebagai nelayan laut...dalam tu ada replika ala-ala rumah api dan lambing-lambing yang digunakan oleh nelayan laut dalam untuk bagi tanda-tanda macam stop ke apa kan...dan galeri yang ketiga pula ialah galeri kapal karam Desaru jumpaan khazanah Kapal Dagang China yang berusia tahun 1920 an yang telah tenggelam di Pantai Desaru. So kita dengan Jabatan Muzium Malaysia menaikkan khazanah kapal karam dan kita letak jumpaan seperti pinggan mangkuk dalam galeri tersebut... dan terakhir sekali kita ada galeri pameran bermusim yang mana kita akan mempamerkan khazanah yang lain takde kene mengena langsung dengan nelayan macam contoh pameran topeng mistik dulu kita pernah buat...memang galeri tu memang lain daripada lain dan dia ikutlah kalau time tu kita nak buat pameran basikal ke kita buat pameran pasal basikal..haa memang galeri tu khas untuk pameran yang bukan berkaitan dengan nelayan....tu je galeri dan jenis koleksi yang ada di setiap galeri tulah
A	Ohh faham....dari manakah koleksi-koleksi yang ada di muzium nelayan didapati?
B	Untuk kami dapatkan koleksi ni eh....kami dapat koleksi ni merata dari seluruh Malaysia....tapi paling banyak kalau koleksi-koleksi nelayan ni kami dapat dekat Kawasan pantai timurlah kebanyakannya macam Terengganu, Kelantan sana dan dekat Johor ni pun banyak jugaklah berkaitan dengan nelayan ni...tapi secara rumusnya

	memang dari seluruh Malaysialah ada koleksi yang kami dapat ni.
A	Okay faham...adakah koleksi-koleksi yang ada di Muzium Nelayan ni mencukupi?
B	Untuk setakat ni mencukupi sebab dekat tingkat atas ni pon ada lagi koleksi-koleksi yang kami belum pamerkan sebab ruang untuk letak koleksi-koleksi ni kami sedang berbincang lagi sama ada nak ganti dengan koleksi sekarang ke ataupun kami letak yang baru dan ganti dengan yang lama.
A	Okay faham...seterusnya bagaimanakah proses pengurusan koleksi dijalankan?
B	Kalau untuk mengurus koleksi ni dia akan melibatkan perkara konservasi dan restorasi. Apabila kita nak buat penjagaan artifak kita akan ada jadual yang ditetapkan dari awal tahun. Pengurusan artifak ini kita jalankan secara berjadual dan kami akan membersihkan koleksi-koleksi ikut prosedur yang betul mengikut prosedur pengurusan koleksi yang betul dan diuruskan oleh pegawai yang telah mengikuti kursus berkaitan....dan kalau ada masalah untuk menguruskan koleksi-koleksi kami macam nak menguruskan kapal yang rumit sikit tu kami akan meminta bantuan JMM untuk membantu kami dalam menangani masalah yang adalah.
A	Ohh faham...soalan seterusnya apakah masalah yang dihadapi pihak muzium dalam menguruskan koleksi?
B	Sedikit masalah dari segi bahan mentah dan barang keperluan untuk pengurusan...tapi masih terkawal lagilah....Penjagaan perahu jugak amat rumit kerana perahu ni sebab kayu ni kita diancam dengan anai-anai dan juga reputan dan juga dari segi itulah reputan dan rekahan...so perkara tu antara masalah kami kekurangan barang keperluan untuk kami tangani masalah tu....itu sahaja saya rasa yang lain semua takde masalah
A	Okay faham...seterusnya saya pergi ke objektif saya seterusnya...soalannya ialah apakah usaha-usaha yang dijalankan oleh pihak muzium untuk menarik minat pelancong untuk melawat Muzium Nelayan?
B	Usaha oleh pihak muzium eh...macam sebelum ni kami pihak muzium memang banyak join program-program yang berkaitan dengan pameran-pameran muzium di seluruh negara macam kami pernah pergi ke Melaka dan buka booth di sana dan banyak juga muzium-muzium lain yang terlibat masa program tu dijalankan masa tu...dan kami amik peluang tersebut dan kami pun buka booth dan perkenalkanlah apa yang ada di Muzium Nelayan Ketika itu...kat situ ramailah pengunjung-pengunjung yang dating ke booth kami dan berminat untuk dating sendiri ke Muzium Nelayan waktu tu.... Kita ada program night of museum. Program NOM ni kita ajak pelajar bermalam di Muzium dan diorang diberikan task yang melibatkan warisan dan kebudayaan ...Program ni bagi saya antara program yang saya rasa antara yang menarik sebab pelajar-pelajar yang join program ni diorang cakap nak lagi program macamni....kami buat dalam 3 kali setahun pamerkan macam-macam pameran nak bagi berbeza sikitlah kan daripada pameran pasal

	nelayan...tu antara usaha Kamilah....dan macam waktu-waktu pandemik macamni kami anjurkan aktiviti secara maya atau online...kami buat aktiviti ini dipanggil eksplorasi maya yang dia macam eksplores secara maya...dan lagi satu kita juga ada buat aktiviti eksplorasi travel media yang time tu join untuk eksplorasi ini macam Viral Media Johor dan macam-macam lagi ada juga influencer-influencer luar pon join juga...kat situ kita dapat promosi daripada mereka kepada orang luar pasal Muzium Nelayan....tu antara usaha-usaha Kamilah untuk mempromosi Muzium Nelayan ni
A	Okay faham...soalan seterusnya apakah platform utama yang digunakan oleh pihak muzium dan apa kelebihannya?
B	Kalau cerita pasal platform tu media sosial lah antara platform yang sangat berguna sekarang ni lagi-lagi masa pandemik ni...kami ada Facebook Muzium Nelayan sendiri yang memperlihatkan tentang semua perkara yang berkait dengan Muzium Nelayan macam aktiviti yang kami anjurkan ke ataupun pasal koleksi-koleksi kami yang kami kongsikan dalam Facebook tu...IG pon kami ada juga... Selain itu kita juga gunakan website jabatan Kejora melalui website www.kejora.gov.my di mana pihak jabatan pon membantu kitalah untuk mempromosikan produk2 yang ada sekitar kitalah wilayah kita.
A	Faham...soalan seterusnya adakah usaha-usaha yang dijalankan pihak muzium berkesan?
B	Usaha kami sehingga harini saya rasa sangat berkesan sebab pengunjung sudah mulai ramai walaupun sejak-sejak pandemic ni...bila dah buka muzium ni untuk lawatan pengunjung dekat situ kita Nampak setiap hari bila buka je Muzium kalau hari minggu tu dalam 100-250 jugalah pengunjung yang hadir kalau hujung minggu tu...then follower kita dekat media sosial pun meningkat...kat situ boleh nampaklah bukti yang usaha kami jalankan ni berkesanlah.
A	Baik...soalan seterusnya adakah pihak muzium ada menyediakan back up plan jika usaha yang dijalankan tidak berkesan?
B	Back up plan kalau usaha kami promosi ni tidak berkesan eh...kami juga ada plan2 kalau kami punya promosi ni tak dapat sambutan....pengunjung pon tak ramai yang dating ke Muzium...kami sendiri akan melibatkan diri di sekolah-sekolah dan kami buat programlah di sana untuk diorang turut serta dalam program kami....kita pun akan turut hadirkan diri dekat university-universiti awam ke swasta juga untuk mempromosilah Muzium Nelayan ni...Tu antara backup plan Kamilah dan kami juga akan sentiasa meningkatkan lagi promosi kami secara meluas di mana sahaja ruang yang boleh kami promosi Muzium Nelayan ni tak kisahlah sama ada ikuti program ke join letak booth dekat situ ke kami akan lakukan untuk menarik lagi pengunjung ke Muzium Nelayan ni.
A	Okay soalan terakhir saya ye En Syah...adakah bilangan pelancong ni meningkat setelah usaha-usaha yang dijalankan oleh Pihak muzium Nelayan dijalankan?
B	Yes...bilangan pengunjung yang dating ke Muzium Nelayan ni bertambah semakin

	<p>ramai dari dulu hingga ke harini.... Analisa jumlah kedatangan pengunjung ni setiap tahun awak kirta Nampak perubahan dia lah meningkat dari tahun ke tahun....bils masa perayaana ada cutikan masa tu kita nampaklah ramai pengunjung yang dating bawa anak-anak dating ke Muzium Nelayan....tapi bila masa pandemic ni kan agak berkuranglah sebab kemungkinan orang takut nak datang sebab yelah pandemic macamni kita sendiri pon takut dan kita juga limitkan pengunjung yang masuk dalam satu-satu masa sebab kami taknak tanggung risikolah</p>
A	Okay faham...tu je soalan-soalan dari saya...terima kasih En Syah untuk sudi ditemubual
B	Baik Irfan...sama2

UNIVERSITI
MALAYSIA
KELANTAN